

**ŠILUTĖS ŽUVININKYSTĖS REGIONO VIETOS VEIKLOS GRUPĖ
„ŽUVĖJŲ KRAŠTAS“**

**ŠILUTĖS ŽRVVG „ŽUVĖJŲ KRAŠTAS“
2021–2027 M. VIETOS PLĖTROS STRATEGIJA**

**Bendrai finansuoja
Europos Sąjunga**

Šilutė
2023

TURINYS		Psl.
I DALIS. KAS MES: ESAMA SITUACIJA IR MŪSŲ SIEKIAI		
1.	ŽRVVG vertybės, ŽRVVG teritorijos vizija iki 2027 m. ir ŽRVVG misija	3
2.	ŽRVVG teritorijos socialinės, ekonominės bei aplinkos situacijos ir gyventojų poreikių analizė	6
3.	ŽRVVG teritorijos stiprybės, silpnybės, galimybės ir grėsmės (toliau – SSGG)	33
4.	ŽRVVG teritorijos plėtros poreikių nustatymas prioritetine tvarka	34
II DALIS. KOKIE MŪSŲ PRIORITETAIR TIKSLAI?		
5.	VPS prioritetai, priemonės ir veiklos sritys	35
6.	VPS prioritetų, priemonių ir veiklos sričių sąsaja su EJŖŽAF konkrečiais tikslais ir uždaviniais	36
7.	VPS sąsaja su ŽRVVG teritorijos strateginiais dokumentais, Europos Sąjungos Baltijos jūros regiono strategija (toliau – ESBJRS)	37
III DALIS. KAIP PASIEKSIME UŽSIBRĖŽTUS TIKSLUS?		
8.	LEADER metodo principų bei horizontaliųjų principų ir prioritetų įgyvendinimas	42
9.	VPS priemonių ir veiklos sričių aprašymas	50
10.	VPS įgyvendinimo veiksmų planas	63
11.	VPS finansinis planas	70
12.	VPS įgyvendinimo rodikliai	72
13.	VPS įgyvendinimo vidaus valdymas ir stebėseną	74

I DALIS. KAS MES: ESAMA SITUACIJA IR MŪSŲ SIEKIAI

1. ŽRVVG vertybės, ŽRVVG teritorijos vizija iki 2027 m. ir ŽRVVG misija

1.1. Informacija apie Šilutės žuvininkystės regiono vietos veiklos grupę „Žuvėjų kraštas“ (toliau – ŽRVVG)

Šilutės ŽRVVG steigėjai visuotinis asociacijos narių susirinkimas. Steigiamasis susirinkimas įvyko 2015 m. rugsėjo 18 d., įsteigimo data 2015 m. spalio mėn. 6 d. (Asociacijos steigiamojo susirinkimo 2015 m. rugsėjo 18 d. protokolai; 2015 m. rugsėjo 18 d. steigimo sutartis; 2015-10-06 Lietuvos Respublikos juridinių asmenų registro elektroninis sertifikuotas išrašas Šilutės ŽRVVG būstinėje). Šilutės ŽRVVG būstinės vieta Senvagės g. 1, Rusnė, Šilutės r. LT-99349. Šilutės ŽRVVG jungia 28 narius (Šilutės ŽRVVG narių sąrašas priede Nr. 1). Iš jų 46,43 proc. atstovauja pilietinę visuomenę, 46,43 proc. – verslą, 7,14 proc. – vietos valdžią.

Pagal Šilutės ŽRVVG įstatus, aukščiausias ŽRVVG valdymo organas yra visuotinis narių susirinkimas, kuris ŽRVVG valdybos yra šaukiamas ne rečiau kaip kartą metuose. Visuotiniame ŽRVVG narių susirinkime vieno sprendžiamo balso teisę turi kiekvienas ŽRVVG narys. ŽRVVG visuotinis narių susirinkimas gali būti šaukiamas ŽRVVG valdybos, pirmininko, revizoriaus ar ne mažiau kaip 1/3 narių sprendimu.

Visuotinis narių susirinkimas pagal skaidrią ir demokratinę procedūrą renka kolegialų valdymo organą - ŽRVVG valdybą, vadovaujančią ŽRVVG veiklai tarp ŽRVVG narių susirinkimų. ŽRVVG valdyba susideda iš 11 (vienuolikos) narių, atstovaujančių skirtingiems sektoriams: 5 (penkių) pilietinės visuomenės t. y. bendruomenių ir/ar nevyriausybinių organizacijų, 3 (trijų) žvejybos ir (arba) akvakultūros verslo ir 3 (trijų) vietos valdžios atstovų. 6 Valdybos nariai yra iki 40 metų (įskaitytinai) amžiaus. (Šilutės ŽRVVG valdybos narių sąrašas priede Nr. 1). ŽRVVG valdybos nariai iš savo narių renka valdybos pirmininką. Įstatuose įtvirtinta nuostata, kad ŽRVVG valdyba keistųsi VPS įgyvendinimo metu, t. y. ne rečiau kaip kas 3 metus pasikeistų mažiausiai 1/3 narių, tačiau ne mažiau kaip po vieną iš kiekvieno – pilietinės visuomenės, verslo ir vietos valdžios – sektoriaus atstovą. ŽRVVG valdyba yra pavaldi VVG narių susirinkimui ir atlieka visas jo pavestas funkcijas. ŽRVVG valdybos darbo tvarką nustato jos priimtas ŽRVVG valdybos darbo reglamentas.

ŽRVVG pirmininkas – vienasmenis valdymo organas – renkamas ŽRVVG visuotinio susirinkimo. ŽRVVG pirmininkas renkamas 4 keturių metų kadencijai.

VVG valdymo organų funkcijos reglamentuotos Šilutės ŽRVVG įstatuose, kurie viešinami interneto svetainėje <https://www.zuvejukrastas.lt> (žr. 1 pav.).

1 paveikslas. Šilutės ŽRVVG valdymo schema
Šaltinis: ŽRVVG duomenys

Pagrindiniai Šilutės ŽRVVG veiklos tikslai – pagal savo veiklos kompetenciją ir galimybes skatinti Šilutės, kaip žuvininkystės regiono, ekonomikos augimą, darbo vietų kūrimą, įsidarbinimo galimybių rėmimą pakrančių ir sausumos bendruomenėms, siekti geresnės gyvenimo kokybės užtikrinimo, atstovauti viešiesiems, valdžios ir verslo

	interesams. Tuo tikslu siekti Asociacijos narių veiklos koordinavimo ir jos narių interesų atstovavimo ir tenkinti kitus viešuosius interesus pagal šias išvardintas veiklos sritis: 1. telkti suinteresuotų vietos valdžios, verslo, nevyriausybinių ir kitų įstaigų bei organizacijų pastangas ieškant tinkamiausių sprendimų Šilutės rajono ekonominei ir socialinei gerovei kelti; 2. siekti pagerinti vietines įsidarbinimo galimybes ir didinti bendruomenių socialinę integraciją išnaudojant vietos bendruomenių, verslo ir vietos valdžios ryšius; 3. ieškoti naujoviškų ir efektyvių būdų vietos gamtiniais, kultūriniais, žmonių ir kitiems materialiams bei nematerialiems ištekliams panaudoti Šilutės rajono ekonomikos augimui; 4. skatinti ir palaikyti vietines rajono žmonių iniciatyvas Žuvininkystės ir (arba) akvakultūros, verslo, gamtos apsaugos, švietimo, kultūros, socialinės paramos ir kitose srityse; 5. teikti pasiūlymus vietos ir nacionalinėms institucijoms bei organizacijoms dėl rajono plėtros planų ir priemonių kūrimo bei įgyvendinimo; 6. organizuoti regiono plėtros dalyvių švietimą bei mokymą, organizuoti ir teikti paramą regiono bendruomenių projektams ir iniciatyvoms įgyvendinti; 7. inicijuoti jaunimo ir kitų nevyriausybinių organizacijų programų ir projektų rengimą regiono bendruomenėse; 8. organizuoti ir teikti paramą regiono plėtros projektams ir iniciatyvoms įgyvendinti; 9. skatinti bendradarbiavimą su kitomis visuomeninėmis nacionalinėmis ir tarptautinėmis organizacijomis bei kitomis įstaigomis ir organizacijomis Lietuvoje ir užsienyje; 10. įstoti į kitas asociacijas, tarptautines organizacijas, kurių tikslas ir veikla neprieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijai, Asociacijų ar kitiems įstatymams; 11. tenkinti kitus, įstatymams neprieštarujančius, viešuosius interesus. Šilutės ŽRVVG administraciją sudaro 4 darbuotojai: • VPS administravimo vadovas; • VPS administratorius; • VPS finansininkas; • VPS viešųjų ryšių specialistas.
1.2.	ŽRVVG vertybės Šilutės ŽRVVG, vykdydama veiklą, vadovaujasi tokiomis vertybėmis: • Partnerystės ir atvirumo – įvairioms socialinėms grupėms suteikiamos vienodos galimybės dalyvauti rengiant ir įgyvendinant vietos plėtros strategiją, užtikrinant, kad nė viena interesų grupė nekontroliuotų sprendimo priėmimo; • Lyčių lygybės – sudarant ŽRVVG valdymo organus ir veikloje nuolat užtikrinama, kad būtų laikomasi moterų ir vyrų įsitraukimo galimybių pusiausvyros; • Nediskriminavimo – ŽRVVG kolegialaus valdymo organo sudaryme, sprendimų priėmimo ir veikloje yra užkirstas kelias bet kokiai diskriminacijai dėl lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, negalios, lytinės orientacijos, etninės priklausomybės, religijos ar kitų bruožų ir pan.; • Jaunimo dalyvavimo – į ŽRVVG valdymo organą įtraukiami jauni žmonės iki 40 metų (įskaitytinai), jie skatinami įgyvendinti vietos projektus; • Lygiateisiškumo – visiems tam tikro kvietimo projektams taikomi vienodi planavimo, vertinimo ir įgyvendinimo priežiūros principai; • Nešališkumo ir skaidrumo – ŽRVVG savo veikloje yra objektyvūs, priimant sprendimus vengia asmeniškumų; nedemonstruoja savo simpatijų ar antipatijų ir išskirtinio dėmesio atskiriems asmenims ar jų grupėms. ŽRVVG veikla yra vieša ir suprantama, atvira įvertinimui;

	• Profesionalumo, efektyvumo ir atsakomybės – ŽRVVG savo veikloje siekia aukščiausios kokybės veiklos rezultatų, jos darbuotojai deramai atlieka savo pareigas, nuolat tobulėja ir padeda tobulėti pareiškėjams ir projektų vykdytojams, prisiima atsakomybę už veiksmus ir sprendimus; • Konfidencialumo – ŽRVVG užtikrina, kad jai pateikta informacija naudojama tik vertinimo, tikrinimo ar projekto įgyvendinimo priežiūros tikslais ir informacijos apie projektą neskleidžiama, išskyrus Taisyklėse ir aukštesnės teisinės galios teisės aktuose, reglamentuojančiuose tokios informacijos privalomą atskleidimą, nustatytus atvejus; • Kūrybiškumo – ŽRVVG veikloje ieško originalių sprendimų, savarankiško ir nestereotipiško mąstymo, greito orientavimosi sudėtingoje situacijoje.
1.3.	ŽRVVG teritorijos vizija iki 2027 m. Šilutės kraštas – kur vanduo ir žmonės atsakingai, tvariai ir inovatyviai kuria veržlų gyvenimą. PATRAUKLUS GYVENTI, DIRBTI IR POILSIAUTI LIETUVOS KRAŠTAS PRIE KURŠIŲ MARIŲ, KURIAME: • gyvena sumani, bendraujanti ir bendradarbiaujanti, besimokanti, versli, atvira naujovėms žvejybos bei akvakultūros bendruomenė; • dėmesys skiriamas gamtos išteklių ir kultūros paveldo, unikalių žuvininkystės tradicijų, regiono savitumo išsaugojimui ir puoselėjimui; • kuriami ir vystomi inovatyvūs, gyvybingi, išskirtinius produktus gaminantys ir darbo vietas kuriantys žuvininkystės, turizmo ir kitų susijusių paslaugų sektoriai.
1.4.	ŽRVVG misija Šilutės ŽRVVG misija: • diegti LEADER metodą ir paskatinti bendruomenės inicijuotą vietos plėtrą, įtraukiant kuo daugiau ŽRVVG teritorijos žvejybos, akvakultūros ir turizmo bendruomenių narių, sudarant jiems galimybes įgyvendinti savo lūkesčius, užtikrinti darnų vystymąsi; • įgyvendinant vietos plėtros strategiją, paskatinti tvarios mėlynosios ekonomikos plėtrą, prisidedant prie klimato kaitos švelninimo, darbo našumo didėjimo, darbo vietų kūrimo, gyventojų užimtumo kilimo bei skatinant socialinę įtrauktį, ypač jaunų žmonių; • formuoti ir palaikyti ryšius nacionaliniu ir tarptautiniu lygiu. Šilutės ŽRVVG – tobulėjanti, inovacijoms atvira organizacija, telkianti pilietinės visuomenės, vietos valdžios ir verslo sektorius, įtraukdama žvejybos ir akvakultūros atstovus (fizinius ir juridinius asmenis) bendrai veiklai, kurios tikslas - ŽRVVG teritorijos ekonominės, socialinės ir aplinkosauginės plėtros darna. Įgyvendinant savo misiją, Šilutės ŽRVVG suformavo veiklos užduotis: • parengti ir įgyvendinti bendruomenės inicijuotą vietos plėtros strategiją; • stiprinti vietos subjektų gebėjimus rengti ir įgyvendinti vietos projektus; • parengti nediskriminuojančią ir skaidrią vietos projektų atrankos procedūrą ir objektyvius vietos projektų atrankos kriterijus, kuriais išvengiama interesų konfliktų; • atrenkant vietos projektus, užtikrinti jų atitiktį bendruomenės inicijuotai vietos plėtros strategijai; • vykdyti bendruomenės inicijuotos vietos plėtros strategijos ir remiamų projektų įgyvendinimo stebėseną ir vertinimą.

2. ŽRVVG teritorijos socialinės, ekonominės bei aplinkos situacijos ir gyventojų poreikių analizė¹

2.1.	Pagrindiniai ŽRVVG teritorijos duomenys, teritorijos išskirtinumas, identitetas ir gamtos išteklių analizė
2.1.1.	GEOGRAFINĖ PADĖTIS. Šilutės ŽRVVG atstovaujama teritorija – Šilutės rajono savivaldybės teritorija. Šilutės rajono savivaldybė išsidėsčiusi vakarinėje Lietuvos dalyje, prie Kuršių marių. Beveik visas rajonas yra Lietuvos pajūrio žemumoje. Rytuose siekia Vilkyškių kalvagūbrį, šiaurės rytuose – Vakarų Žemaičių plynaukštę. Aukščiausia Šilutės rajono vieta (117 m) yra paribyje su Klaipėdos rajono savivaldybe, žemiausia vieta yra Rusnės saloje (vietomis žemiau jūros lygio). Savivaldybė yra viena iš septynių, sudarančių Klaipėdos regioną. Šilutės rajono savivaldybė ribojasi su Klaipėdos regiono Klaipėdos rajono ir Tauragės regiono Šilalės rajono, Tauragės rajono, Pagėgių savivaldybėmis, taip pat su Rusijos Federacijos Kaliningrado sritimi. Šilutės rajono savivaldybė yra svarbių tarptautinių kelių įtakos zonoje. Savivaldybės teritoriją šiaurės-pietų kryptimi kerta krašto kelias 141, jungiantis Kauną ir Klaipėdą, kuris jungiasi su šalies magistraliniu keliu A12 Ryga-Šiauliai-Tauragė-Kaliningradas ir IXB transporto koridoriumi Kijevas-Minskas-Vilnius-Klaipėda, sutampančiu su magistraliniu keliu A1 Vilnius-Kaunas-Klaipėda. Susisiekimui taip pat labai svarbi savivaldybės teritoriją kertanti geležinkelio linija Klaipėda-Pagėgiai. Visa tai lemia strategiškai patogią Šilutės rajono savivaldybės geografinę padėtį². (R1) Šilutės rajono savivaldybės administracinis centras – Šilutės miestas nuo šalies sostinės Vilniaus nutolęs 299 km, nuo Kauno miesto – 204 km, nuo Klaipėdos – 53 km. Sąlyginai netoli esantis Klaipėdos miestas ir patogus susisiekimas su kitais Lietuvos regionais sudaro sąlygas Šilutės ŽRVVG teritorijai pritraukti ir užsitikrinti intensyvesnius turistų srautus, teikiant jiems įvairias autentiškas su žvejybos tradicijomis susijusias „lėto“, žvejybos, kulinarinio ir kultūrinio turizmo paslaugas. (R2) Šilutės rajono savivaldybės teritorijos plotas siekia 1682,4 kv. km³, kuriame 2022 metais gyveno 38493 gyventojai³. ADMINISTRACINIS SUSKIRSTYMAS. Šilutės miestas yra Šilutės rajono savivaldybės ir Šilutės seniūnijos administracinis centras. Šilutės rajono savivaldybę sudaro 11 seniūnijų: Gardamo, Juknaičių, Katyčių, Kintų, Rusnės, Saugų, Šilutės, Švėkšnos, Usėnų, Vainuto, Žemaičių Naumiesčio. Šilutės seniūnijos teritorija ribojasi su Rusnės, Kintų, Saugų, Gardamo, Žemaičių Naumiesčio ir Juknaičių seniūnijomis. Šilutės mieste yra viena seniūnija – Šilutės ir dvi seniūnaitijos – Šilutės ir Šilutės Naujakurių. Šilutės seniūnija apima Šilutės miestą ir šalia miesto esančias 26 kaimiškasias gyvenvietes (Armalėnai, Barzdūnai, Didšiliai, Gaideliai, Gnybalai, Grabupėliai, Grabupiai, Jonaičiai, Kalininkai, Kirlikai, Laučiai, Macikai, Mažiai, Metirkviečiai, Pagryniai, Rupkalviai, Sausgalviai, Šilmeižiai, Šyša, Šlažai, Tatamiškiai, Traksėdžiai, Užliekniai, Verdainė, Vileikiai, Žalgiriai).

¹ Čia ir toliau ŽRVVG teritorijos socialinei, ekonominei ir aplinkos situacijos analizei rekomenduojama naudoti paskutiniųjų trejų metų statistinius duomenis. Jeigu situacijos analizėje pateikiami Lietuvos statistikos departamento ar kito informacijos šaltinio duomenys, turi būti aiškiai nurodomas duomenų šaltinis. Statistiniai duomenys gali būti pateikiami ir atskirų seniūnijų lygmeniu. Taip pat rekomenduojama nurodyti (esant rodiklio atitikčiai) rodiklio reikšmės pokytį per kelis metus bei rodiklio reikšmės palyginimą su šalies to paties rodiklio reikšme.

² Turizmo verslo skatinimo sistemos sukūrimo Šilutės rajono savivaldybėje galimybių studija. Prieiga internetu: www.silute.lt

³ Valstybės duomenų agentūra. Prieiga internetu: <https://osp.stat.gov.lt/lt/statistiniu-rodikliu-analize?hash=a89a92e5-021a-4869-acef-2433d3efa3fd>

KRAŠTOVAIZDIS, ĮSKAITANT VANDENS TELKINIUS IR MIŠKUS, JŲ TINKAMUMAS VERSLINEI ŽVEJYBAI, AKVAKULTŪRAI IR REKREACIJAI; BIOLOGINĖ ĮVAIROVĖ IR SAUGOMOS TERITORIJOS. Vandens telkiniai užima 18,9 proc. teritorijos ploto ir tai 14,8 proc. punkto daugiau negu vidutiniškai Lietuvoje (vidutiniškai Lietuvoje 4,1 proc.)⁴. Miškai užima 22,9 proc. teritorijos⁵. **(R3)**

Per Šilutės rajoną teka Nemuno dešinieji intakai Veižas, Leitė, Šyša, Minija. Taip pat Minijos intakai Tenenys, Veiviržas. Nemunas sudaro Nemuno delta. Telkšo 15 ežerų (didžiausias – Krokų Lanka), 8 tvenkiniai.

Didžiausi miškai – Aukštųjų, Žasyčių, Dinkių. Yra Minijos ichtiologinio draustinio dalis. Kiekvieną pavasarį Šilutės rajone Nemuno potvynis apsema dideles teritorijas, atkirsdamas sausumos transporto susisiekimą į kai kurias gyvenvietes⁶.

Siekiant išsaugoti Nemuno deltos regiono kraštovaizdį, jo gamtinę ekosistemą bei kultūros paveldo vertybes, 1992 m. įsteigtas Nemuno deltos regioninis parkas (plotas – 29000 ha). Nemuno deltos išskirtinumas – pelkėmis ir liūnais apsupta Rusnės sala (plotas – 46 km), kurią juosia Nemuno atšakos – Atmata ir Skirvytė. Unikali kraštovaizdį kuria susipynusios upės, Krokų lanka (ežeras-lagūna), apsemtos deltos pievos, Lietuvos Venecija vadinamas Minijos (Mingės) kaimas. Nemuno delta – svarbi poilsio vieta keliaujantiems sparnuočiams, čia peri daug retų paukščių. Nemuno deltos regioninis parkas unikalus galimybe organizuoti ir vystyti tiek kultūrinio, tiek gamtinio (ornitologinio, pažintinio, ekologinio, vandens) turizmo rūšis⁷. **(R4)**

Nemuno deltos regioninis parkas – viena svarbiausių Europos vietų migruojantiems vandens paukščiams. Visas Nemuno deltos regioninis parkas su nežymiomis ribų korektūromis patenka į NATURA 2000 teritorijų tinklą tiek kaip paukščių apsaugai svarbi teritorija (PAST), tiek kaip buveinių apsaugai svarbi teritorija (BAST)⁸. Nemuno deltoje aptikta daugiau nei 300 paukščių rūšių, 67 įrašytos į Lietuvos raudonąją knygą. Čia peri apie 180 paukščių rūšių. Deltoje ir ją supančiose apsemtose lankose, pelkėse ir drėgnuose miškuose yra svarbiausios Lietuvoje daugelio retų ir nykstančių paukščių rūšių perimvietės. Nemuno deltos regioniniame parke perinčios 58 paukščių rūšys įrašytos į Lietuvos Raudonąją knygą, o 54 rūšys yra įtrauktos į Europos Sąjungos šalyse labiausiai saugomų paukščių sąrašą⁹. **(R5)**

Taip pat Nemuno deltos regioniniame parke auga apie 680 rūšių augalų, iš jų 25 įrašytos į Lietuvos raudonąją knygą. Bendras gyvūnų rūšių skaičius – 750. Žinduolių – 49, iš jų 3 saugomos Europos Bendrijos, 13 įrašytos į Lietuvos raudonąją knygą. Žuvų – 48, iš jų 9 saugomos Europos Bendrijos, 5 įrašytos į Lietuvos raudonąją knygą. Varliagyvių ir roplių – 16, iš jų 2 saugomos Europos Bendrijos, 3 įrašytos į Lietuvos raudonąją knygą. Bestuburių – 330, iš jų 1 saugoma Europos Bendrijos, 18 įrašytos į Lietuvos raudonąją knygą¹⁰. **(R6)**

Šilutės kraštas garsėja vandens turizmu ir vandens pramogomis, puikiomis žūklės vietomis žvejams mėgėjams ir profesionalams. Taip pat Šilutės rajono savivaldybėje

⁴ Nacionalinės žemės tarnybos prie LR Žemės ūkio ministerijos duomenys. Prieiga internetu: www.nzt.lt

⁵ Ten pat

⁶ Turizmo verslo skatinimo sistemos sukūrimo Šilutės rajono savivaldybėje galimybių studija. Prieiga internetu: http://www.pamarys.lt/publ/Turizmo_GS.pdf

⁷ Turizmo verslo skatinimo sistemos sukūrimo Šilutės rajono savivaldybėje galimybių studija. Prieiga internetu: http://www.pamarys.lt/publ/Turizmo_GS.pdf

Keliauk Lietuvoje. Nemuno deltos regioninis parkas – paukščių rojus. Prieiga internetu: <https://www.lithuania.travel/lt/vieta/nemuno-deltos-regioninis-parkas-pauksciu-rojus>

⁸ Nemuno deltos regioninis parkas. Prieiga internetu: <http://www.nemunodelta.lt/16962/natura-2000.html>

⁹ Ten pat

¹⁰ Ten pat

parengtas Šilutės krašto vandens kelių žemėlapis, kuriame pateikiama pagrindinė informacija apie vandens kelių sąlygas, apribojimus ir galimybes Šilutės rajono savivaldybės teritorijoje. Pateikiama ir papildoma būtina informacija apie laivininkų paslaugas galinčius suteikti asmenis, uostų, uostelių ir prieplaukų sąrašas. Iš viso Šilutės rajone yra organizuojama 10 vandens maršrutų¹¹. **(R7)**

Ventės pusiasalis tampa Lietuvos buriuotojų sostine dėl palankių oro, vėjo, vandens ir apgyvendinimo sąlygų. Šiltuoju metų laiku čia nuolat veikia buriavimo mokykla, skirta pirmiesiems buriavimo įgūdžiams formuoti. Taip pat vasarą paplitusios vandens pramogos su baidarėmis, etnografinė burvalte – kurėnu, kateriais, laivais, valtimis ir kitomis vandens priemonėmis. Šaltuoju metu laiku vyksta ledrogių ir slidrogių su burėmis čempionatai, galima pasivažinėti sniego motociklais, rogėmis ir specialiu pamariui pritaikytu transportu – „šumacheriu“¹². **(R8)**

Šilutės rajono savivaldybėje esantys Pamarys ir Nemuno delta nuo seno garsėjo kaip žvejų kraštas, nes vandens telkiniai vieni žuvingiausių gėlavandenėmis žuvimis visoje Lietuvoje, tačiau verslinė žvejyba daugelyje Nemuno deltos regioninio parko vandens telkinių reguliuojama ir ribojama. Nemuno deltos regioninio parko vandens telkiniuose, išskyrus esančius Nemuno priešakinės deltos gamtiniame rezervate, Krokų lankos botaniniame-zoologiniame draustinyje, Kuršių marios tarp Atmos ir Skirvytės upių mažesniu kaip 1 km atstumu nuo kranto, Kniaupo įlanką, organizuojama limituota žvejyba (TAR, 2014-06-04, 2014-06206)¹³. **(R9)**

Šilutės turizmo informacinio centro svetainėje yra pateikta informacija apie leidžiamus žūklės įrankius bei būdus, taip pat nurodytos limituotos žvejybos reguliavimo priemonės ir sąlygos: žvejoti leidžiama ištisus metus (išimtis, draudžiama gaudyti ištisus metus vijūnus, mažąsias nęges ir jų vingilius taip pat be nustatyta tvarka išduotų licencijų gaudyti lašišas, šlakius, upines nęges ištisus metus, žiobrius nuo balandžio 20 d. iki birželio 20 d.), laikantis mėgėjiškos žūklės taisyklių reikalavimų. Išduodamos meškeriootojo leidimai parai, savaitei (7 d.) arba mėnesiui (30 d.); vienos žvejybos metu leidžiama sugauti ne daugiau kaip 7 kg bendro svorio žuvų; nuo balandžio 20 d. iki gegužės 20 d. visus sugautus karšius privaloma nedelsiant paleisti atgal į vandens telkinį; teisė mėgėjiškai žūklei įgyjama sumokėjus įmoką žuvų ištekliais atkurti ir išsaugoti¹⁴.

1 lentelė. Žuvų žvejybos arealas ir laikas

Žuvis	Žvejybai tinkamas laikas ir teritorija
Stintos	Pavasari (nuo kovo 1 d. iki balandžio 30 d.). Minija nuo Tenenio žiočių iki Atmos; Atmata nuo Skirvytės iki Uostadvario švyturio; Aukštumalė nuo Atmos iki pirmojo tilto; Pakalnė nuo Skirvytės iki Nemuno priešakinės deltos rezervato ribos Rusnaitės upėje; Skirvytė nuo 1, 2, 3 gelžbetonių krantinių; Nemunas (Rusnė) Senvagė ties Galzdonų sala.
Lašišos ir šlakiai	Žvejoti leidžiama nuo sausio 1 d. iki spalio 1d. Minija nuo Tenenio žiočių iki Atmos; Skirvytė nuo Atmos iki Vytinės; Atmata visa upė; Nemunas (Rusnė) nuo Gilijos iki Atmos.
Upiniai nęgiai	Žvejoti leidžiama nuo balandžio 1 d. iki balandžio 30 d. ir nuo birželio 1 d. iki gruodžio 31d. Minija nuo Tenenio žiočių iki Atmos; Nemunas (Rusnė) nuo Šilaininkų iki Šakūnėlių kaimo; Kuršių marios nuo Šturmų uosto iki Ventės rago.
Ešerys	Kimba visais metų laikais Minijoje, Minijos senvagėje, Kuršių mariose, Skirvytėje (nuo Atmos iki Vytinio), Pakalnėje (Rusnės miestelio ribose), Atmatoje.

¹¹ Turizmo verslo skatinimo sistemos sukūrimo Šilutės rajono savivaldybėje galimybių studija. Prieiga internetu: http://www.pamarys.lt/publ/Turizmo_GS.pdf

¹² Ten pat

¹³ Šilutės turizmo informacijos centras. Žvejyba. Prieiga internetu: <https://siluteinfo.lt/laisvalaikis/zejyba>

¹⁴ Ten pat

Karosas	Vasarą (liepos ir rugpjūčio mėn.), rudenį (rugsėjo ir spalio mėn.). Kuršių mariose ir Nemuno deltoje.
Karpis	Vasarą (liepos ir rugpjūčio mėn.), rudenį (rugsėjo ir spalio mėn.). Kuršių mariose.
Karšis	Vasarą (liepos ir rugpjūčio mėn.), rudenį (rugsėji) Kuršių mariose ir Nemuno deltoje.
Kuoja	Visą žiemą, pavasarį (kovo mėn.), visą vasarą ir rudenį Kuršių mariose ir Nemuno deltoje.
Lydeka	Žiemą (gruodžio ir sausio mėn.), pavasarį (gegužės mėn.), visą vasarą ir rudenį Nemuno deltoje.
Lynas	Visą pavasarį, vasarą (rugpjūčio mėn.), rudenį (rugsėjo ir spalio mėn.). Nemuno deltoje.
Plakis	Pavasari (balandžio mėn.), vasarą (liepos ir rugpjūčio mėn.), rudenį (rugsėjo ir spalio mėn.). Nemuno deltoje.
Raudė	Žiemą (vasario mėn.), pavasarį (kovo ir balandžio mėn.), visą vasarą ir rudenį Kuršių mariose ir Nemuno deltoje.
Salatis	Visą vasarą ir rudenį Kuršių mariose, Nemuno deltoje ir Minijoje.
Sterkas	Visą vasarą, rudenį (rugsėjo ir spalio mėn.). Kuršių mariose, Nemuno deltoje ir Minijoje.
Šamas	Pavasari (gegužės mėn.), vasarą (liepos ir rugpjūčio mėn.), visą rudenį Kuršių mariose, Rusnės, Skirvytės, Šakutės sūkuriuose.
Šapalas	Žiemą (sausio ir vasario mėn.), vasarą (liepos ir rugpjūčio mėn.) ir visą rudenį Kuršių mariose ir Nemuno deltoje.
Ungurys	Pavasari (gegužės mėn.), visą vasarą, rudenį (rugsėjo ir spalio mėn.). Kuršių mariose ir Nemuno deltoje.
Ūsorius	Pavasari (balandžio mėn.), vasarą (liepos ir rugpjūčio mėn.), rudenį (rugpjūčio mėn.). Minijoje.
Žiobris	Pavasari (kovo mėn.), vasarą (liepos ir rugpjūčio mėn.), rudenį (rugsėjo mėn.). Kuršių mariose, Nemuno deltoje, Minijoje.

Šaltinis: sudaryta Konsultanto remiantis Šilutės turizmo informacijos centro duomenimis¹⁵

VANDENS KOKYBĖ. Šilutės rajono savivaldybės teritorijoje atliekama 11 maudyklų vandens stebėsena (Žemaičių Naumiesčio tvenkinio Žemaičių Naumiesčio maudykla, Kuršių marių ties Kintais maudykla, Atmatos upė (rekreacinė teritorija su galima maudymosi vieta), Šyšos upė ties Šilutės miesto Darbininkų kv., Vilkėnų tvenkinys, Ramučių tvenkinys, Šylių tvenkinys, Žemaičių Naumiesčio Makių k. tvenkinys, Degučių tvenkinys, Vainuto kaimo tvenkinys, Kriauleidiškės tvenkinys)¹⁶. 2022 m. vasarą atliktas Šilutės rajono savivaldybės maudyklų vandens kokybės vertinimas atskleidė, kad visi vandens telkiniai atitinka higienos normas pagal HN 92:2018 „Paplūdimiai ir jų maudyklų vandens kokybė“ reglamentą, t. y. maudyklose maudytis yra saugu^{17,18}.

Geriamojo vandens kontrolė vykdoma pagal programinės priežiūros planą, suderintą su Šilutės rajono valstybine maisto ir veterinarijos tarnyba. Programinei priežiūrai, per metus tiriamų mėginių skaičius gyvenvietėse, priklauso nuo geriamojo vandens kiekio sunaudojimo per dieną. Vandens paėmimo taškai yra paskirstyti tolygiai Šilutės mieste ir gyvenvietėse. Pasirenkant geriamojo vandens mėginių paėmimo vietas, dažniausiai

¹⁵ Šilutės turizmo informacijos centras. Žvejyba. Prieiga internetu: <https://siluteinfo.lt/laisvalaikis/zvejyba/> (duomenys atnaujinti 2023-03-03)

¹⁶ Šilutės rajono savivaldybė. Paplūdimiai. Prieiga internetu: <https://www.silute.lt/veiklos-sritys/sanitarija/papludimiai/989>

¹⁷ Šilutės rajono savivaldybė. Paplūdimiai.

2018 metų Šilutės rajono savivaldybės maudymosi vietų vandens kokybės stebėjimų rezultatų pateikimo lentelė. Prieiga internetu: <https://www.silute.lt/veiklos-sritys/sanitarija/2022-m.-maudyklu-vandens-kokybes-stebejimu-rezultatai/9311>

¹⁸ Paskutinis Šilutės savivaldybės maudyklų vandens vertinimas atliktas gegužės mėnesį, tačiau nėra pateikti šių tyrimų rezultatai. Prieiga internetu: <https://teisineinformacija.lt/silute/document/52137>

mėginiai imami padidintos rizikos vietose - mokyklose, darželiuose, ligoninėse, maisto pramonės įmonėse bei tinklų galutiniuose taškuose¹⁹.

UAB „Šilutės vandenys“ vartotojams tiekia tik požeminį vandenį iš giluminių gręžinių, kurių gylis iki 110 metrų. UAB „Šilutės vandenys“ vandenų tyrimo laboratorijoje atlikti tyrimai rodo, kad Šilutės rajone vanduo atitinka keliamus geriamojo vandens HN 24:2003 reikalavimus. Didžiausias leidžiamas koncentracijas kai kuriose gyvenvietėse viršijo tik indikatoriniai rodikliai: bendroji geležis (Fe bendra) ir amonis (NH₄)²⁰. Padidintos geležies ir amonio koncentracijos yra gamtinės kilmės, ir su techniniais vandens gavybos pažeidimais ar su požeminio vandeningojo sluoksnio tarša nesusijusios. Požeminio vandens monitoringo duomenų analizė rodo, kad vandens kokybė UAB „Šilutės vandenys“ vandenvietėse praktiškai yra stabili, kokybės kitimo tendencijų nepastebima²¹.

ENERGIJOS GAMYBAI NAUDOTINI ATSINAUJINANTYS IŠTEKLIAI IR JŲ GAMYBA.

Šilutės rajono savivaldybė siekia vis aktyviau įvairiose srityse naudoti atsinaujinančius energijos šaltinius. Savivaldybės teritorijoje elektros energija iš AIE gaminama saulės šviesos elektrinėse ir vėjo jėgainėse. Iškastinį kurą naudojančių elektros energiją gaminančių įrenginių savivaldybėje nėra²². Taip pat Šilutės rajonas yra patrauklus vėjo elektrinių statybai, todėl čia įkurti Čiutelių vėjo jėgainių parkas (UAB „Enefit Wind“, 39,1 MW – 17 turbinų, atidarytas 2012 m.), Juknaičių, Usėnų vėjo elektrinių parkas (UAB „Enefit Wind“, 60 MW – 24 turbinos), Didšilių parkas (UAB „Vėjų spektras“, 21,40 MW – 10 turbinų) ir Mockių vėjo elektrinių parkas (UAB „Enefit Wind, 12 MW – 6 turbinos)²³. Per kalendorinius metus vėjo jėgainių parkai pagamina vidutiniškai 396000 MWh elektros energijos²⁴.

Šilutės rajono savivaldybėje registruotos, savivaldybės administracijos bei savivaldybės ir biudžetinių įstaigų eksploatuojamos ir savivaldybės teritoriją kertančios transporto priemonės naudoja Lietuvoje parduodamus degalus su biodegalų priedais²⁵. Remiantis šia prielaida laikoma, kad AIE dalis šiame sektoriuje atitinka Lietuvos biodegalų naudojimo vidurkį (4 proc. biodyzelino mineraliniame dyzeline ir 6 proc. bioetanolio benzine)²⁶.

Savivaldybės pažangai AIE kryptyje esminę įtaką turi 3 aplinkybės – rajone nėra centralizuotos gamtinių dujų tiekimo sistemos, dėl to CŠT sistemoje sėkmingai naudojamas biokuras, o taip pat tai, kad 100 proc. rajone suvartojamos elektros energijos yra pagaminama vėjo jėgainėse²⁷.

KULTŪROS IR (ARBA) ŽVEJYBOS PAVELDAS, ORGANIZUOJAMI TRADICINIAI SU ŽUVININKYSTĖS VEIKLA SUSIJĘ RENGINIAI.

Šilutės rajono savivaldybėje yra apie 400 kultūros paveldo objektų, veikia 12 kultūros įstaigų (Šilutės kultūros ir pramogų centras, Šilutės rajono savivaldybės Fridricho Bajoraičio viešoji biblioteka, Tradicinių amatų centras Švėkšnoje, Kintų Vydūno kultūros centras, Salos etnokultūros ir informacijos centras, Senųjų kaimo tradicijų kultūros centras, Šilutės Hugo

¹⁹ UAB „Šilutės vandenys“ geriamojo vandens tyrimų rezultatai. 2023 m. I ketvirtis. Prieiga internetu: <https://silutes-vandenys.lt/uploads/Dokumentai/Vandens%20tyrimai/Geriamojo%20vandens%20rezultat%C5%B3%20pateikimas%20visuomenei%202023-I-ketv.pdf>

²⁰ Ten pat

²¹ Ten pat

²² Šilutės rajono savivaldybės atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo plėtros veiksmų planas iki 2030 m. Parengta 2021 m. Prieiga internetu: https://www.silute.lt/data/public/uploads/2021/05/d5_silute_aie_03.30.pdf

²³ Ten pat

²⁴ Ten pat

²⁵ Ten pat

²⁶ Ten pat

²⁷ Ten pat

	Šojaus muziejus, Muziejus buvusio kalėjimo karceryje, Švėkšnos ekspozicija, Vilkų kampo bandonijų ir armonikų muziejus, Žemaičių Naumiesčio ekspozicija ir Banio etnografinė žvejo sodyba – muziejus)²⁸. Didžiausia kultūrinių išteklių koncentracija Šilutės rajono savivaldybėje – Nemuno deltos regioninio parko teritorijoje. (R10) Žvejybos paveldo ir tradicijų išsaugojimui taip pat svarbūs yra Šilutės rajono savivaldybės teritorijoje tautinį paveldą puoselėjantys tautinio paveldo kūrėjai, tautodailininkai ir liaudies meistrai²⁹. Didelė dalis šių asmenų – senųjų, tradicinių amatų puoselėtojai, tame tarpe ir tradicinės žvejybos. Šilutės savivaldybėje taip pat organizuojamos įvairios edukacinės programos bei įvairūs renginiai kaip pavyzdžiui kas metus vykstantis žuvinės virimo čempionatas³⁰. (R11) Šilutės rajono savivaldybėje nutiesti 8 pažintiniai takai pėsčiomis, dviračiams, automobiliams ar laivams³². Šilutės kraštas – kur vanduo ir žmonės kuria veržlų gyvenimą. Patrauklus dirbti, gyventi ir poilsiauti Lietuvos kraštas prie Kuršių marių, kuriame gyvena sumani, bendraujanti ir bendradarbiaujanti, versli, atvira naujovėms žvejų bendruomenė – „Žuvėjų kraštas“, kurioje saugomi gamtos ištekliai ir kultūros paveldas, puoselėjamos unikalios žvejybos tradicijos ir regiono savitumas, vystomas gyvybingas, išskirtinius produktus gaminantis žvejybos sektorius³³. Šilutės žuvininkystės regiono vietos veiklos grupė „Žuvėjų kraštą“ jungia 28 nariai. Iš jų 46,43 proc., atstovauja pilietinę visuomenę, 46,43 proc. – verslą, 7,14 proc. – vietos valdžią³⁴. ŽRVVG TERITORIJOS IŠSKIRTINUMAS IR IDENTITETAS. Šilutės ŽRVVG teritorijos išskirtinumą lemia gausūs, bet aplinkosaugos požiūriu labai pažeidžiami gamtos ištekliai. Nemuno delta ir Kuršių marios yra žuvingiausios iš visų Lietuvos vidaus vandenų. Šilutės regionas taip pat pasižymi turtingu ir daugiasluoksniu kultūros paveldu. Regiono istorijos raida lėmė, kad vietos paveldas yra svarbus Lietuvai ir kitoms Europos šalims. Išlikęs kuršių ir lietuvininkų kultūros paveldas glaudžiai susijęs su žvejų kultūra ir yra neįkainojamas Šilutės regiono unikalumo ir tapatumo turtas, kurį būtina ne tik išsaugoti, bet ir panaudoti ieškant naujų regiono plėtros galimybių.
2.2.	ŽRVVG teritorijos gyventojų poreikių analizė

²⁸ Šilutės turizmo informacijos centras. Kultūros įstaigos. Prieiga internetu: <https://siluteinfo.lt/laisvalaikis/kulturos-istaigos/#>

²⁹ Šilutės turizmo informacijos centras. Tautinio paveldo meistrai ir amatininkai. Prieiga internetu: <https://siluteinfo.lt/tradiciniu-amatu-centras/tautinio-paveldo-meistrai-ir-amininkai/>

³⁰ Šilutės rajono savivaldybė. Renginių kalendorius. Prieiga internetu: <https://www.silute.lt/renginiu-kalendorius/5781?sqid=c07c51443e38252b7828d5cd2e0c5b97a60032ec>

³¹ Šilutės turizmo informacijos centras. Edukacinės programos. Prieiga internetu: <https://siluteinfo.lt/laisvalaikis/edukacines-programos/>

³² Turizmo vadovas „Šilutės kraštas, kur vanduo kuria gyvenimą“. Prieiga internetu: <https://siluteinfo.lt/wp-content/uploads/2023/10/silutes-krastas-kur-vanduo-kuria-gyvenima1.pdf>

³³ Šilutės rajono savivaldybės atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo plėtros veiksmų planas iki 2030 m. Parengta 2021 m. Prieiga internetu: https://www.silute.lt/data/public/uploads/2021/05/d5_silute_aie_03.30.pdf

³⁴ Šilutės žuvininkystės regiono vietos veiklos grupė „Žuvėjų kraštas“. Prieiga internetu: <https://www.zuvejukrastas.lt/apie-mus>

METODAI

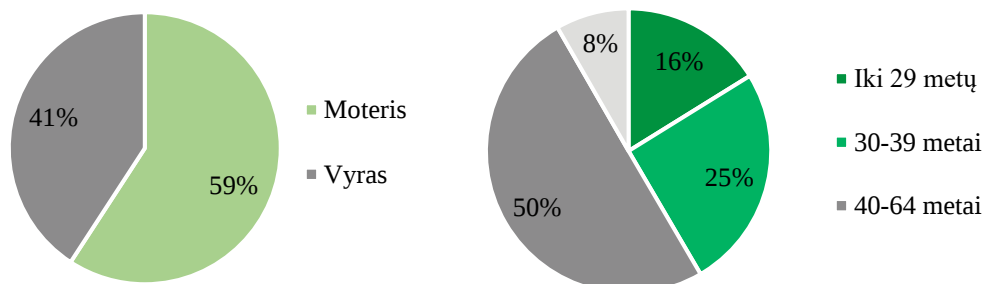
Siekiant išsiaiškinti ir suprasti gyventojų poreikius buvo vykdoma internetinė anketinė apklausa Zoho platformoje. Respondentams buvo pateikta 10 uždaro tipo klausimų (su galimybe įrašyti savo atsakymą), kurie leistų geriau suprasti Šilutės rajono gyventojų poreikius, lūkesčius. Anketa buvo viešinama 2023 m. birželio 9–23 d., ja buvo pasidalinta žvejų bendruomenės „Žuvėjų kraštas“ internetiniame puslapyje, Facebook grupėje, taip pat atspausdinti klausimynai buvo dalinami gyventojams, kurie neturėjo galimybės užpildyti jos internetu.

Viso apklausoje dalyvavo – 895 respondentai. Remiantis Valstybės duomenų agentūros duomenimis, 2023 m. pradžioje Šilutės rajono savivaldybėje gyveno 38 519 gyventojai, iš jų 31 745 yra pilnamečiai (18 metų ar vyresni)ⁱ todėl pasiektas respondentų skaičius užtikrina, kad apklausos rezultatai atspindi populiacijos nuomonę su 99 proc. tikimybe bei 5 proc. paklaida. Duomenys yra patikimi ir tinkami tolimesnei analizei.

GYVENTOJŲ POREIKIŲ ANALIZĖ

RESPONDENTŲ DEMOGRAFINIAI DUOMENYS. Didžioji dalis apklausoje dalyvavusių respondentų – moterys (59 proc.; žr. toliau pateiktą paveikslą Nr. 2). Taip pat nustatyta, kad pusė respondentų yra 40-64 metų amžiaus, ketvirtadalis – 30-39 metų amžiaus.

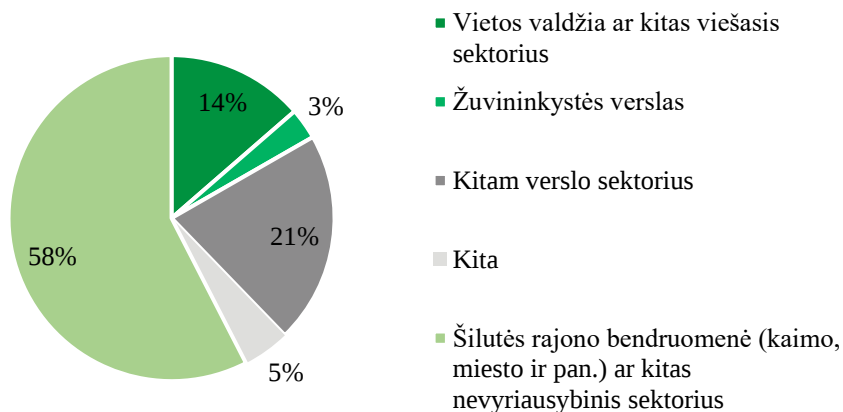
2.2.1.

2 paveikslas. Apklausoje dalyvavusių respondentų lytis (n=865) ir amžius (n=878)

Šaltinis: sudaryto Konsultanto remiantis atliktos apklausos duomenimis

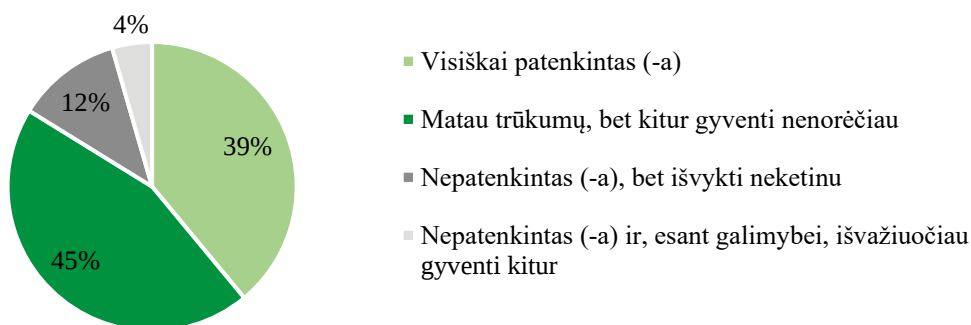
Daugiau nei pusė (58 proc.) respondentų atstovauja Šilutės rajono nevyriausybinių sektorių, penktadalis – kitą verslo sektorių (pavyzdžiui, švietimo, turizmo, meno sektorių atstovai). Tik 3 proc. respondentų nurodė, kad jie atstovauja žuvininkystės verslo sektorių (žr. toliau pateiktą lentelę Nr.3).

3 paveikslas. Apklausoje dalyvavusių respondentų atstovaujamas sektorius (n=874)

Šaltinis: remiantis atliktos apklausos duomenimis

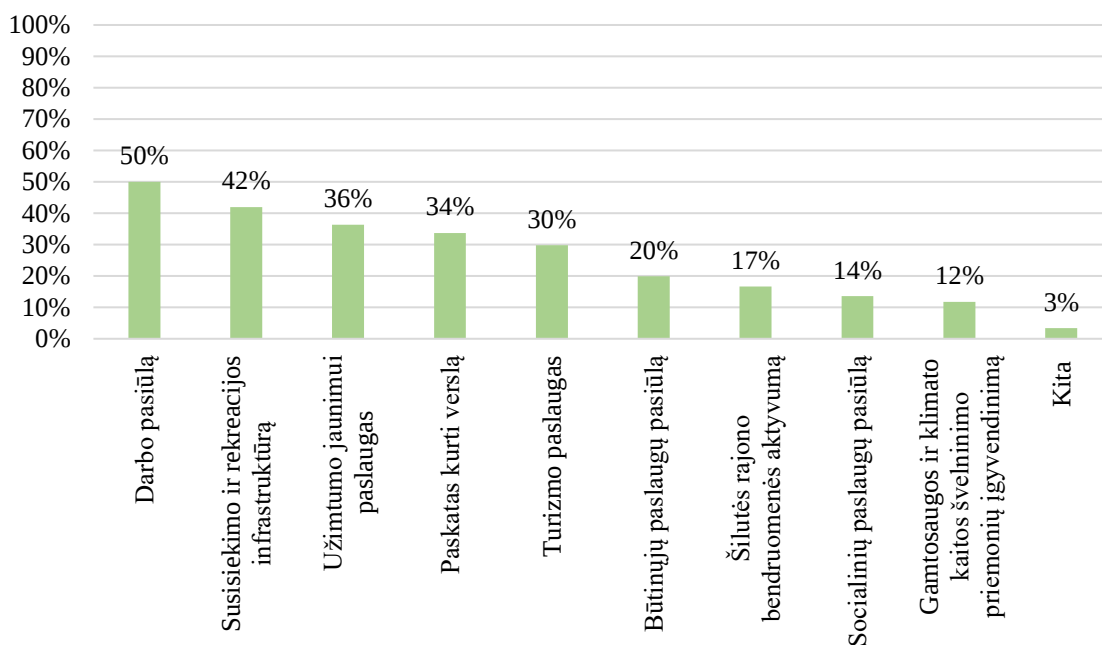
GYVENTOJŲ POREIKIŲ VERTINIMAS. 84 proc. respondentų nurodė, kad jie yra laimingi gyvendami Šilutės rajone, 12 proc. mato trūkumų, tačiau nenorėtų keisti savo gyvenamosios vietos ir išvykti kitur ir tik 4 proc. respondentų nurodė, kad jie nėra patenkinti gyvenimu Šilutėje ir, esant galimybei, išvažiuotų gyventi kitur (žr. toliau pateiktą paveikslą Nr. 4). **(R12)**

4 paveikslas. Šilutės rajono gyventojų pasitenkinimas savo gyvenamąja vieta (n=895)

Šaltinis: remiantis atliktos apklausos duomenimis

Kaip pagrindines tobulintinas sritis Šilutės rajone respondentai nurodė darbo pasiūlos didinimą (50 proc.), susisiekimo ir rekreacijos infrastruktūros gerinimą (42 proc.) ir užimtumo jaunimui paslaugų pasiūlos ir prieinamumo gerinimą (36 proc.; žr. toliau pateiktą paveikslą Nr. 11). 3 proc. respondentų nurodė kitas tobulintinas sritis, pavyzdžiui, pramogas ir kultūrinius renginius įvairaus amžiaus gyventojams ir lankytojams (atrakcionai, koncertai, viktorinos, šokiai ir / ar pan.). **(R13)**

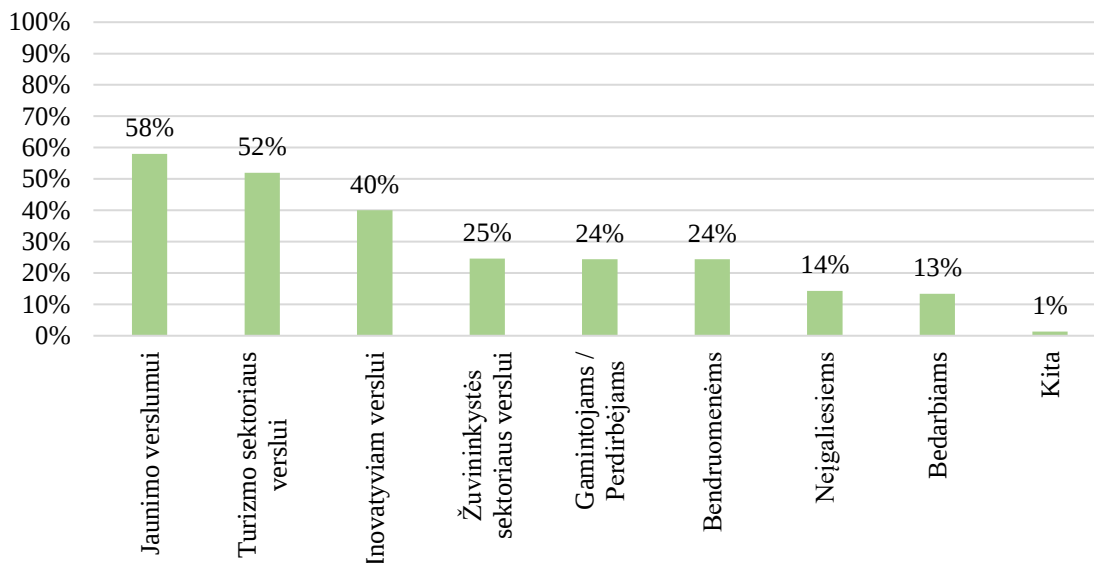

5 paveikslas. Tobulintinos sritys Šilutės rajone (ką respondentai siūlo tobulinti) (n=895)

Šaltinis: remiantis atliktos apklausos duomenimis

Daugiau nei pusė apklausoje dalyvavusių respondentų nurodė, kad finansinės paramos, siekiant sėkmingo Šilutės rajono vystymosi, šiuo metu labiausiai reikia jaunimo verslo sričiai (58 proc.), turizmo sektoriaus verslui (52 proc.) ir inovatyviam verslui (40 proc.). 1 proc. respondentų nurodė, kad trūksta paramos vaikų ir jaunimo užimtumui (t. y. darželiai, mokyklos, būreliai, pramogos ir / ar pan.), taip pat jaunoms šeimoms įsistvirtinant

rajone bei darbo rinkoje (t. y. pagalba įsigyjant būstą, pradėdant verslą ar nuosavą ūkį; žr. toliau pateiktą paveikslą Nr. 6). **(R14)**

6 paveikslas. Sritys, kurioms šiuo metu labiausiai reikia finansinės paramos (n=895)

Šaltinis: remiantis atliktos apklausos duomenimis

Didžiausias dėmesys (prioritetas) rengiant ir įgyvendinant ŽRVVG „Žuvėjų kraštas“ vietos plėtros strategiją, respondentų nuomonė, turėtų būti skirtas darbo vietų kūrimui, ypač jaunimui, ir (ar) vietos gyventojų įsidarbinimo galimybių didinimui (66 proc.), viešųjų erdvių sutvarkymui ir pritaikymui rekreacinės žuvininkystės ir (ar) turizmo poreikiams (48 proc.) bei žvejybos tradicijų, paveldo išsaugojimui bei pritaikymui turizmui (34 proc.; žr. 2 lentelę). 1 proc. respondentų nurodė, kad didžiausias dėmesys (prioritetas) turėtų būti skirtas kitoms veikloms, pavyzdžiui, įrengti daugiau vandens transporto priemonių nuleidimo vietų (turint omeny, kad Šilutė yra vandenų kraštas, trūksta vandens transporto priemonių nuleidimo vietų), verslinės žvejybos plėtrai bei kelių tiesimui (t. y. asfaltuoti žvyrkelius). **(R15)**

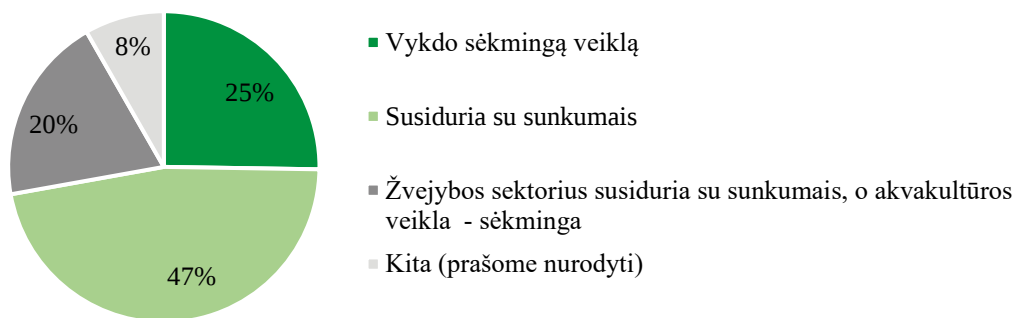
2 lentelė. Sritys, kurioms turėtų būti skiriamas didžiausias dėmesys rengiant ir įgyvendinant ŽRVVG „Žuvėjų kraštas“ Vietos plėtros strategiją (n=895)

Nr.	Galimi atsakymo variantai	Atsakymų procentas
1.	Informuotumo, ypač tarp jaunesnių žmonių, apie žuvininkystės srities ir kitas profesijas, jų vertę vietinei bendruomenei, didinimui	10%
2.	Socialinio verslo kūrimo ir plėtros skatinimui	10%
3.	Klimato kaitos švelninimui ir prisitaikymui, investuojant į žiedinę ekonomiką, skaitmeninimą, inovacijas, vietos išteklių valdymo stiprinimą	15%
4.	Biologinės įvairovės išsaugojimui ir jos tvaraus naudojimo skatinimui	17%
5.	Bendruomenių veiklumo gerinimui, didinant gyventojų aktyvumą, socialinę įtraukti, galimybes naudotis būtiniausiomis paslaugomis, ypač socialinę atskirtį patiriančioms grupėms	20%
6.	Mokymams, kuriais suteikiamos naujos žinios ir įgūdžiai	21%

7.	Bendruomeniškumo skatinimui per sveikatingumo, fizinio aktyvumo ir laisvalaikio praleidimo galimybių didinimą	22%
8.	Vietos gamintojų gebėjimų kurti didelės vertės produktus stiprinimui, vartotojų informuotumo didinimui, gamintojų bendradarbiavimui ir naujos vietos rinkose užsitikrinimo skatinimui	23%
9.	Inovacijų ir skaitmeninimo skatinimui, kuriant naujus produktus, paslaugas, diegiant naujas technologijas, procesus, verslo modelius, didinant darbo našumą ir kt.)	25%
10.	Paramos verslo vystymui ir / ar veiklos įvairinimui, pasitelkiant inovacijas, mėlynąsias biotechnologijas, atsinaujinančią energiją	33%
11.	Žvejybos tradicijų, paveldo išsaugojimui bei pritaikymui turizmui	34%
12.	Viešųjų erdvių sutvarkymui ir pritaikymui rekreacinės žuvininkystės ir / ar turizmo poreikiams	48%
13.	Darbo vietų kūrimui, ypač jaunimui, ir/ar vietos gyventojų įsidarbinimo galimybių didinimui	66%
14.	Kita	1%

Šaltinis: Apklausos duomenys

Beveik pusė respondentų (47 proc.) nurodė, kad žvejybos ir akvakultūros įmonių situaciją Šilutės rajone susiduria su sunkumais, tik ketvirtadalis (26 proc.) nurodė, kad šie sektoriai sėkmingai vykdo veiklą. Penktadalis (20 proc.) respondentų nurodė, kad akvakultūra sėkmingai vykdo veiklą, bet žvejybos sektorius susiduria su sunkumais (žr. toliau pateiktą paveikslą Nr. 7). 8 proc. respondentų, prie pasirinkimo „kita“, nurodė, kad šiuo klausimu neturi žinių, todėl į klausimą atsakyti negali. **(R16)**

7 paveikslas. Šilutės rajone veikiančių žvejybos ir akvakultūros įmonių situacijos vertinimas (n=895)
Šaltinis: remiantis atliktos apklausos duomenimis

Vienos iš pagrindinių grėsmių tolimesniam Šilutės rajono vystymuisi, respondentų nuomone yra ekonominis nestabilumas (augančios kainos, paskolų palūkanos, mažėjanti gyventojų perkamoji galia ir kt.) dėl kelių vienas paskui kitą einančių krizinių laikotarpių (COVID-19, karas Ukrainoje, energetinės ir dujų krizės, kt.) (61 proc.), senstanti visuomenė, vaikų ir jaunimo, kaip būsimos darbo jėgos, mažėjimas, jaunimo migracija į kitus miestus, šalis (54 proc.) ir bedarbių lygio didėjimas (38 proc.). 1 proc. respondentų pasirinko atsakymo variantą „kita“ ir nurodė, kad Šilutės rajono vystymuisi

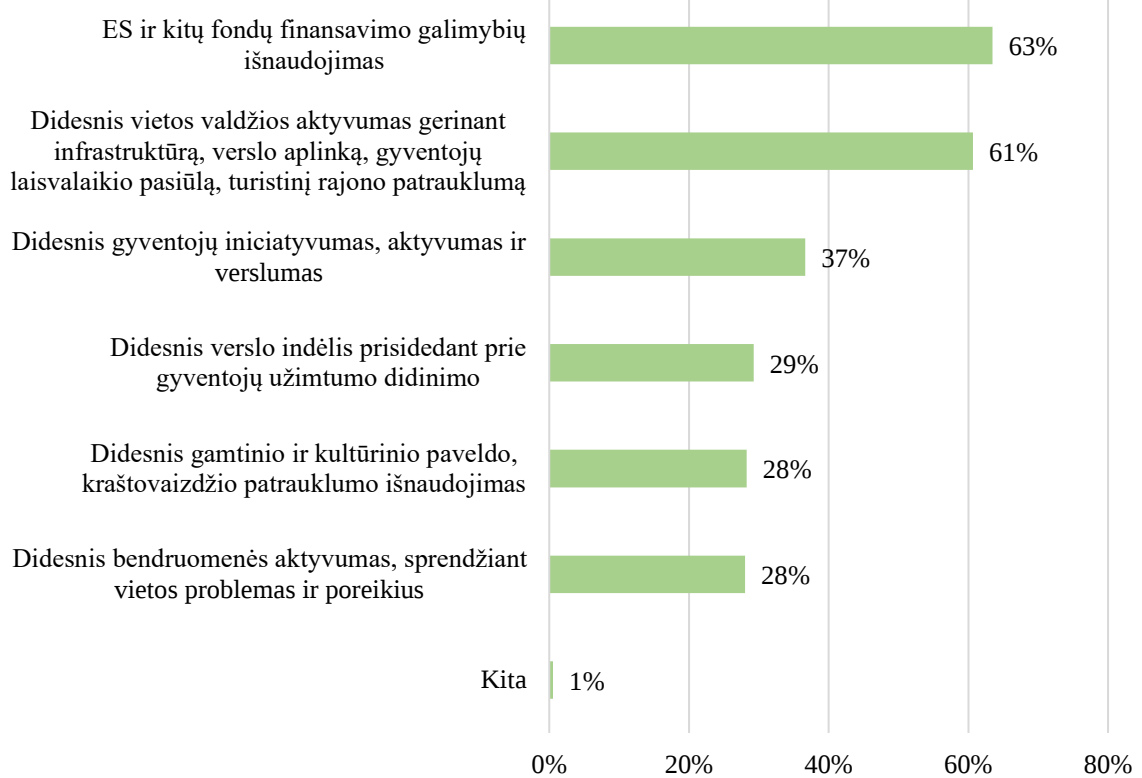
grėsmę taip pat kelia švietimo ir medicinos prieinamumo mažėjimas bei vietos valdžios bendradarbiavimo su bendruomene stoka (žr. 3 lentelę). **(R17)**

3 lentelė. Pagrindinės grėsmės tolimesniam Šilutės rajono vystymuisi (n=895)

Nr.	Galimi atsakymo variantai	Atsakymų procentas
1.	Verslo sektoriui nepakankamai vystantis ir / ar diegiant veikloje naujoves, esant nepakankamai darbo ir pajamų pasiūlai, vis didesnė dalis darbingo amžiaus gyventojų emigruos į ekonomiškai patrauklesnes vietas, kur užimtumo ir uždarbio galimybės geresnės	28%
2.	Psichologinės gyventojų būsenos blogėjimas ir neužtikrintumo dėl ateities didėjimas, paskatintas dėl kelių vienas paskui kitą einančių krizinių laikotarpių (COVID-19, karas Ukrainoje, energetinės ir dujų krizės ir kt.)	32%
3.	Gyventojų pasyvumas (nesidomėjimas sudaromomis galimybėmis, nenoras įsitraukti sprendžiant vietos problemas ir kt.)	34%
4.	Bedarbystės lygio didėjimas	38%
5.	Senstanti visuomenė, vaikų ir jaunimo, kaip būsimos darbo jėgos, mažėjimas, jaunimo migracija į kitus miestus, šalis	54%
6.	Ekonominis nestabilumas (augančios kainos, paskolų palūkanos, mažėjanti gyventojų perkamoji galia ir kt.) dėl kelių vienas paskui kitą einančių krizinių laikotarpių (COVID-19, karas Ukrainoje, energetinės ir dujų krizės, kt.)	61%
7.	Kita	1%

Šaltinis: Apklausos duomenys

Apklausos rezultatų analizės metu nustatyta, kad daugiau nei pusė (63 proc.) respondentų mano, kad ES ir kitų fondų lėšos gali padėti spręsti esmines problemas ir pagerinti tolimesnį Šilutės rajono vystymąsi (žr. toliau pateiktą paveikslą Nr. 8). Taip pat 61 proc. respondentų nurodė, kad didesnis vietos valdžios aktyvumas gerinant infrastruktūrą, verslo aplinką, gyventojų laisvalaikio pasiūlą, turistinį rajono patrauklumą turėtų įtakos tolimesniam Šilutės rajono vystymuisi. 37 proc. nurodė, kad didesnis gyventojų iniciatyvumas, aktyvumas ir verslumas taip pat turėtų teigiamą poveikį tolimesniam Šilutės rajono vystymuisi. Taip pat respondentai pastebi, kad svarbus yra vietos valdžios ir bendruomenės bendradarbiavimas sprendžiant vietos problemas ir poreikius. **(R18)**

8 paveikslas. Pagrindinės galimybės tolimesniam Šilutės rajono vystymuisi (n=895)

Šaltinis: remiantis atliktos apklausos duomenimis

2.3.

ŽRVVG teritorijos socialinė situacija

2.3.1.

GYVENTOJŲ KAITOS TENDENCIJOS. Gyventojų kaita šalyje tiesiogiai įtakoja ir pokyčius regionuose. Lietuvoje 2020 metų pradžioje gyveno 2 794 090 gyventojai, 2022 metais jų skaičius padidėjo iki 2 805 998 gyventojų, t. y. 0,43 proc. Šilutės rajono savivaldybėje, 2020 metų pradžioje Valstybės duomenų agentūros duomenimis gyveno 37 641 gyventojai, 2022 metais jų skaičius padidėjo iki 38 493 gyventojų, t. y. 2,3 proc. (žr. 4 lentelę). 2022 metais Šilutės rajone taip pat stebima teigiama migracijos tendencija – atvyko 1 921 asmenys, išvyko – 1 586, lyginant su 2020 metais atvykusiųjų gyventojų skaičius padidėjo net 78 proc. Gyventojų skaičiaus augimą 2020–2022 metais Lietuvoje, Klaipėdos apskrityje ir Šilutės rajone galima grįsti teigiamomis migracijos tendencijomis (žr. 5 lentelę). **(R19)**

4 lentelė. Gyventojų rajone kaitos tendencijos, 2020–2022 m. pokytis

Teritorija	2020	2021	2022	Pokytis per laikotarpį, proc.
	Gyv. sk.	Gyv. sk.	Gyv. sk.	
Lietuvos Respublika	2 794 090	2 810 761	2 805 998	+0,43
Klaipėdos apskritis	319 958	322 283	324 263	+1,3
Šilutės r. sav.	37 641	39 067	38 493	+2,3

Šaltinis: Valstybės duomenų agentūra³⁵

Taip pat verta paminėti partnerystės projektą „Socialinis dialogas - partnerystė gyvensenos kokybei“. Kurį 2020–2022 metais Šilutės rajone įgyvendino Šilutės žuvininkystės regiono vietos veiklos grupė „Žuvėjų kraštas“, Šilutės miesto VVG „Pamario kraštas“ kartu su Šilutės turizmo informacijos centru ir Asociacija „Lamatos žemė“. Šio projekto tikslas buvo suteikti galimybę, sugrįžusiems gyventi į Šilutę ar ketinantiems sugrįžti iš emigracijos į gimtąjį miestą gyventojams, užsienio valstybių piliečiams, kitos tautybės nei lietuvių Šilutės gyventojams ar ieškantiems prieglobsčio Šilutės rajone gyventojams, labiau įsijungti į Šilutės miesto bendruomenę, racionaliau išnaudoti visas teikiamas galimybes lavintis, mokytis ir atrasti savitą, išskirtinę veiklos vietą Šilutės mieste. Viena iš projekto metu įgyvendintų veiklų – sukurta Bendradarbiavimo platforma „Atrask namus“ <https://www.atrasknamus.lt/>.

5 lentelė. Gyventojų migracija, 2020–2022 m. pokytis

Teritorija	Migracija	2020		2021		2022	
	Atvyko / išvyko / neto	Vnt.	Proc.	Vnt.	Proc.	Vnt.	Proc.
Lietuvos Respublika	Gyv. sk.	2 794 090	–	2 810 761	–	2 805 998	–
	Atvyko	113 691	4,1	109 601	3,9	191 720	6,8
	Išvyko	93 698	3,4	89 948	3,2	119 348	4,3
	Neto	19 993	0,72	19 653	0,70	72 372	2,58
Klaipėdos apskritis	Gyv. sk.	319 958	–	322 283	–	324 263	–
	Atvyko	16 122	5,0	16 602	5,2	29 306	9,0
	Išvyko	12 449	3,9	12 224	3,8	15 733	4,9
	Neto	3673	1,15	4 378	1,4	13 573	4,19
	Gyv. sk.	37 641	–	39 067	–	38 493	–

³⁵ Valstybės duomenų agentūra. Prieiga internetu: <https://osp.stat.gov.lt/lt/statistiniu-rodikliu-analize?hash=a89a92e5-021a-4869-acef-2433d3efa3fd>

Šilutės r. sav.	Atvyko	1 079	2,7	1 183	3,0	1 921	5,0
	Išvyko	1 284	4,2	1 307	3,3	1 586	4,1
	Neto	-169	-1,47	-124	-0,32	335	0,87

Šaltinis: Valstybės duomenų agentūra³⁶

Šilutės rajono savivaldybėje mirtingumas viršijantis gimstamumą, lemia neigiamą natūralų gyventojų prieaugį. 2022 metais neigiamas natūralus gyventojų prieaugis, tenkantis 1 000-iui gyventojų, Šilutės rajone siekė -7,7 ir buvo didesnis tiek nei vidutiniškai Klaipėdos apskrityje -6,1, tiek nei šalyje -7,3, nors 2020–2022 metų laikotarpiu vidutinis natūralus gyventojų gimstamumas Šilutės rajone buvo 0,2 proc. punkto didesnis nei visoje šalyje ir tik 0,3 procentinio punkto mažesnis nei Klaipėdos apskrityje, vidutinis mirtingumo rodiklis rajone 2,4 proc. punkto viršijo vidutinį mirtingumą šalyje ir 3,1 proc. punkto Klaipėdos apskrityje (žr. 6 lentelę). **(R20)**

6 lentelė. Bendras mirtingumo ir gimstamumo rodiklis (1000-iui gyventojų), 2020–2022 m. pokytis

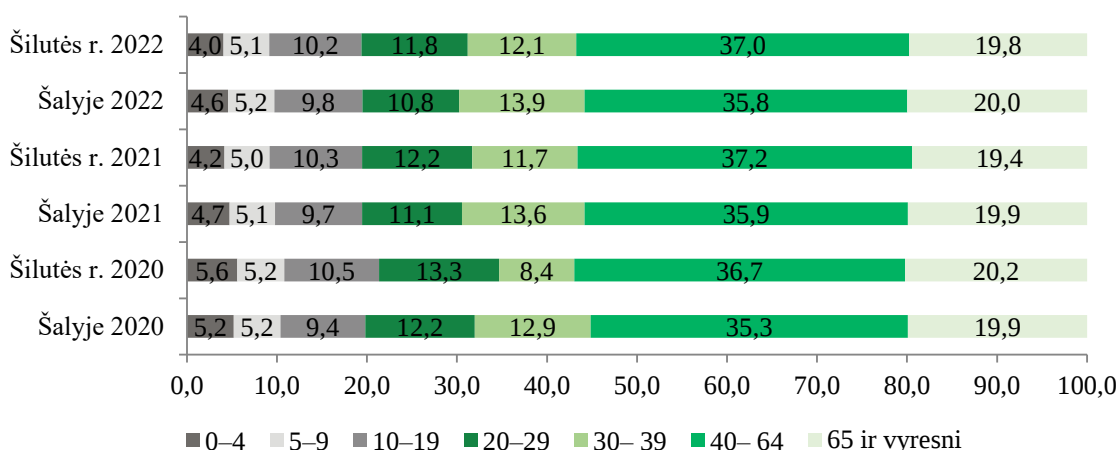
Teritorija	Bendras mirtingumo rodiklis			Bendras gimstamumo rodiklis			Bendras natūralios gyventojų kaitos rodiklis*		
	2020	2021	2022	2020	2021	2022	2020	2021	2022
Lietuvos Respublika	15,6	17,0	14,2	9,0	8,3	7,7	-6,6	-8,7	-6,5
Klaipėdos apskritis	15,0	16,3	13,3	9,4	8,9	8,1	-5,6	-7,4	-5,2
Šilutės r. sav.	17,7	19,2	17,1	8,4	7,6	9,4	-9,3	-11,6	-7,7

* Bendras natūralios gyventojų kaitos rodiklis apskaičiuotas atimant bendrąjį mirtingumo rodiklį iš bendrojo gimstamumo rodiklio

Šaltinis: Pagal valstybės duomenų agentūra duomenis

Šilutės rajono gyventojų amžiaus struktūra artima vidutinei visoje šalyje. 2022 metais Lietuvoje 0-19 metų amžiaus gyventojai sudarė 19,6 proc., 20-64 metų 60,5 proc. ir 65 metų amžiaus ir vyresni – 20 proc. (žr. toliau pateiktą paveikslą Nr. 9). Šilutės rajone 0-19 metų amžiaus gyventojai sudarė 19,3 proc., 20-64 metų 60,9 proc. ir 65 metų amžiaus ir vyresni – 19,8 proc. (žr. toliau pateiktą paveikslą Nr. 10). **(R21)**

³⁶ Valstybės duomenų agentūra. Prieiga internetu: <https://osp.stat.gov.lt/lt/statistiniu-rodikliu-analize?hash=6aaed681-9604-4bbe-b8f7-ab5e3edc9b03>

9 paveikslas. Gyventojų pasiskirstymas pagal amžiaus grupes šalyje ir Šilutės r., 2020–2022 m. pokytis, proc.

Šaltinis: Valstybės duomenų agentūra³⁷³⁸

Detaliau vertinant Šilutės rajono gyventojų struktūrą pagal amžiaus grupes pokytį 2020–2022 m. pastebima, kad didžiausią dalį sudaro 40–64 m. gyventojai, mažiausią – 0–4 m. gyventojai (**R22**). Analizuojamu laikotarpiu vaikų iki 9 m. amžiaus dalis bendroje gyventojų struktūroje sumažėjo 1,7 procentinio punkto, jaunuolių 10–19 metų amžiaus grupėje – 0,3 procentinio punkto. Vaikų ir jaunimo mažėjimas yra itin neigiama tendencija, nes ši amžiaus grupė yra būsimoji darbo jėga (**R23**). Nors vaikų ir jaunimo sumažėjo, taip pat sumažėjo ir 65 ir vyresnių gyventojų dalis – 0,4 procentinio punkto, o bendra darbo jėga 20–64 metų amžiaus gyventojų dalis padidėjo 2,5 procentinio punkto (žr. toliau pateiktą paveikslą Nr. 9).

GYVENTOJŲ PASISKIRSTYMAS PAGAL LYTĮ. Lietuvoje 2020–2022 metų laikotarpiu vyrų skaičius didėjo nuo 1 304 354 iki 1 306 599 arba 0,17 proc., moterų – nuo 1 489 736 iki 1 499 399, t. y. 0,65 proc. 2020 metais vyrai sudarė 46,7 proc., moterys – 53,3 proc. bendro Lietuvos gyventojų skaičiaus. 2022 metais struktūrinė gyventojų sandara pasikeitė nežymiai. Vyrai sudarė 46,6 proc., moterys – 53,4 proc. bendro Lietuvos gyventojų skaičiaus. Per analizuojamą 2020–2022 metų laikotarpį šalyje vyrų procentinis santykis sumažėjo 0,1 procentinio punkto. Šilutės rajone 2020–2022 laikotarpiu vyrų skaičius taip pat didėjo nuo 17 651 iki 18 113 arba 2,6 proc., moterų – nuo 19 990 iki 20 380, t. y. apie 2 proc. 2020 metais vyrai sudarė 46,9 proc., moterys – 53,1 proc. bendro Šilutės rajono gyventojų skaičiaus. 2022 metais struktūrinė gyventojų sandara kaip ir visoje šalyje pasikeitė nežymiai. Vyrai sudarė 47,1 proc., moterys – 52,9 proc. bendro Šilutės rajono gyventojų skaičiaus. Per analizuojamą 2020–2022 metų laikotarpį Šilutės rajone vyrų ir moterų procentinis santykis sumažėjo 0,2 procentinio punkto. Taigi gyventojų pasiskirstymas pagal lytį Šilutės rajone, atitinka šalies tendencijas (žr. 7 lentelę). (**R24**)

7 lentelė. Gyventojų pasiskirstymą pagal lytį, 2020–2022 m. pokytis

Teritorija	Lytis	2020		2021		2022	
	Vyrai / moterys	Vnt.	Proc.	Vnt.	Proc.	Vnt.	Proc.
Lietuvos Respublika	Vyrai	1 304 354	46,7	1 304 965	46,4	1 306 599	46,6
	Moterys	1 489 736	53,3	1 505 796	53,6	1 499 399	53,4
Klaipėdos apskritis	Vyrai	150 551	47,1	149 980	46,5	151 323	46,7
	Moterys	169 407	52,9	172 303	53,5	172 940	53,3

Šilutės r. sav.	Vyrai	17 651	46,9	18 395	47,1	18 113	47,1
	Moterys	19 990	53,1	20 672	52,9	20 380	52,9

Šaltinis: Valstybės duomenų agentūra³⁹

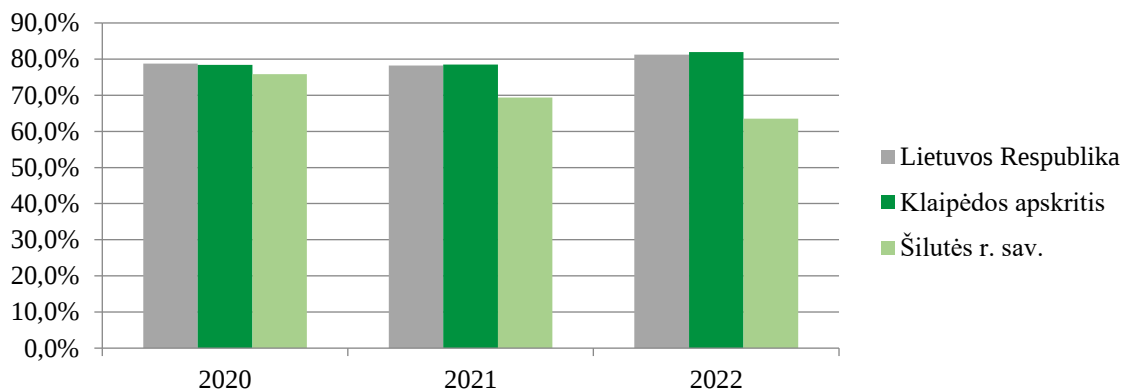
GYVENTOJŲ PASISKIRSTYMAS PAGAL EKONOMINĮ AKTYVUMĄ. Vidutinis metinis užimtų gyventojų skaičius analizuojamu 2020–2022 metų laikotarpiu Šilutės rajono savivaldybėje mažėjo, itin didelis užimtų gyventojų skaičiaus sumažėjimas stebimas 2022 metais. Šis sumažėjimas palyginti su 2020 metų lygiu siekė net 10,5 proc., nors užimtųjų skaičius tiek Klaipėdos apskrityje, tiek vidutiniškai šalyje augo (**R25**) (žr. 8 lentelę).

8 lentelė. Užimtų gyventojų skaičius, tūkst., 2020–2022 m. pokytis

Teritorija	2020	2021	2022	Pokytis per laikotarpį, proc.
Lietuvos Respublika	1 358,1	1 368,6	1 420,8	+4,6
Klaipėdos apskritis	153,5	155,7	163,6	+6,6
Šilutės r. sav.	17,2	17,1	15,4	-10,5

Šaltinis: Valstybės duomenų agentūra⁴⁰

Analizuojant užimtųjų gyventojų dalį nuo 16-64 metų amžiaus gyventojų pastebima, kad 2022 metais Šilutės rajone užimtųjų gyventojų dalis nuo visų minėto amžiaus gyventojų skaičiaus siekė tik 63,6 proc., kai tuo tarpu Klaipėdos apskrityje – 81,9 proc., o vidutiniškai Lietuvoje – 81,2 proc. (**R26**) (žr. toliau pateiktą paveikslą Nr. 10).

10 paveikslas. Užimtų gyventojų ir darbingo amžiaus gyventojų santykis, 2020–2022 m. pokytis proc.

Šaltinis: Valstybės duomenų agentūra^{41,42}

2022 metais Šilutės rajono savivaldybėje buvo registruota 1 943 bedarbių arba 41,3 proc. mažiau nei 2020 metais. Nedarbo lygis Šilutės rajono savivaldybėje, kaip ir Klaipėdos

³⁷ Valstybės duomenų agentūra. Prieiga internetu: <https://osp.stat.gov.lt/lt/statistiniu-rodikliu-analize?hash=196c0433-763e-4433-b037-523638fd52aa>

³⁸ Valstybės duomenų agentūra. Prieiga internetu: <https://osp.stat.gov.lt/lt/statistiniu-rodikliu-analize?hash=12d36506-0fd4-49b6-8da7-9e1676f2a362>

³⁹ Valstybės duomenų agentūra. Prieiga internetu: <https://osp.stat.gov.lt/lt/statistiniu-rodikliu-analize?hash=55b184d4-1597-4e4d-b87e-4a009bdf0935>

⁴⁰ Valstybės duomenų agentūra. Prieiga internetu: <https://osp.stat.gov.lt/lt/statistiniu-rodikliu-analize?hash=c34f1d84-9261-406e-bbc5-cd319f4b29aa>

⁴¹ Valstybės duomenų agentūra. Prieiga internetu: <https://osp.stat.gov.lt/lt/statistiniu-rodikliu-analize?hash=c34f1d84-9261-406e-bbc5-cd319f4b29aa>

⁴² Valstybės duomenų agentūra. Prieiga internetu: https://osp.stat.gov.lt/lt/statistiniu-rodikliu-analize?hash=5bd590b0-7251-4aa0-9821-0e07a45d298b#

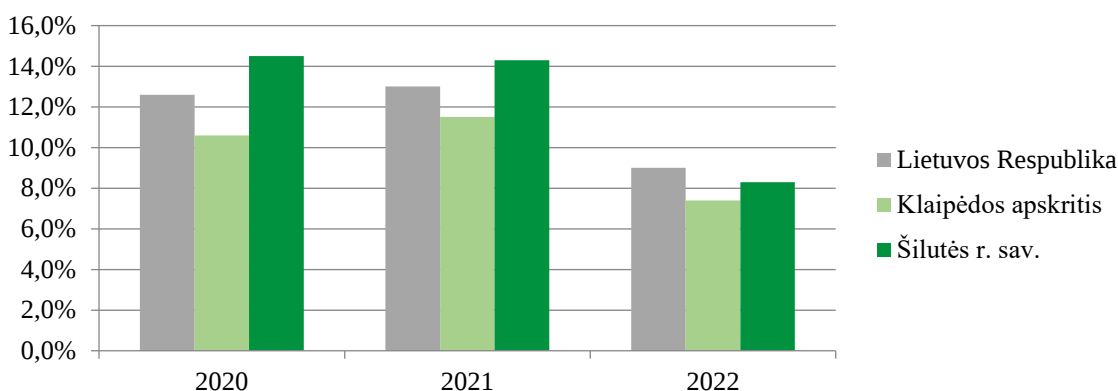
apskirtyje bei šalyje 2020–2022 metais turėjo mažėjimo tendenciją, verta paminėti, kad savivaldybėje bedarbių skaičius mažėjo sparčiau, nei apskrityje ir šalyje (**R27**).

9 lentelė. Registruoti bedarbiai, 2020–2022 m. pokytis

Teritorija	2020	2021	2022	Pokytis per laikotarpį, proc.
Lietuvos Respublika	216 187	225 225	157 344	-27,2
Klaipėdos apskritis	20 723	22 612	14 796	-28,6
Šilutės r. sav.	3 308	3 218	1 943	-41,3

Šaltinis: Valstybės duomenų agentūra⁴³

2022 metais registruotų bedarbių ir darbingo amžiaus gyventojų santykis (nedarbo lygis), Šilutės rajono savivaldybėje siekė 8 proc. ir buvo didesnis nei Klaipėdos apskrityje (7 proc.), bet mažesnis nei šalyje (9 proc.) (žr. toliau pateiktą paveikslą Nr. 11) (**R28**).

11 paveikslas. Registruotų bedarbių ir darbingo amžiaus gyventojų santykis, 2020–2022 m. pokytis proc. Šaltinis: Valstybės duomenų agentūra⁴⁴

Nagrinėjamu 2020–2022 metų laikotarpiu, ekonomiškai neaktyvių gyventojų šalyje padidėjo 1,2 proc., Klaipėdos apskrityje sumažėjo 3,7 proc., tuo tarpu Šilutės rajono savivaldybėje padidėjo net 11,3 proc. (žr. 10 lentelę). (**R29**)

10 lentelė. Ekonomiškai neaktyvūs gyventojai, 2020–2022 m. pokytis

Teritorija	2020	2021	2022	Pokytis per laikotarpį, proc.
Lietuvos Respublika	886 100	870 000	875 800	+1,2
Klaipėdos apskritis	107 500	98 800	103 500	-3,7
Šilutės r. sav.	13 300	12 400	14 800	+11,3

Šaltinis: Valstybės duomenų agentūra⁴⁵

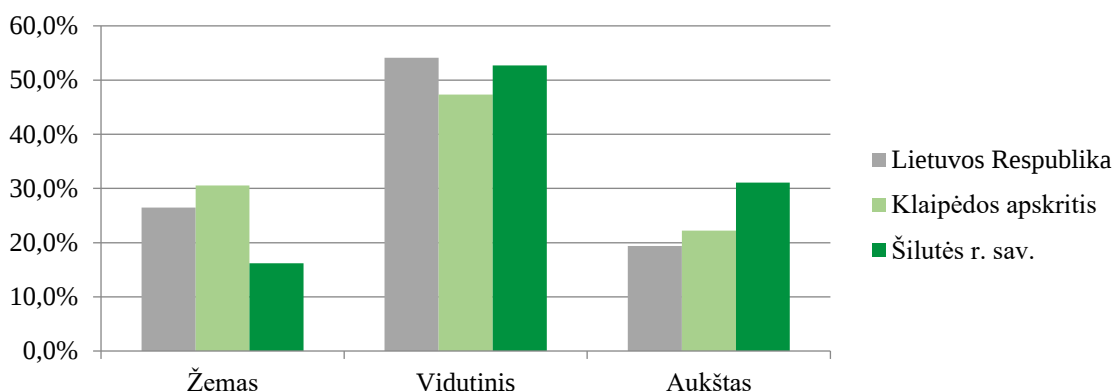
Detaliau nagrinėjant ekonomiškai neaktyvių gyventojų sudėtį, 2022 metais didžiąją Šilutės rajono neaktyvių gyventojų dalį (52,7 proc.), kaip ir visoje šalyje ir Klaipėdos apskrityje sudarė vidutinį išsilavinimą turintys žmonės. Nors Šilutės rajone žemą išsilavinimo lygį turinčių neaktyvių gyventojų skaičius yra gerokai mažesnis už šalies vidurkį ir beveik du kartus mažiau nei Klaipėdos apskrityje, vis gi rajone aukštąjį

⁴³ Valstybės duomenų agentūra. Prieiga internetu: <https://osp.stat.gov.lt/lt/statistiniu-rodikliu-analize?hash=409c4f89-ee37-48d1-91d4-dba2e38947eb>

⁴⁴ Valstybės duomenų agentūra. Prieiga internetu: <https://osp.stat.gov.lt/lt/statistiniu-rodikliu-analize?hash=70f357c6-d80d-4046-adb0-e91ea2875ea4>

⁴⁵ Valstybės duomenų agentūra. Prieiga internetu: <https://osp.stat.gov.lt/lt/statistiniu-rodikliu-analize?hash=eb1ba32d-9bfe-4611-9bef-012d263c4d5d>

išsilavinimą turinčių neaktyvių gyventojų dalis 1/3 karto viršija šalies vidurkį. (žr. toliau pateiktą paveikslą Nr. 12) **(R30)**

12 paveikslas. Neaktyvus gyventojai pagal išsilavinimą, 2022 m.

Šaltinis: Valstybės duomenų agentūra⁴⁶

2022 metais vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis Šilutės rajono savivaldybėje siekė 1 416 Eur ir buvo mažesnis nei regione (1 647 Eur) ir šalyje (1 789 Eur) (žr. 11 lentelę). 2020–2022 metų laikotarpiu darbo užmokestis savivaldybėje palaipsniui augo (22,8 proc.), tačiau lėčiau nei vidutiniškai šalyje (25.2 proc.). **(R31)**

11 lentelė. Vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis, Eur 2020–2022 metais

Teritorija	2020	2021	2022
Lietuvos Respublika	1 429	1 579	1 789
Klaipėdos apskritis	1 351	1 473	1 647
Šilutės r. sav.	1 153	1 267	1 416

Šaltinis: Valstybės duomenų agentūra⁴⁷

ŽRVVG teritorijos socialinės situacijos atitiktis ŽRVVG teritorijos vizijai. Socialinė situacija geriausiai parodo gyventojų kaitos pokyčiai ir juos nusakantys veiksniai. 2022 metų pradžioje ŽRVVG teritorijoje gyveno 1,4 proc. šalies gyventojų. Per analizuojamą laikotarpį 2020–2022 metais šalyje gyventojų skaičius padidėjo 0,4 proc., ŽRVVG teritorijoje 2,3 proc. Gyventojų skaičiaus didėjimui teigiamą įtaką turėjo teigiamos migracijos ir natūralios gyventojų kaitos tendencijos. Analizuojamu laikotarpiu ŽRVVG teritorijos gyventojų sudėtis pagal amžių prastėjo t. y. 65+ amžiaus grupės gyventojų dalis sumažėjo 0,4 proc. punkto, taip pat 1,7 proc. punkto sumažėjo ir vaikų iki 9 metų dalis bei 0,3 proc. punkto padidėjo 40–64 metų amžiaus gyventojų dalis. Nors 2020–2022 metų laikotarpiu ŽRVVG teritorijoje, kaip ir visoje šalyje stebimas bedarbių skaičiaus mažėjimas. ŽRVVG teritorijoje, skirtingai nei šalyje, taip pat stebimas ekonomiškai neaktyvių gyventojų skaičiaus didėjimas bei užimtų gyventojų skaičiaus mažėjimas. Atlikta gyventojų apklausa parodė, kad pagrindine tobulintina sritimi ŽRVVG teritorijoje gyventojai laiko darbo pasiūlos didinimą.

Atsižvelgiant į atliktą ŽRVVG teritorijos socialinės situacijos ir gyventojų poreikių analizę, ŽRVVG vizija iki 2027 metų, numato siekti, kad regione gyventų sumani,

⁴⁶ Valstybės duomenų agentūra. Prieiga internetu: <https://osp.stat.gov.lt/lt/statistiniu-rodikliu-analize?hash=eb1ba32d-9bfe-4611-9bef-012d263c4d5d>

⁴⁷ Valstybės duomenų agentūra. Prieiga internetu: <https://osp.stat.gov.lt/lt/statistiniu-rodikliu-analize?hash=6e9cd650-b94f-4930-ae99-2d325e7f0590>

	bendraujanti ir bendradarbiaujanti, besimokanti, versli, atvira naujovėms žvejų bendruomenė.
2.4.	ŽRVVG teritorijos ekonominė situacija
2.4.1.	BENDRA INFORMACIJA APIE EKONOMINĘ SITUACIJĄ. Lietuvoje mažų ir vidutinių įmonių skaičius 2020–2022 m. padidėjo nuo 86 738 iki 92 628 įmonių, t. y. 6,8 proc. ŽRVVG teritorijoje per tą patį laikotarpį jų skaičius padidėjo nuo 1 045 iki 1 098 įmonių arba 9 proc. (R32) (žr. 12 lentelę). 2022 metais ŽRVVG teritorijoje veikiančių mažų ir vidutinių įmonių struktūroje didžiąją dalį užėmė didmeninės ir mažmeninės prekybos, variklinių transporto priemonių ir motociklų remonto įmonės. Šios įmonės sudarė 23,6 proc. visų veikiančių įmonių, statybos įmonės – 14,8 proc., transporto ir saugojimo įmonės – 12,6 proc., apdirbamosios gamybos įmonės – 10 proc., žemės ūkio, miškininkystės ir žuvininkystės įmonės – 8,1 proc. ir įmonės, užsiimančios apgyvendinimo ir maitinimo paslaugų veikla, sudarė tik 4,6 proc. nuo visų veikiančių mažų ir vidutinių įmonių skaičiaus. Įmonių struktūriniai skirtumai rodo, kad ŽRVVG teritorijoje vyksta darbo diversifikacija, kuriasi žemės ūkis, miškininkystė ir žuvininkystę aptarnaujančios įmonės.

12 lentelė. Mažų ir vidutinių įmonių skaičius Lietuvoje ir Šilutės rajone, 2020–2022 m. pokytis

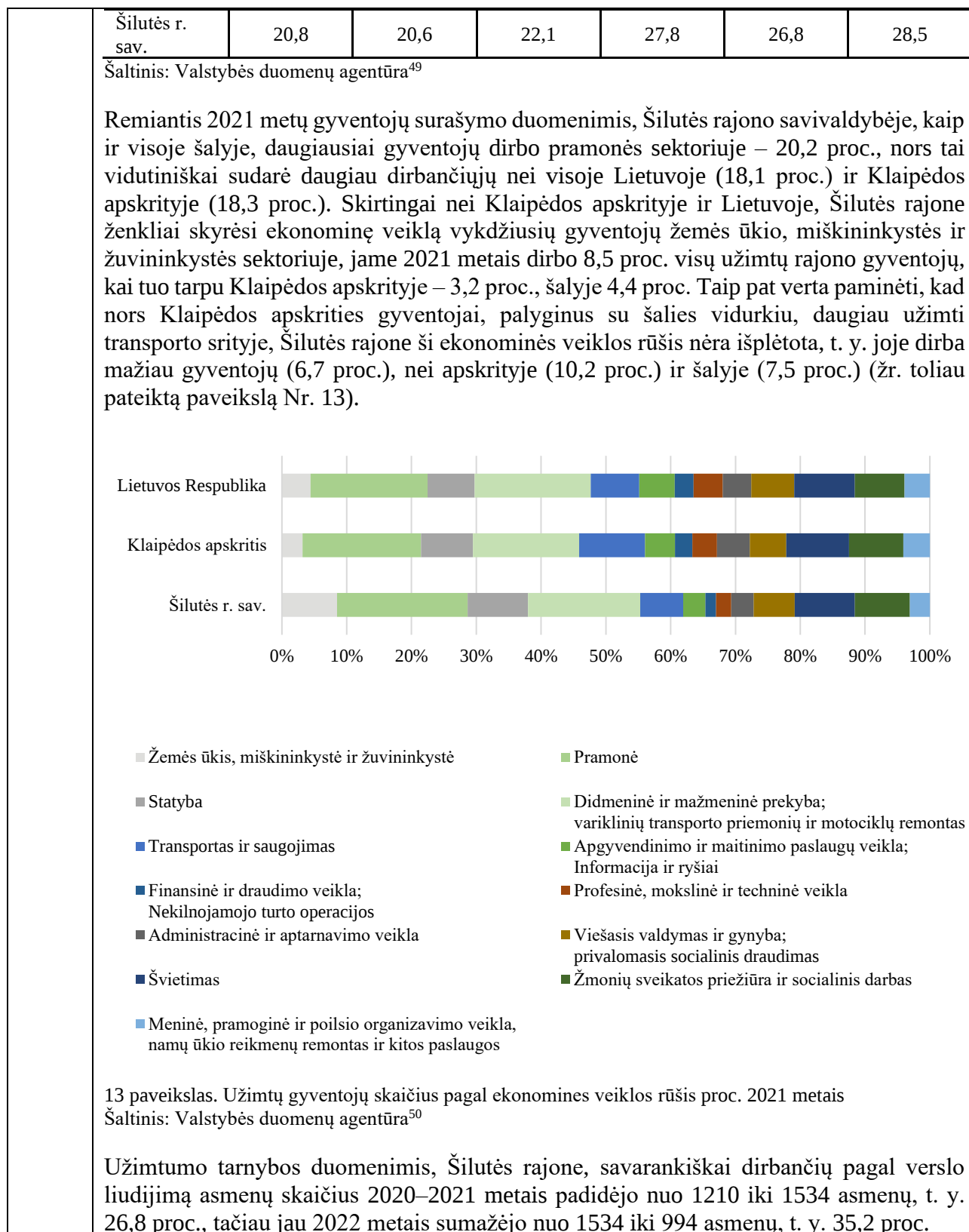
Ekonominės veiklos rūšis	Lietuvos Respublika			Šilutės r. sav.		
	2020	2021	2022	2020	2021	2022
Žemės ūkis, miškininkystė ir žuvininkystė	2 275	2 248	2 282	75	71	69
Kasyba ir karjerų eksploatavimas	139	138	157	1	2	2
Apdirbamoji gamyba	7 875	7 885	8 293	83	83	85
Elektros, dujų, garo tiekimas ir oro kondicionavimas	983	916	995	7	6	6
Vandens tiekimas, nuotekų valymas, atliekų tvarkymas ir regeneravimas	397	371	350	3	2	2
Statyba	8 977	9 326	10 369	107	110	126
Didmeninė ir mažmeninė prekyba; variklinių transporto priemonių ir motociklų remontas	24 634	24 259	25 152	193	196	201
Transportas ir saugojimas	8 484	8 406	8 741	103	103	107
Apgyvendinimo ir maitinimo paslaugų veikla	3 702	3 754	3 947	33	37	39
Informacija ir ryšiai	3 275	3 357	3 687	11	9	10
Finansinė ir draudimo veikla	972	1 051	1 292	5	5	5
Nekilnojamojo turto operacijos	5 377	5 514	5 863	28	30	36
Profesinė, mokslinė ir techninė veikla	10 669	10 815	11 665	61	60	60
Administracinė ir aptarnavimo veikla	3 534	3 602	3 916	26	38	47
Viešasis valdymas ir gynyba; privalomasis socialinis draudimas	8	10	12			
Švietimas	785	802	879	5	7	9
Žmonių sveikatos priežiūra ir socialinis darbas	2 295	2 326	2 399	25	25	25
Meninė, pramoginė ir poilsio organizavimo veikla	890	959	1 016	11	12	12
Kita aptarnavimo veikla	1 467	1 545	1 613	5	8	11
Iš viso pagal ekonomines veiklos rūšis	86 738	87 284	92 628	782	804	852

Šaltinis: Valstybės duomenų agentūra⁴⁸

ŽRVVG teritorijoje verslumą ir verslo plėtrą galima apibendrinti atsižvelgiant į mažų ir vidutinių įmonių skaičių, tenkantį tūkstančiui gyventojų. Nors verslumo lygis 2020–2022 metų laikotarpiu Šilutės rajone didėjo 6,3 proc., visgi rajone verslumo lygis yra ženkliai mažesnis už esamą Klaipėdos apskrityje ir šalyje. 2022 metais Klaipėdos apskrityje tūkstančiui gyventojų teko 32,6 mažos ir vidutinės įmonės, šalyje tūkstančiui gyventojų teko 33 įmonės, Šilutės rajone tik 22,1 įmonė. Analizuojamu laikotarpiu vidutiniškai verslumo lygis Šilutės rajone buvo mažesnis už Klaipėdos apskrities ir šalies vidurkį – 39,7 proc. (žr. 13 lentelę). **(R33)**

13 lentelė. Veikiančių mažų ir vidutinių įmonių ir ūkio subjektų skaičius tenkantis tūkst. gyventojų, 2020–2022 m. pokytis

Teritorija	Tūkstančiui gyventojų tenka					
	Mažų ir vidutinių įmonių			Ūkio subjektų skaičius		
	2020	2021	2022	2020	2021	2022
Lietuvos Respublika	31,0	31,1	33,0	38,5	38,5	40,5
Klaipėdos apskritis	31,2	31,4	32,6	37,9	38,0	39,3

⁴⁸ Valstybės duomenų agentūra. Prieiga internetu: <https://osp.stat.gov.lt/lt/statistiniu-rodikliu-analize?hash=0ed80464-1b3e-4d81-b114-15573bfe2d22>

⁴⁹ Valstybės duomenų agentūra. Prieiga internetu: <https://osp.stat.gov.lt/lt/statistiniu-rodikliu-analize?hash=885ac855-c804-4677-b74a-52e3a04552a0>, <https://osp.stat.gov.lt/lt/statistiniu-rodikliu-analize?hash=0ed80464-1b3e-4d81-b114-15573bfe2d22>

⁵⁰ Valstybės duomenų agentūra. Prieiga internetu: <https://osp.stat.gov.lt/lt/statistiniu-rodikliu-analize?hash=c7096836-4bdd-4463-a6e2-15d15801085d>

14 lentelė. Savarankiškai dirbančių asmenų pagal verslo liudijimą skaičius, 2020–2022 m. pokytis

	2020	2021	2022
Asmenų skaičius, vnt.	1210	1534	994
Proc. nuo bendro darbingo amžiaus gyventojų skaičiaus	5,3%	6,2%	4,1%

Šaltinis: Užimtumo tarnybos duomenys⁵¹

NEDARBO LYGIS IR LAISVŲ DARBO VIETŲ SKAIČIAUS TENDENCIJOS. Po COVID-19 pandemijos, lyginant 2022 ir 2020 metus, šalyje stebimas didėjantis mažų ir vidutinių verslo įmonių skaičius (6,8 proc.), mažėjantis nedarbo lygis nuo 12,6 proc. iki 9 proc., t. y. 28,6 proc., Klaipėdos apskrityje – 30,2 proc. punkto, Šilutės rajone net – 42,8 proc. punkto (žr. 15 lentelę) **(R34)**. Visgi Šilutės rajone taip pat stebimas ir pagal verslo liudijimą dirbančių asmenų skaičiaus mažėjimas (17,9 proc.), užimtų gyventojų skaičiaus mažėjimas (10,5 proc.) ir ekonomiškai neaktyvių gyventojų skaičiaus didėjimas (11,3 proc.).

15 lentelė. Registruotų bedarbių ir darbingo amžiaus gyventojų santykis proc., 2020–2022 m. pokytis

Teritorija	2020	2021	2022
Lietuvos Respublika	12,6	13,0	9,0
Klaipėdos apskritis	10,6	11,5	7,4
Šilutės r. sav.	14,5	14,3	8,3

Šaltinis: Valstybės duomenų agentūra⁵²

Nors Šilutės rajone bedarbystė mažėjo sparčiau (41,3 proc.), nei Klaipėdos apskrityje (30,2 proc.) ar šalyje (28,6 proc.), visgi rajonas atsiliko naujų, laisvų darbo vietų skaičiumi tiek nuo apskrities, tiek nuo šalies. 2020–2022 metais, laisvų darbo vietų pasiūla šalyje padidėjo nuo 16 591 iki 25 683 darbo vietų, t. y. 54,8 proc., Klaipėdos apskrityje – 22,1 proc., tuo tarpu Šilutės rajone, laisvų darbo vietų skaičius sumažėjo nuo 193 iki 168 arba 13 proc. **(R35)**. Šilutės ŽRVVG teritorijoje 2022 metais 1 laisvai darbo vietai teko 10,1 bedarbio, t. y. 1,8 karto daugiau nei Klaipėdos apskrityje – 5,6 bedarbio ir 1,7 karto daugiau nei šalyje – 6,1 bedarbio (žr. 16 lentelę). **(R36)**

16 lentelė. Laisvų darbo vietų skaičius, 2020–2022 m. pokytis

Teritorija	2020	2021	2022
Lietuvos Respublika	16 591	24 223	25 683
Klaipėdos apskritis	2 181	3 490	2 662
Šilutės r. sav.	193	213	168

Šaltinis: Užimtumo tarnybos⁵³ ir Valstybės duomenų agentūros duomenys⁵⁴

ES IR KITŲ FONDŲ PRITRAUKIMAS Į TERITORIJĄ, TURIZMAS. 2020–2022 metais Šilutės rajono savivaldybėje buvo pritrauktos investicijos iš ES ir kitų fondų, įgyvendinti 206 projektai, kurių vertė buvo 53 279 000 Eur, 2022 metais įgyvendinti 66 projektai, kurių vertė – 13 894 700 Eur. Nors įgyvendintų projektų skaičius 2020–2022

⁵¹ Užimtumo tarnyba. Prieiga internetu:

https://public.tableau.com/shared/MKP6BJPRY?:display_count=y&origin=viz_share_link&embed=y

⁵² Valstybės duomenų agentūra. Prieiga internetu: <https://osp.stat.gov.lt/lt/statistiniu-rodikliu-analize?hash=1b7bf1e6-f8d0-4434-98fb-2058c294b81c>

⁵³ Užimtumo tarnyba. Prieiga internetu:

https://public.tableau.com/shared/4N8GBZC8W?:display_count=y&origin=viz_share_link&embed=y

⁵⁴ Valstybės duomenų agentūra. Prieiga internetu: <https://osp.stat.gov.lt/lt/statistiniu-rodikliu-analize?hash=f820ba6f-7104-47d2-8901-f2ebdf31183c>

metais sumažėjo neryškiai nuo 70 iki 66 arba 5,7 proc., tačiau pritrauktų investicijų suma sumažėjo nuo 20 246 100 Eur iki 13 894 700 Eur arba 31,4 proc. (žr. 17 lentelę). **(R37)**

17 lentelė. ES ir kitų fondų pritraukimas į Šilutės ŽRVVG veiklos teritoriją

	2020	2021	2022
Įgyvendintų projektų skaičius, vnt.	70	70	66
Įgyvendintų projektų vertė, Eur	20 246 100	19 138 200	13 894 700

Šaltinis: Šilutės rajono savivaldybė

Šilutės rajono savivaldybė dėl savo unikalios geografinės padėties, išskirtinio kraštovaizdžio, kultūros ir maristinio paveldo sudaro tinkamas sąlygas plėtoti turizmo verslą. Visgi pastaraisiais 2020–2022 metais šie unikalūs rajono teritorijos bruožai nėra pilnai išnaudojami. Valstybinės duomenų agentūros duomenimis 2020–2022 metais apgyvendinimo įstaigų skaičius rajone sumažėjo nuo 40 iki 35, t. y. 13 proc., tuo tarpu Klaipėdos apskrityje apgyvendinimo įstaigų skaičius išaugo nuo 921 iki 1 296, t. y. net 41 proc., šalyje nuo 3 352 iki 4 580, t. y. 37 proc. Šilutės rajono turizmo verslininkai be apgyvendinimo paslaugų taip pat siūlo ir maitinimo bei įvairaus pramoginio ir (arba) pažintinio tipo paslaugas: įvairias vandens pramogas, mėgėjišką žvejybą, plaukiojimą laivais, ekskursijas, ekstremalų sportą, taip pat organizuoja mokymus, konferencijas, pobūvius ir seminarus⁵⁵. **(R38)**

18 lentelė. Apgyvendinimo įstaigų skaičius, 2020–2022 m. pokytis

Teritorija	2020	2021	2022
Lietuvos Respublika	3 352	4 263	4 580
Klaipėdos apskritis	921	1 206	1 296
Šilutės r. sav.	40	34	35

Šaltinis: Valstybės duomenų agentūra⁵⁶

2020–2022 metų laikotarpiu apgyvendinimo įstaigose apgyvendintų turistų skaičius šalyje padidėjo 79,9 proc., Klaipėdos apskrityje – 56,6 proc., Šilutės rajone – 16,4 proc. **(R39)** Šilutės rajone turistų skaičius didėjo gerokai mažiau nei Klaipėdos apskrityje ar šalyje. Nuo šalies ir Klaipėdos apskrities rodiklių Šilutės rajono savivaldybė taip pat atsilieka pagal užsienio turistų apgyvendinimą, 2020–2022 metais užsienio turistų skaičius šalyje padaugėjo 2,2 karto, Klaipėdos apskrityje – 1,8 proc., tuo tarpu Šilutės rajone – 1,5 karto.

⁵⁵ Šilutės turizmo informacijos centras. Prieiga internetu: <https://siluteinfo.lt/apgyvendinimas/sodybos/>

⁵⁶ Valstybės duomenų agentūra. Prieiga internetu: <https://osp.stat.gov.lt/lt/statistiniu-rodikliu-analize?hash=8ebdabc2-2490-4ac6-bb7d-7c22bb8134bb>

19 lentelė. Apgyvendintų turistų skaičius apgyvendinimo įstaigose, 2020–2022 m. pokytis

Teritorija	2020	2021	2022
Lietuvos Respublika	2 126 714	2 467 994	3 825 203
<i>iš jų Lietuvos gyventojai</i>	<i>1 615 148</i>	<i>1 962 633</i>	<i>2 675 666</i>
<i>užsieniečiai</i>	<i>511 566</i>	<i>505 361</i>	<i>1 149 537</i>
Klaipėdos apskritis	604 388	695 128	946 427
<i>iš jų Lietuvos gyventojai</i>	<i>533 299</i>	<i>645 531</i>	<i>818 766</i>
<i>užsieniečiai</i>	<i>71 089</i>	<i>49 597</i>	<i>127 661</i>
Šilutės r. sav.	11 901	11 897	15 449
<i>iš jų Lietuvos gyventojai</i>	<i>10 857</i>	<i>10 863</i>	<i>13 856</i>
<i>užsieniečiai</i>	<i>1 044</i>	<i>1 034</i>	<i>1 593</i>

Šaltinis: Valstybės duomenų agentūra⁵⁷

Šilutės rajono turizmo plėtrai itin svarbus Šilutės turizmo informacijos centras, kuris teikia svarbią informaciją bei pagalbą tiek paslaugų gavėjams, tiek jų teikėjams⁵⁸. Šilutės turizmo informacijos centras prisideda prie turizmo paslaugų viešinimo ir rėmimo. Centro tinklalapyje koncentruotai pateikiama svarbiausia informacija apie Šilutės rajono savivaldybės teritorijoje teikiamas paslaugas, galimus maršrutus, rekreacines veiklas bei joms keliamus reikalavimus ir pan. **(R40)**

ŽRVVG teritorijoje ekonominės situacijos atitiktis ŽRVVG teritorijos vizijai. Kaip jau buvo minėta, šalyje 2020–2022 metais mažų ir vidutinių įmonių skaičius padidėjo 6,8 proc., ŽRVVG teritorijoje 9 proc. Visgi analizuojamu laikotarpiu be teigiamų įmonių skaičius augimo, bedarbių mažėjimo ir turistų srautų didėjimo tendencijų, ŽRVVG teritorijoje taip pat stebimos neigiamos ekonominės situacijos tendencijos. Apart jau minėto užimtų gyventojų skaičiaus mažėjimo, ŽRVVG teritorijoje taip pat mažėjo: savarankiškai dirbančių pagal verslo liudijimą asmenų skaičius, laisvų darbo vietų pasiūla bei apgyvendinimo įstaigų skaičius. Nors ŽRVVG teritorijoje bendras įmonių skaičius augo, teritorijos verslumo lygis – veikiančių mažų ir vidutinių įmonių skaičius tenkantis 1000 gyventojų – yra apie 1,5 karto mažesnis už Klaipėdos apskrities ir šalies vidurkį. Pagal atliktą ŽRVVG teritorijos gyventojų apklausą, gyventojai prioritetine tvarka siūlo: didelį dėmesį skirti darbo vietų kūrimui, ypač jaunimui, ir (ar) vietos gyventojų įsidarbinimo galimybių didinimui (66 proc.), viešųjų erdvių sutvarkymui ir pritaikymui rekreacinės žuvininkystės ir (ar) turizmo poreikiams (48 proc.) bei žvejybos tradicijų, paveldo išsaugojimui bei pritaikymui turizmui (34 proc.).

Atsižvelgiant į atliktą ŽRVVG teritorijos ekonominės situacijos ir gyventojų poreikių analizę. ŽRVVG vizija iki 2027 metų numato siekti, kad būtų kuriami ir vystomi inovatyvūs, gyvybingi, išskirtinius produktus gaminantys ir darbo vietas kuriantys žuvininkystės, turizmo ir kitų susijusių paslaugų sektoriai.

2.5.	ŽRVVG teritorijoje veikiančių žvejybos ir (arba) akvakultūros įmonių situacija
2.5.1.	Šilutės žuvininkystės regionas turi senas žvejybos tradicijas. Regiono žvejai žuvį gaudo ne tik Kuršių mariose (žuvų išteklis sudaro apie 50 rūšių žuvų, iš jų žvejojama 30 rūšių, o 17 rūšių sudaro verslinės žvejybos pagrindą), bet ir Nemuno žemupyje ir polderiuose. Pagrindinės pagaunamų žuvų rūšys yra: karšiai, stantės, stintos, ešeriai, kuojos. Kuršių marių versliniuose laimikiuose dominuoja karšiai, kuoja, žiobriai ir stintos, tačiau vertingų

⁵⁷ Valstybės duomenų agentūra. Prieigai internetu: <https://osp.stat.gov.lt/lt/statistiniu-rodikliu-analize?hash=3e840626-e701-4714-b552-51a86376d1fd>

⁵⁸ Šilutės turizmo informacijos centras. Prieiga internetu: <https://siluteinfo.lt/>

rūšių žuvų sužvejojama palyginti nedaug. Vėgelių, lydekų, salačių, ungurių, upinių nęgių sugaunama tik po keliolika ar keletą tonų ir dar rečiau pagaunama itin vertingų šamų.

Šilutės ŽRVVG teritorijoje veiklą vykdo 1993 metais įsteigta ir vienijanti 44 narius, žvejybos įmonių asociacija. Nariai žvejybos veiklą vykdo Kuršių mariose, Nemuno žemupio upėse, polderiuose, Baltijos jūros priekrantėje. Asociacijos tikslas atstovauti asociacijos narių interesus ir juos ginti, vykdyti Asociacijos narių pavestus žuvininkystės, žuvų apsaugos, paslaugų, projektavimo, tyrimo ir kitus darbus, propaguoti ir diegti mokslo bei technikos naujoves, tobulinti žuvininkystės technologijas. Asociacijos nariai siekia, kad žvejyba būtų vykdoma racionaliai, būtų gerinama žuvies kokybė, optimizuojama pasiūlos ir paklausos santykis žuvies produktų rinkoje. **(R41)**

2022 metų Žuvininkystės įmonių asociacijos „Lampetra“ duomenimis, Šilutės ŽRVVG teritorijoje žvejybos veiklą Kuršių mariose, Nemuno žemupyje ir polderiuose vykdė 37 įmonės ir 5 fiziniai asmenys, jose 2019 metais dirbo 122 darbuotojų⁵⁹. Minėtų subjektų bendrieji sugavimai Kuršių mariose, Nemuno žemupyje, polderiuose per 2020-2022 metų laikotarpį ženkliai mažėjo. Kuršių mariose nuo 1 026,4 t. iki 859,305 t. arba 16,3 proc., Nemuno žemupyje nuo 24,6 t. iki 9,6 t. arba 60,9 proc., polderiuose nuo 4,7 t. iki 3,7 arba 21 proc. (žr. 20 lentelę). **(R42)**

20 lentelė. Šilutės žvejybos ir akvakultūros regiono teritorijoje žvejybos veiklą vykdančių subjektų skaičius, sugavimai, tonomis 2020–2022 metais

Metai	Kuršių mariose (t)	Nemuno žemupyje (t)	Polderiuose (t)	Įmonių skaičius (vnt.)
2020	1 026,4	24,6	4,7	36
2021	794,5	5,3	1,1	36
2022	859,305	9,6	3,7	37

Šaltinis: Aplinkos apsaugos departamento ir Žuvininkystės įmonių asociacijos „Lampetra“ duomenys

VI Žemės ūkio duomenų centro duomenimis šalyje akvakultūros įmonių skaičius 2020–2022 metų laikotarpyje sumažėjo nuo 61 iki 58 arba 4,9 proc. Šilutės žvejybos ir akvakultūros regiono teritorijoje įmonių skaičius 2020–2022 metų laikotarpyje padidėjo nuo 2 iki 3, 2022 metais tai sudarė 5,2 proc. visų šalyje veikiančių akvakultūros įmonių. Nors šalyje 2020–2022 metų laikotarpyje akvakultūros įmonių skaičius mažėjo, užauginamos ir realizuojamos produkcijos kiekis didėjo nuo 4 479,2 iki 4 859 tonų, arba 8,5 proc. ŽRVVG teritorijoje nuo 334,6 iki 361,7 tonų arba 8,1 proc. ir tai 2022 metais sudarė 7,4 proc. visos užaugintos ir realizuotos produkcijos šalyje (žr. 21 lentelę). **(R43)**

21 lentelė. Šilutės žvejybos ir akvakultūros regiono teritorijoje akvakultūros įmonių ir jų darbuotojų skaičius bei užaugintos ir realizuotos produkcijos kiekis tonomis 2020 - 2022 metais

Produkcijos pavadinimas	Šilutės r. sav.			Lietuvos Respublikoje		
	2020	2021	2022	2020	2021	2022
Vidutinis metinis darbuotojų skaičius	16	16	16	431	423	431
Verslinę akvakultūros veiklą deklaravusių ūkio subjektų skaičius, vnt.	2	3	3	61	65	58

⁵⁹ Paramos Lietuvos žvejybos ir akvakultūros regionų vietos plėtros strategijoms 2021-2027 m. įgyvendinti skyrimo ir paramos dydžio skaičiavimo metodika, 26 psl. Prieiga internetu: https://paramazuvininkystei.lt/wp-content/uploads/2023/04/Ataskaita_LZAR-VPS-paramos-metodikai-parengti1.pdf

Užaugintos ir realizuotos akvakultūros produkcijos kiekis (t)	334,6	332,0	361,7	4 479,2	5 135,3	4 859,0
---	-------	-------	-------	---------	---------	---------

Šaltinis: VĮ Žemės ūkio duomenų centras⁶⁰

VĮ Žemės ūkio duomenų centro duomenimis 2022 metais žuvininkystės produktus perdirba 11 subjektai (žr. 22 lentelę). Absoliuti dauguma minėtų subjektų veikia Kintuose ir Rusnėje. Įmonių skaičius nuo 2022 metų nežymiai mažėjo. Šilutės rajone yra 13,8 proc. visų šalyje veikiančių žuvininkystės produkcijos perdirbimo subjektų, jų pagaminama produkcija sudaro tik 3 proc. visos šalyje pagaminamos produkcijos. **(R44)**

22 lentelė. Šilutės raj. ir Lietuvos Respublikos teritorijoje veikiančių žuvininkystės produktų perdirbimo subjektų skaičius, pagaminta ir parduota produkcija ir juose dirbančių darbuotojų skaičius 2020-2022 m.

Produkcijos pavadinimas	Šilutės r. sav.			Lietuvos Respublikoje		
	2020	2021	2022	2020	2021	2022
Žuvų perdirbančių subjektų skaičius, vnt.	12	11	11	91	83	80
Žuvų perdirbančių subjektų samdomų darbuotojų skaičius, vnt.	228	252	225,5	5 175,5	5 189,5	5 699,5
Pagamintos ir parduotos produkcijos kiekis (t)	4 494,2	5 049,7	3 946,8	138 924,3	133 834,7	129 670

Šaltinis: VĮ Žemės ūkio duomenų centras⁶¹

Mėgėjiškai žvejybai ir vandens turizmui plėtoti ypatingai svarbi uostų ir prieplaukų infrastruktūra. Šilutės ŽRVVG teritorijoje, Lietuvos transporto saugos administracijoje įregistruotas „Uostadvario vidaus vandenų“ uostas, taip pat įregistruotos šios prieplaukos. Esančios ŽRVVG teritorijoje: 1. Rusnės prieplauka (Rusnė, Šilutės r. sav.); 2. Minijos jachtų ir pramoginių laivų prieplauka (Minijos k., Šilutės r. sav.); 3. Šilutės stacionari prieplauka, (Šilutė); 4. „Rusnaitė“ (Nemuno deltos regioninio parko direkcija, Šilutės r. sav.) 5. „Ventės turizmo centras“ (Šturmų k., Šilutės r. sav.); 6. „Ventainė“ (Ventės k., Šilutės r. sav.) (žr. 23 lentelę). „Uostadvario vidaus vandenų“ uostas yra naudojamas gamybinei – ūkinei veiklai užtikrinti ir mažųjų, žvejybos, asmeninių pramoginių, plūdriųjų plaukiojančių priemonių, sportinių laivų aptarnavimui. **(R45)**

23 lentelė. Šilutės žvejybos ir akvakultūros regiono teritorijoje veikiančios prieplaukos registruotos Lietuvos saugios laivybos administracijoje

Nr.	Įregistravimo data	Prieplaukos pavadinimas ir adresas	Prieplaukos paskirtis	Prieplaukos steigėjo/valdytojo vardas, adresas, asmens (įmonės) kodas, tel., faks.
1.	2009-03-02	„Rusnės prieplauka“, Šilutės r. sav., Rusnės sen., Rusnė	Keleivinė	Šilutės rajono savivaldybė, Dariaus ir Girėno g. 1, Šilutė, įm. k. 111102445, tel. 8-441-79210, faks. 8-441-51517
2.	2009-07-28	„Minijos jachtų ir pramoginių laivų“, Minijos k. Kintų sen., Šilutės r.	Pramoginių laivų	Kintų buriavimo mėgėjų klubas „Marių burės“. Kintai, Šilutės r., įm. k. 191888031, tel. 8-441-47230
3.	2010-04-08	„Šilutės stacionari vidaus vandenų prieplauka“, Uosto g. 9, Šilutė	Mišri	UAB „Šilutės vandens turizmo centras“, įm. k. 302332851, Kintai, Šilutės raj. tel. / faks. 8-441-47339
4.	1998-01-09	„Rusnaitė“ Nemuno deltos regioninio parko direkcija	Laivų švartavimui ir saugojimui	Nemuno deltos regioninio parko direkcija, Lietuvininkų g.10, Šilutė

5.	2003-08-13	„Ventės turizmo centras“, Šturmų km.	Keleivių įlaipinimui į laivą ir išlaipinimui iš laivo	UAB „Ventės turizmo centras“
6.	2004-09-24	„Ventinė“, Ventės km., Kintų sen., Šilutės raj.	Keleivių įlaipinimui į laivą ir išlaipinimui iš laivo	Šarūnas Laužikas, Ventės km. Šilutės raj.

Šaltinis: Lietuvos transporto saugos administracija⁶²

Šilutės ŽRVVG teritorijoje taip pat veikia Šilutės žemės ūkio mokykla, kurioje prisidedama prie žuvininkystės specialistų ugdymo⁶³. Šilutės žemės ūkio mokyklos Žuvininkystės centras vykdo veiklas skatinančias žuvininkystės srities mokslo žinių ir technologijų sklaidos procesus, žuvininkystės įmonių kūrimąsi bei smulkių ir vidutinių įmonių žuvų augintojų ir fizinių asmenų konsultavimą žuvų auginimo uždarų recirkuliacinių sistemų technologijomis klausimais. 2021 metais Žuvininkystės centre buvo įgyvendinta pažintinė žuvininkystės programa „Išauginta Europos Sąjungoje“. Programa buvo skirta plėsti 1-4 ir 5-8 klasių moksleivių žinias apie akvakultūros sektorių, skatinti akvakultūros ūkiuose išaugintų žuvininkystės produktų vartojimą, supažindinti su verslo bei karjeros galimybėmis akvakultūros sektoriuje. Iš viso 2021 metais programoje dalyvavo 1 089 moksleiviai⁶⁴. **(R46)**

ŽRVVG teritorijoje veikiančių žvejybos ir (arba) akvakultūros įmonių situacijos atitiktis ŽRVVG teritorijos vizijai. ŽRVVG pasižymi unikaliomis, gyvybingo žvejų verslo ir žvejybos kultūros tradicijomis prie kurių puoselėjimo prisideda išvystytos, efektyvią veiklą vykdančios NVO ir kitos asociacijos, profesionalūs žuvininkystės mokslo ir žuvivaisos specialistai. ŽRVVG teritorijoje perdirbimo įmonių skaičius sudaro 13,8 proc. visoje šalyje veiklą vykdančių įmonių skaičiaus, tačiau pagamina tik 3 proc. šalies produkcijos. Tai rodo, kad perdirbimo įmonių produkcijos gamybos intensyvumas yra mažas. Tuo tarpu Akvakultūros sektorius dėl intensyvėjančios klimato kaitos ir jos poveikio vandenų ekosistemoms ir jų natūraliems žuvų ištekliams, įgyja vis didesnę reikšmę siekiant užtikrinti racionalų išteklių panaudojimą ir išsaugojimą. Nors akvakultūros įmonių skaičius bendrai šalyje mažėjo, užauginamos ir realizuojamos žuvies produkcijos kiekis didėjo. ŽRVVG teritorijoje, 2022 metais, 3 veiklą vykdančių įmonių užauginama ir realizuojama produkcija sudarė 7,4 proc. visos šalies akvakultūros sektoriaus produkcijos, tai parodo, kad ŽRVVG veikia konkurencingos akvakultūros įmonės. **(R47)**

Atsižvelgiant į atliktą ŽRVVG teritorijos veikiančių žvejybos ir (arba) akvakultūros įmonių situacijos bei gyventojų poreikių analizę. ŽRVVG vizija iki 2027 metų numato siekti, kad būtų vystomas gyvybingas žvejybos sektorius, skiriamas dėmesys gamtos išteklių ir kultūros paveldo, unikalių žuvininkystės tradicijų, regiono savitumo išsaugojimui ir puoselėjimui.

⁶⁰ VI Žemės ūkio duomenų centro 2023–07–20 pateikti duomenys atsakant į raštą 2023 (IS-10)5.

⁶¹ VI Žemės ūkio duomenų centro 2023–06–23 pateikti duomenys atsakant į raštą 2023 (IS-10)5.

⁶² Lietuvos transporto saugos administracija. Prieiga internetu: <https://itsa.lrv.lt/lt/veiklos-sritys/vandens-transportas/atestuotu-veiklu-sarasai>

⁶³ Šilutės profesinio mokymo centras. Prieiga internetu: <https://www.silutespmc.lt/>

⁶⁴ Šilutės profesinio mokymo centro Žuvininkystės centro veiklos 2021 m. veiklos ataskaita. Prieiga internetu: <https://www.silutespmc.lt/wp-content/uploads/2022/06/2021-m.-veikla.pdf>

2.6.	Papildoma informacija
2.6.1.	Daugiamečiai Kuršių marių žuvų bendrijos monitoringo duomenys parodė, kad mariose stebima bendra žuvų gausumo ir biomasės mažėjimo tendencija bei žymus biomasės ir gausumo svyravimai ⁶⁵ . Didžiausias biomasės mažėjimas buvo stebimas 2015–2017 metais. 2018–2019 situacija gerėjo, tačiau 2020–2021 metais vėl buvo stebimas biomasės ir žuvų gausumo mažėjimas. 2021 metais žuvų gausumas Kuršių mariose buvo mažesnis net penkis kartus nei daugiamečių žuvų gausumo vidurkis. 2022 metais stebėta apie pusantro karto didesnė nei 2021 m. biomasė, panašiai kito ir gausumas, šie rodikliai buvo didesni nei daugiamečių vidurkis. Nors pagal atliktus tyrimus 2022 metais stebima gera žuvų išteklių būklė, akcentuojama, kad šis rodiklis tik nežymiai viršija apatinę ribą, todėl norint užtikrinti žuvų išteklių apsaugą ir racionalų naudojimą vietos žvejams reikia ieškoti naujų verslo nišų.

3. ŽRVVG teritorijos SSGG		
3.1.	Stiprybės	Stiprybę pagrindžiančio rodiklio Nr.
3.1.1.	Palanki geografinė padėtis – teritorija yra svarbių tarptautinių kelių įtakos zonoje, arti Klaipėdos miestas bei patogus susisiekimas su kitais miestais	R1, R2
3.1.2.	Unikalus istorinis ir kultūrinis paveldas, gamtiniai ištekliai turintys tarptautinę ekologinę reikšmę, svarbiems paukščių ir žuvų migracijos keliams, aktyviam rekreaciniam turizmui	R2, R3, R5, R6, R10, R11
3.1.3.	Unikaliems gamtiniais ištekliais ir kultūriniam paveldui išsaugoti įsteigtos viešosios institucijos	R4
3.1.4.	Didėjantys turistų srautai, puikios galimybės plėtoti turizmą ir kitų paslaugų pasiūlą	R7, R8, R9, R10, R14, R18, R38, R39
3.1.5.	Gyventojų skaičiaus didėjimas, teigiamos migracijos tendencijos	R19
3.1.6.	Didelis darbingo amžiaus žmonių skaičius	R21
3.1.7.	Mažėjantis nedarbo lygis	R27, R28, R34
3.1.8.	Išvystytas ir gerai veikiantis NVO ir kitų asociacijų tinklas, geri žuvininkystės mokslo ir žuvivaisos specialistai	R40, R41, R46
3.1.9.	Konkurencingas ir ilgametę patirtį turintis akvakultūros sektorius	R16, R43, R47
3.1.10.	Gyventojai patenkinti gyvenimu Šilutės rajone	R12
3.2.	Silpnybės	Silpnybę pagrindžiančio rodiklio Nr.
3.2.1.	Vidutinis mirtingumas didesnis už šalies ir Klaipėdos apskrities vidurkį.	R20
3.2.2.	Mažėjanti vaikų ir jaunimo dalis, darbingų žmonių amžiaus didėjimas (40+)	R17, R22, R23
3.2.3.	Mažėjanti užimtų gyventojų dalis ir didėjantis ekonomiškai neaktyvių gyventojų skaičius	R25, R26, R29

⁶⁵ Prieiga internetu:

<https://am.lrv.lt/uploads/am/documents/files/Kur%C5%A1i%C5%B3%20mari%C5%B3%202022%20ataskaita.pdf>

3.2.4.	Didėjantis ekonomiškai neaktyvių, aukštą išsilavinimą turinčių gyventojų skaičius	R30
3.2.5.	Darbo vietų trūkumas, siūlomi maži atlyginimai	R13, R15, R18 R31, R35, R36
3.2.6.	ŽRVVG teritorijoje mažai išplėtotą žuvies produkto paruošimo vartotojui grandinę, mažas produkcijos intensyvumas perdirbimo įmonėse	R44
3.3.	Galimybės	
3.3.1.	ES ir kitų fondų finansavimo galimybių išnaudojimas	
3.3.2.	Didesnis vietos valdžios aktyvumas gerinant infrastruktūrą, verslo aplinką, gyventojų laisvalaikio pasiūlą, turistinių rajono patrauklumą	
3.3.3.	Didesnis gyventojų iniciatyvumas, aktyvumas ir verslumas	
3.3.4.	Jaunimo užimtumo ir verslumo skatinimas	
3.3.5.	Didesnis gamtinio ir kultūrinio paveldo, kraštovaizdžio patrauklumo išnaudojimas	
3.3.6.	Didesnis verslo indėlis prisidedant prie gyventojų užimtumo didinimo	
3.3.7.	Didesnis bendruomenės aktyvumas, sprendžiant vietos problemas ir poreikius	
3.3.8.	Tvarus mėlynosios ekonomikos vystymas	
3.4.	Grėsmės	
3.4.1.	Ekonominis nestabilumas (augančios kainos, paskolų palūkanos, mažėjanti gyventojų perkamoji galia ir kt.) dėl kelių vienas paskui kitą einančių krizinių laikotarpių (COVID-19, karas Ukrainoje, energetinės ir dujų krizės)	
3.4.2.	Senstanti visuomenė, vaikų ir jaunimo, kaip būsimos darbo jėgos mažėjimas	
3.4.3.	Gyventojų pasyvumas (nesidomėjimas sudaromomis galimybėmis, nenoras dirbti, spręsti problemų ir kt.)	
3.4.4.	Psichologinės gyventojų būsenos blogėjimas ir neužtikrintumo dėl ateities didėjimas, paskatintas dėl kelių vienas paskui kitą einančių krizinių laikotarpių (COVID-19, karas Ukrainoje, energetinės ir dujų krizės ir kt.)	
3.4.5.	Verslo sektoriui nepakankamai vystantis ir(ar) diegiant veikloje naujoves, esant nepakankamai darbo ir pajamų pasiūlai, vis didesnė dalis darbingo amžiaus gyventojų emigruos į ekonomiškai patrauklesnes vietas, kur užimtumo ir uždarbio galimybės geresnės	
3.4.6.	Klimato kaitos padarinių intensyvėjimas	

4. ŽRVVG teritorijos plėtros poreikių nustatymas prioritetine tvarka			
Eil. Nr.	ŽRVVG teritorijos plėtros poreikių nustatymas žvejybos ir akvakultūros srityje (prioritetine tvarka)	Poreikį pagrindžiantys ŽRVVG teritorijos SSGG teiginiai (Nr.)	Poreikio tenkinimas / netenkinimas iš VPS lėšų
4.1.	Skatinti kurti saugias ir kokybiškas darbo vietas, ypač pritraukiant jaunimą	3.1.4., 3.1.5., 3.1.9., 3.2.3., 3.2.4., 3.2.5., 3.2.2., 3.3.2., 3.3.3., 3.3.4., 3.3.6., 3.4.1., 3.4.4., 3.4.5.	TAIP
4.2.	Plėtoti ir pritaikyti infrastruktūrą, reikalingą žuvininkystės, turizmo ir susijusioms veikloms vykdyti	3.1.1, 3.1.2., 3.1.3., 3.1.4., 3.2.5., 3.3.1., 3.3.8., 3.4.5.	TAIP
4.3.	Skatinti išlaikyti, atkurti ir puoselėti išskirtines su	3.1.2., 3.1.3., 3.3.1., 3.1.8., 3.3.7., 3.4.3.	TAIP

	žuvininkystėje susijusias tradicijas, paveldą, didinti informuotumą, apie žvejų profesiją ir jos vertę vietinei bendruomenei, sudarant galimybes įgyti reikalingas žinias ir įgūdžius		
4.4.	Skatinti tvaraus ir inovatyvaus verslo kūrimąsi ir vystymąsi mėlynosios ekonomikos sektoriuose, veiklos įvairinimo galimybes	3.1.6., 3.1.2., 3.1.9, 3.2.2., 3.2.5., 3.2.3., 3.4.1., 3.4.5., 3.3.8., 3.3.6., 3.3.4., 3.3.1.	TAIP
4.5.	Sudaryti sąlygas tvarių maisto sistemų kūrimui ir plėtojimui, pasitelkiant inovacijas ir skaitmeninimą, vietos produktų rinkodarą ir vertės didinimą, bendradarbiavimą, produkcijos realizacijos rinkų plėtrą, vartotojų informuotumą, darbo našumo didinimą	3.1.1., 3.2.3., 3.2.2., 3.3.1., 3.3.4., 3.3.8., 3.4.1., 3.4.5.	TAIP
4.6.	Skatinti žvejų bendruomenių ir kitų žuvininkystės ir akvakultūros sektoriaus dalyvių bendrą įsitraukimą į vietos ekonomikos veiklas, bendradarbiavimą, įtraukties didinimą	3.1.8., 3.1.9, 3.2.4., 3.2.5., 3.3.3., 3.3.7., 3.4.4., 3.4.3.	TAIP
4.7.	Prisidėti prie natūralių žuvies išteklių išsaugojimo ir gausinimo, regiono gyventojų užimtumo didinimo remiant tvarių ir inovatyvių, ypač jaunų žmonių įgyvendinamų, akvakultūros verslų kūrimo ir plėtojimo projektus	3.1.8., 3.1.9, 3.2.3., 3.2.4., 3.2.5., 3.2.2., 3.3.1., 3.3.4., 3.3.6., 3.3.8., 3.4.2., 3.4.5., 3.4.6.	TAIP

II DALIS. KOKIE MŪSŲ PRIORITETAIR TIKSLAI?

5. VPS prioritetai, priemonės ir veiklos sritys			
5.1.	VPS prioritetai, priemonės ir jų veiklos sritys (jei veiklos sritys numatytos):	Sąsaja su ŽRVVG teritorijos poreikiais	
5.1.1.	I prioritetas: Žuvininkystės, rekreacinės žvejybos bei susijusių verslų konkurencingumo didinimas išnaudojant mėlynosios ekonomikos galimybes	4.1, 4.2, 4.4, 4.5, 4.7	
		Kodai	
5.1.1.1.	Priemonė: Žuvininkystės ir (ar) jos produktų perdirbimo verslų	BIVP - 1	4.1, 4.4, 4.5, 4.7

	kūrimas, plėtra bei bendradarbiavimo skatinimas				
5.1.1.1.1.	- Žuvininkystės ir (ar) jos produktų perdirbimo verslų kūrimo skatinimas	BIVP – 1.1	4.1,4.4, 4.5, 4.7		
5.1.1.1.2.	- Žuvininkystės ir (ar) jos produktų perdirbimo verslų plėtros ir bendradarbiavimo skatinimas	BIVP – 1.2	4.1, 4.4, 4.5, 4.7		
5.1.1.2.	Priemonė: Žuvininkystės veiklų įvairinimas, įskaitant rekreacinės žvejybos skatinimą	BIVP - 2	4.1, 4.2, 4.4		
5.1.2.	II prioritetas: Žuvininkystės bendruomenių ir kitų sektoriaus dalyvių įsitraukimo skatinimas		4.3, 4.6		
		Kodai			
5.1.2.1.	Priemonė: Žvejybos tradicijų ir paveldo puoselėjimas ir išsaugojimas, bendradarbiavimo skatinimas	BIVP - 3	4.3, 4.6		
5.1.2.2.	Priemonė: Žvejybos ir (ar) akvakultūros sektoriaus profesijų puoselėjimas	BIVP - 4	4.3, 4.6		
6. VPS prioritetų, priemonių ir veiklos sričių sąsaja su EJRŽAF konkrečiais tikslais ir uždaviniais					
6.1. EJRŽAF dalis: VPS prioritetų, priemonių ir veiklos sričių sąsaja su EJRŽAF strateginiais, konkrečiais ir specifiniais tikslais ir uždaviniais					
		EJRŽAF specifiniai tikslai nustatyti Aprašo 4 priedo III skyriaus:			
		7.1 p.	7.2 p.	7.3 p.	7.4 p.
I VPS prioritetas: Žuvininkystės, rekreacinės žvejybos bei susijusių verslų konkurencingumo didinimas išnaudojant mėlynosios ekonomikos galimybes					
VPS priemonė (kai nenumatytos veiklos sritys): Žuvininkystės veiklų įvairinimas, įskaitant rekreacinės žvejybos skatinimą (kodas BIVP - 2)		X			
VPS priemonė ir jos veiklos sritis (kai numatytos veiklos sritys):			X		

Priemonės „Žuvininkystės ir (ar) jos produktų perdirbimo verslų kūrimas ir plėtra bei bendradarbiavimo skatinimas“ (kodas BIVP - 1) veiklos sritis „Žuvininkystės ir (ar) jos produktų perdirbimo verslų kūrimo skatinimas“ (kodas BIVP - 1.1)									
Priemonės „Žuvininkystės ir (ar) jos produktų perdirbimo verslų kūrimas ir plėtra bei bendradarbiavimo skatinimas“ (kodas BIVP - 1) veiklos sritis „Žuvininkystės ir (ar) jos produktų perdirbimo verslų plėtra ir bendradarbiavimo skatinimas“ (kodas BIVP - 1.2)			X						
II VPS prioritetas: Žuvininkystės bendruomenių ir kitų sektoriaus dalyvių įsitraukimo skatinimas									
VPS priemonė: Žvejybos tradicijų ir paveldo puoselėjimas ir išsaugojimas, bendradarbiavimo skatinimas (kodas BIVP - 3)					X				
VPS priemonė: Žvejybos ir (ar) akvakultūros sektoriaus profesijų puoselėjimas (kodas BIVP - 4)					X				
7. VPS sąsaja su ŽRVVG teritorijos strateginiais dokumentais ir ESBJRS									
Strateginio dokumento pavadinimas		VPS sąsajos pagrindimas							
7.1.	ŽRVVG teritorijos savivaldybės (-ių) plėtros strateginis (-iai) planas (-ai)	Šilutės ŽRVVG parengta VPS prisideda prie Šilutės r. savivaldybės 2015–2024 metų strateginio plėtros plano 4 (keturių) prioritetinių strateginių plėtros sričių, 6 (šešių) strateginių tikslų, 30 (trisdešimt) priemonių įgyvendinimo. Šilutės ŽRVVG 2021-2027 m. vietos plėtros strategijos sąsajos su Šilutės r. savivaldybės 2015–2024 m. strateginiu plėtros planu⁶⁶ <table><tr><td>Šilutės r. savivaldybės 2015–2024 m. strateginis plėtros planas</td><td>Šilutės ŽRVVG 2021-2027 m. vietos plėtros strategija</td></tr><tr><td>I Prioritetas: Darni verslo, kultūros ir turizmo plėtra 1.1. <u>Sukurti palankią aplinką draugiškam gamtai verslui ir investicijoms</u> 1.1.1. Skatinti investicijų pritraukimą ir augimą (priemonė Nr. „1.1.1.11) 1.1.3. Skatinant verslumą visuomenėje, užtikrinti palankią ekonominę aplinką smulkiam ir vidutiniam verslui</td><td>I prioritetas: Žuvininkystės, rekreacinės žvejybos bei susijusių verslų konkurencingumo didinimas išnaudojant mėlynosios ekonomikos galimybes Priemonė „Žuvininkystės ir jos produktų perdirbimo verslų kūrimas ir plėtra bei bendradarbiavimo skatinimas“ (BIVP – 1)</td></tr></table>				Šilutės r. savivaldybės 2015–2024 m. strateginis plėtros planas	Šilutės ŽRVVG 2021-2027 m. vietos plėtros strategija	I Prioritetas: Darni verslo, kultūros ir turizmo plėtra 1.1. <u>Sukurti palankią aplinką draugiškam gamtai verslui ir investicijoms</u> 1.1.1. Skatinti investicijų pritraukimą ir augimą (priemonė Nr. „1.1.1.11) 1.1.3. Skatinant verslumą visuomenėje, užtikrinti palankią ekonominę aplinką smulkiam ir vidutiniam verslui	I prioritetas: Žuvininkystės, rekreacinės žvejybos bei susijusių verslų konkurencingumo didinimas išnaudojant mėlynosios ekonomikos galimybes Priemonė „Žuvininkystės ir jos produktų perdirbimo verslų kūrimas ir plėtra bei bendradarbiavimo skatinimas“ (BIVP – 1)
Šilutės r. savivaldybės 2015–2024 m. strateginis plėtros planas	Šilutės ŽRVVG 2021-2027 m. vietos plėtros strategija								
I Prioritetas: Darni verslo, kultūros ir turizmo plėtra 1.1. <u>Sukurti palankią aplinką draugiškam gamtai verslui ir investicijoms</u> 1.1.1. Skatinti investicijų pritraukimą ir augimą (priemonė Nr. „1.1.1.11) 1.1.3. Skatinant verslumą visuomenėje, užtikrinti palankią ekonominę aplinką smulkiam ir vidutiniam verslui	I prioritetas: Žuvininkystės, rekreacinės žvejybos bei susijusių verslų konkurencingumo didinimas išnaudojant mėlynosios ekonomikos galimybes Priemonė „Žuvininkystės ir jos produktų perdirbimo verslų kūrimas ir plėtra bei bendradarbiavimo skatinimas“ (BIVP – 1)								

⁶⁶ Šilutės rajono savivaldybės 2015–2021 metų strateginis plėtros planas. Prieiga internetu: <https://www.silute.lt/administracine-informacija/planavimo-dokumentai/162>

		(priemonės Nr. 1.1.3.1, 1.1.3.3, 1.1.3.4) 1.2. Plėtoti kultūrinį ir gamtinį turizmą, panaudojant kultūrinį - istorinį paveldą bei unikalius Pamaro krašto gamtos išteklius 1.2.1. Turizmo produktų ir paslaugų stipinimas, diversifikavimas ir papildomumo užtikrinimas (priemonės Nr. 1.2.1.1, 1.2.1.3, 1.2.1.4, 1.2.1.5, 1.2.1.7, 1.2.1.8, 1.2.1.12) 1.2.2. Turizmo produktų ir paslaugų žinomumo (prioritetą teikiant žinomumui už savivaldybės, regiono ribų), populiarumo didinimas (priemonė Nr. 1.2.2.3) 1.2.3. Turizmo verslumo skatinimas (priemonė Nr. 1.2.3.2, 1.2.3.3) 1.2.4. Pritaikyti gamtinę aplinką turizmo reikmėms užtikrinant jos išsaugojimą (priemonės Nr. 1.2.4.2, 1.2.4.5) 1.2.7. Išvystyti kultūrinį turizmą, panaudojant ir išsaugant rajono kultūrinį-istorinį paveldą (priemonės Nr. 1.2.7.1, 1.2.7.8) 1.2.8. Tobulinti turizmo valdymą, paslaugas bei rinkodarą (priemonės Nr. 1.2.8.5, 1.2.8.8) II Prioritetas: Savivaldybės veiklos gerinimas/stiprinimas 2.1. Efektyviai vykdyti Savivaldybės veiklą 2.1.1. Gerinti Savivaldybės darbo kokybę, tikslingai vykdant planavimą ir finansinę veiklą (priemonė Nr. 2.1.1.1) III Prioritetas: Infrastruktūros gerinimas/plėtojimas ir žemės ūkio verslo plėtra 3.1. Plėtoti infrastruktūrą darnoje su gamtine aplinka 3.1.2. Gerinti vidaus vandens transporto infrastruktūrą (priemonės Nr. 3.1.2.1, 3.1.2.2, 3.1.2.3) 3.2. Plėtoti konkurencingą žemės ūkį ir skatinti ekologiškumą 3.2.2. Skatinti alternatyvių verslų plėtrą kaimo vietovėse (priemonės Nr. 3.2.2.2, 3.2.2.5, 3.2.2.7) IV Prioritetas: Švietimo, sveikatos ir socialinio sektoriaus plėtojimas	Priemonė „Žuvininkystės veiklų įvairinimas, įskaitant rekreacinės žvejybos skatinimą“ (BIVP – 2) II prioritetas: Žuvininkystės bendruomenių ir kitų sektoriaus dalyvių įsitraukimo skatinimas Priemonė „Žvejybos tradicijų ir paveldo puoselėjimas ir išsaugojimas, bendradarbiavimo skatinimas“ (BIVP – 3) Priemonė „Žvejybos ir (ar) akvakultūros sektoriaus profesijų puoselėjimas“ (BIVP – 4)
--	--	--	--

		<u>4.4. Stiprinti kultūrinį potencialą, integruojant į rajono bendruomenės gyvenseną</u> 4.4.1. Išlaikant tęstinumą ir tradiciškumą kurti, diegti inovatyvias, atsinaujinančias kultūros paslaugas (priemonės Nr. 4.4.1.1, 4.4.1.2, 4.4.1.10)	
7.2.	ŽRVVG teritorijoje patvirtintas regiono plėtros planas	Šilutės ŽRVVG parengta VPS prisideda prie 2022-2030 M Klaipėdos regiono plėtros plano, patvirtinto Klaipėdos regiono plėtros tarybos 2023 m. kovo 10 d. sprendimu Nr. K/S-10, 3 (trijų) tikslų, 3 (trijų) uždavinių.	
		2022–2030 m. Klaipėdos regiono plėtros planas	Šilutės ŽRVVG 2021-2027 m. vietos plėtros strategija
		1. Tikslas „Didinti regiono ekonominį ir turistinį patrauklumą“ 1.2. Uždavinys: Paskatinti pridėtinę vertę kuriančių paslaugų plėtrą turizmo sektoriuje	I prioritetas: Žuvininkystės, rekreacinės žvejybos bei susijusių verslų konkurencingumo didinimas išnaudojant mėlynosios ekonomikos galimybes Priemonė „Žuvininkystės veiklų įvairinimas, įskaitant rekreacinės žvejybos skatinimą“ (BIVP – 2) II prioritetas: Žuvininkystės bendruomenių ir kitų sektoriaus dalyvių įsitraukimo skatinimas Priemonė „Žvejybos tradicijų ir paveldo puoselėjimas ir išsaugojimas, bendradarbiavimo skatinimas“ (BIVP – 3)
		3. Tikslas: Skatinti prisitaikymą prie klimato kaitos ir poveikio jai mažinimą 3.2. Uždavinys: Pagerinti vandentvarkos ir atliekų tvarkymo paslaugų kokybę bei prieinamumą, gilinti gyventojų žinias ir ugdyti įgūdžius	I prioritetas: Žuvininkystės, rekreacinės žvejybos bei susijusių verslų konkurencingumo didinimas išnaudojant mėlynosios ekonomikos galimybes Priemonė „Žuvininkystės ir jos produktų perdirbimo verslų kūrimas ir plėtra bei bendradarbiavimo skatinimas“ (BIVP – 1)
		4. Tikslas: Gerinti švietimo, sveikatos ir socialinių paslaugų prieinamumą, paslaugų įvairovę bei kokybę 4.1. Kurti modernią ugdymo (švietimo) aplinką ir pagerinti materialinę bazę	II prioritetas: Žuvininkystės bendruomenių ir kitų sektoriaus dalyvių įsitraukimo skatinimas Priemonė „Žvejybos ir (ar) akvakultūros sektoriaus profesijų puoselėjimas“ (BIVP – 4)

7.3.	ESBJRS	Šilutės ŽRVVG parengta VPS prisidės ir prie Europos Sąjungos Baltijos jūros regiono strategijos (ESBJRS) įgyvendinimo.							
		<table><tr><th>ESBJRS⁶⁷</th><th>Šilutės ŽRVVG 2021-2027 m. vietos plėtros strategija</th></tr><tr><td>1. Tikslas - apsaugoti jūrą: Baltijos jūra yra viena labiausiai užterštų jūrų pasaulyje. ES BJRS skatina bendradarbiavimą tarp regiono valstybių, siekiant pagerinti Baltijos jūros ekologinę būklę, užtikrinant biologinę įvairovę ir paverčiant Baltijos jūrą švarios laivininkystės modeliu. Švari Baltijos jūra – tai geresnės gyvenimo sąlygos ne tik čia dirbantiems ir gyvenantiems, bet ir naujos galimybės turizmo sričiai, o kartu ir naujų darbo vietų kūrimui.</td><td>I prioritetas: Žuvininkystės, rekreacinės žvejybos bei susijusių verslų konkurencingumo didinimas išnaudojant mėlynosios ekonomikos galimybes Priemonė „Žuvininkystės ir jos produktų perdirbimo verslų kūrimas ir plėtra bei bendradarbiavimo skatinimas“ (BIVP – 1) Priemonė „Žuvininkystės veiklų įvairinimas, įskaitant rekreacinės žvejybos skatinimą“ (BIVP – 2) II prioritetas: Žuvininkystės bendruomenių ir kitų sektoriaus dalyvių išitraukimo skatinimas Priemonė „Žvejybos tradicijų ir paveldo puoselėjimas ir išsaugojimas, bendradarbiavimo skatinimas“ (BIVP – 3)</td></tr><tr><td>2. Tikslas - sujungti regioną: regiono valstybių transporto ir energetikos sritys plėtojosi nepriklausomai viena nuo kitos, ir šiandien jos vis dar nepakankamai integruotos. Tik bendradarbiaudamos regiono valstybės gali pagerinti transporto ir energetikos sistemas bei padidinti regiono konkurencingumą ir gyvenimo kokybę. Sujungti regioną – tai ir žmonių, idėjų, žinių suartėjimas. Tai galima pasiekti skatinant mokslininkų ir studentų mainus, didesnio verslo bendradarbiavimo.</td><td>I prioritetas: Žuvininkystės, rekreacinės žvejybos bei susijusių verslų konkurencingumo didinimas išnaudojant mėlynosios ekonomikos galimybes Priemonė „Žuvininkystės ir jos produktų perdirbimo verslų kūrimas ir plėtra bei bendradarbiavimo skatinimas“ (BIVP – 1) II prioritetas: Žuvininkystės bendruomenių ir kitų sektoriaus dalyvių išitraukimo skatinimas Priemonė „Žvejybos tradicijų ir paveldo puoselėjimas ir išsaugojimas, bendradarbiavimo skatinimas“ (BIVP – 3) Priemonė „Žvejybos ir (ar) akvakultūros sektoriaus profesijų puoselėjimas“ (BIVP – 4)</td></tr></table>	ESBJRS ⁶⁷	Šilutės ŽRVVG 2021-2027 m. vietos plėtros strategija	1. Tikslas - apsaugoti jūrą: Baltijos jūra yra viena labiausiai užterštų jūrų pasaulyje. ES BJRS skatina bendradarbiavimą tarp regiono valstybių, siekiant pagerinti Baltijos jūros ekologinę būklę, užtikrinant biologinę įvairovę ir paverčiant Baltijos jūrą švarios laivininkystės modeliu. Švari Baltijos jūra – tai geresnės gyvenimo sąlygos ne tik čia dirbantiems ir gyvenantiems, bet ir naujos galimybės turizmo sričiai, o kartu ir naujų darbo vietų kūrimui.	I prioritetas: Žuvininkystės, rekreacinės žvejybos bei susijusių verslų konkurencingumo didinimas išnaudojant mėlynosios ekonomikos galimybes Priemonė „Žuvininkystės ir jos produktų perdirbimo verslų kūrimas ir plėtra bei bendradarbiavimo skatinimas“ (BIVP – 1) Priemonė „Žuvininkystės veiklų įvairinimas, įskaitant rekreacinės žvejybos skatinimą“ (BIVP – 2) II prioritetas: Žuvininkystės bendruomenių ir kitų sektoriaus dalyvių išitraukimo skatinimas Priemonė „Žvejybos tradicijų ir paveldo puoselėjimas ir išsaugojimas, bendradarbiavimo skatinimas“ (BIVP – 3)	2. Tikslas - sujungti regioną: regiono valstybių transporto ir energetikos sritys plėtojosi nepriklausomai viena nuo kitos, ir šiandien jos vis dar nepakankamai integruotos. Tik bendradarbiaudamos regiono valstybės gali pagerinti transporto ir energetikos sistemas bei padidinti regiono konkurencingumą ir gyvenimo kokybę. Sujungti regioną – tai ir žmonių, idėjų, žinių suartėjimas. Tai galima pasiekti skatinant mokslininkų ir studentų mainus, didesnio verslo bendradarbiavimo.	I prioritetas: Žuvininkystės, rekreacinės žvejybos bei susijusių verslų konkurencingumo didinimas išnaudojant mėlynosios ekonomikos galimybes Priemonė „Žuvininkystės ir jos produktų perdirbimo verslų kūrimas ir plėtra bei bendradarbiavimo skatinimas“ (BIVP – 1) II prioritetas: Žuvininkystės bendruomenių ir kitų sektoriaus dalyvių išitraukimo skatinimas Priemonė „Žvejybos tradicijų ir paveldo puoselėjimas ir išsaugojimas, bendradarbiavimo skatinimas“ (BIVP – 3) Priemonė „Žvejybos ir (ar) akvakultūros sektoriaus profesijų puoselėjimas“ (BIVP – 4)	
ESBJRS ⁶⁷	Šilutės ŽRVVG 2021-2027 m. vietos plėtros strategija								
1. Tikslas - apsaugoti jūrą: Baltijos jūra yra viena labiausiai užterštų jūrų pasaulyje. ES BJRS skatina bendradarbiavimą tarp regiono valstybių, siekiant pagerinti Baltijos jūros ekologinę būklę, užtikrinant biologinę įvairovę ir paverčiant Baltijos jūrą švarios laivininkystės modeliu. Švari Baltijos jūra – tai geresnės gyvenimo sąlygos ne tik čia dirbantiems ir gyvenantiems, bet ir naujos galimybės turizmo sričiai, o kartu ir naujų darbo vietų kūrimui.	I prioritetas: Žuvininkystės, rekreacinės žvejybos bei susijusių verslų konkurencingumo didinimas išnaudojant mėlynosios ekonomikos galimybes Priemonė „Žuvininkystės ir jos produktų perdirbimo verslų kūrimas ir plėtra bei bendradarbiavimo skatinimas“ (BIVP – 1) Priemonė „Žuvininkystės veiklų įvairinimas, įskaitant rekreacinės žvejybos skatinimą“ (BIVP – 2) II prioritetas: Žuvininkystės bendruomenių ir kitų sektoriaus dalyvių išitraukimo skatinimas Priemonė „Žvejybos tradicijų ir paveldo puoselėjimas ir išsaugojimas, bendradarbiavimo skatinimas“ (BIVP – 3)								
2. Tikslas - sujungti regioną: regiono valstybių transporto ir energetikos sritys plėtojosi nepriklausomai viena nuo kitos, ir šiandien jos vis dar nepakankamai integruotos. Tik bendradarbiaudamos regiono valstybės gali pagerinti transporto ir energetikos sistemas bei padidinti regiono konkurencingumą ir gyvenimo kokybę. Sujungti regioną – tai ir žmonių, idėjų, žinių suartėjimas. Tai galima pasiekti skatinant mokslininkų ir studentų mainus, didesnio verslo bendradarbiavimo.	I prioritetas: Žuvininkystės, rekreacinės žvejybos bei susijusių verslų konkurencingumo didinimas išnaudojant mėlynosios ekonomikos galimybes Priemonė „Žuvininkystės ir jos produktų perdirbimo verslų kūrimas ir plėtra bei bendradarbiavimo skatinimas“ (BIVP – 1) II prioritetas: Žuvininkystės bendruomenių ir kitų sektoriaus dalyvių išitraukimo skatinimas Priemonė „Žvejybos tradicijų ir paveldo puoselėjimas ir išsaugojimas, bendradarbiavimo skatinimas“ (BIVP – 3) Priemonė „Žvejybos ir (ar) akvakultūros sektoriaus profesijų puoselėjimas“ (BIVP – 4)								

⁶⁷ Komisijos Komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui dėl Europos Sąjungos Baltijos jūros regiono strategijos. Briuselis, 10.6.2009 KOM(2009) 248 galutinis. Prieiga internetu: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/PDF/?uri=CELEX:52009DC0248>

		3. Tikslas - padidinti jo gyventojų gerovę: Baltijos jūros regiono valstybių bendradarbiavimas – tai augančio ir klestinčio regiono kūrimas. Regiono valstybės sėkmingai plėtoja informacines ir aplinkos apsaugos technologijas, sveikatos mokslų ir medienos industrijas.	I prioritetas: Žuvininkystės, rekreacinės žvejybos bei susijusių verslų konkurencingumo didinimas išnaudojant mėlynosios ekonomikos galimybes Priemonė „Žuvininkystės ir jos produktų perdirbimo verslų kūrimas ir plėtra bei bendradarbiavimo skatinimas“ (BIVP – 1) Priemonė „Žuvininkystės veiklų įvairinimas, įskaitant rekreacinės žvejybos skatinimą“ (BIVP – 2)
		Pagrindinis dokumentas, nubrėžiantis ES BJRS įgyvendinimo gaires, yra Veiksmų planas, kuris reguliariai atnaujinamas (paskutinį kartą 2021 metais)⁶⁸, jame identifikuojami šie uždaviniai siekiant užsibrėžtų tikslų: • švarus jūros vanduo; • turtinga ir sveika laukinė gamta; • švari ir saugi laivyba; • patikimos energijos rinkos; • geros transporto sąlygos; • susisiektis su regiono žmonėmis; • geresnis bendradarbiavimas kovojant su tarpvalstybiniu nusikalstamumu; • didesnis Baltijos jūros regiono konkurencingumas pasaulyje; • prisitaikymas prie klimato kaitos, rizikos prevencija ir valdymas.	I prioritetas: Žuvininkystės, rekreacinės žvejybos bei susijusių verslų konkurencingumo didinimas išnaudojant mėlynosios ekonomikos galimybes Priemonė „Žuvininkystės ir jos produktų perdirbimo verslų kūrimas ir plėtra bei bendradarbiavimo skatinimas“ (BIVP – 1) Priemonė „Žuvininkystės veiklų įvairinimas, įskaitant rekreacinės žvejybos skatinimą“ (BIVP – 2) II prioritetas: Žuvininkystės bendruomenių ir kitų sektoriaus dalyvių įsitraukimo skatinimas Priemonė „Žvejybos tradicijų ir paveldo puoselėjimas ir išsaugojimas, bendradarbiavimo skatinimas“ (BIVP – 3) Priemonė „Žvejybos ir (ar) akvakultūros sektoriaus profesijų puoselėjimas“ (BIVP – 4)
7.4.	Kaimo vietovių vietos plėtros strategija (-os) (taikoma, kai tokia (-ios) vietos plėtros strategija (-os) yra patvirtinta (-os) ŽRVVG teritorijoje)	Šiuo metu yra rengiamas Asociacijos „Lamatos žemė“ (Šilutės r. vietos veiklos grupės) 2023– 2029 m. vietos plėtros strategijos projektas, tačiau ji dar nėra patvirtinta.	
III DALIS. KAIP PASIEKSIME UŽSIBRĖŽTUS TIKSLUS?			

⁶⁸ Commission staff working document. EU Strategy for the Baltic Sea Region. Action plan [COM(2009) 248 final]. Revised Action Plan replacing the Action Plan of 17 March 2017 - SWD(2017) 118 final. Prieiga internetu: <https://www.eusbsr.eu/action-plan>

8. LEADER metodo principų bei horizontaliųjų principų ir prioritetų įgyvendinimas	
LEADER metodo principai	
8.1.	Teritorinis principas:
8.1.1.	Rengiant Šilutės ŽRVVG VPS buvo laikomasi teritorinio principo ir atliekama teritorijos išteklių analizė: identifikuojant ilgalaikę vietos plėtrai svarbiausias problemas ir išteklius jas spręsti. Užtikrinant teritorinio principo įgyvendinimą, buvo identifikuoti pagrindiniai ŽRVVG teritorijai būdingi kraštovaizdžio, gamtos ir kultūros paveldo, socialiniai, ekonominiai, aplinkosauginiai būklės ypatumai bei įvertinta ŽRVVG teritorijoje veiklą vykdančių įmonių situacija. Identifikuojant svarbiausias problemas ir poreikius buvo analizuojama iš įvairių institucijų surinkta informacija ir atlikta ŽRVVG teritorijos gyventojų apklausa. Surinktos informacijos ir atliktos gyventojų apklausos analizė leido nustatyti specifines, ŽRVVG teritorijai būdingas problemas ir poreikius, numatyti racionalius būdus situacijai gerinti; nustatant ŽRVVG teritorijos socialinių ryšių, bendros istorijos, išskirtinumo ir identiteto įtaką vietos bendruomenės bendram požiūriui į ilgalaikę ŽRVVG teritorijos plėtrą, 2023 m. rugpjūčio 9 d. buvo organizuojamas viešas Šilutės ŽRVVG "Žuvėjų kraštas" 2021–2027 m. vietos plėtros strategijos projekto pristatymas, VPS rengimo procesas viešinimas internetinėje erdvėje bei socialiniuose tinkluose. VPS rengimo metu ŽRVVG bendruomenei buvo sudarytos sąlygos išsakyti savo nuomonę, identifikuoti problemas, teikti pasiūlymus joms spręsti, aptarti projektines idėjas ir įvertinti tarpsektorinio bendradarbiavimo galimybes jas, rengiant ir įgyvendinat; vietos bendruomenės susitelkimą bendriems tikslams 2021–2027 m. laikotarpiu. ŽRVVG teritorijos bendruomenės nariai aktyviai dalyvavo susitikimuose ir pristatymuose, kuriant naujo 2021–2027 metų laikotarpio vietos plėtros strategiją, telkė vietos gyventojus diskusijoms, identifikuojant svarbiausias problemas ir poreikius, rinko projektines idėjas. ŽRVVG konsultuodamasi su vietos gyventojais ir įvertindama atliktos teritorijos analizės rezultatus, identifikavo vietos gyventojų poreikius, vizijoje numatė bendrus ilgalaikius tikslus, jų įgyvendinimą apiformino prioritetuose ir priemonėse.
8.1.2.	Įgyvendinant Šilutės ŽRVVG teritorijos, VPS bus laikomasi teritorinio principo, kuriuo bus siekiama: tinkamo vietos išteklių panaudojimo, užtikrinant vietos interesų grupių bendradarbiavimą ir veikimą kartu užtikrinant integruotą ŽRVVG teritorijos plėtrą. Vietos gyventojų, verslo ir valdžios atstovų bei NVO bendradarbiavimas ir partnerystė sudarys sąlygas, tolygiai ŽRVVG teritorijos plėtrai. Per vietos interesų grupių bendradarbiavimą, bendrai veiklai apjungiant turimas žinias, patirtį ir gebėjimus, žmogiškuosius, kultūrinius, gamtinius, infrastruktūrinius išteklius, bus siekiama sudaryti sąlygas skatinančias: vietos ekonomikos gyvybingumą, turizmo plėtrą, mėlynosios ekonomikos galimybių išnaudojimą bei inovatyvių priemonių ir metodų pasitelkimą problemoms spręsti; ŽRVVG teritorijos išskirtinumo ir specifinių pranašumų panaudojimą. ŽRVVG teritorija pasižymi unikaliais, tarptautinės svarbos gamtos ištekliais ir kraštovaizdžiais, kurie stiprina teritorijos rekreacinį potencialą bei yra svarbūs pabrėžiant ŽRVVG teritorijos savitumą ir unikalumą. „Žuvininkystės veiklą įvairinimas, įskaitant rekreacinės žvejybos skatinimą“, „Žuvininkystės ir (ar) jos produktų perdirbimo verslų kūrimas ir plėtra bei bendradarbiavimo skatinimas“ priemonėmis bus siekiama racionaliai išnaudoti teritorijos unikalumą sudarant galimybes įvairinti ekonominę veiklą, didinanti gyventojų užimtumą,

	kurti naujas darbo vietas, stiprinti turizmo sektoriaus konkurencingumą, skatinti akvakultūros produkcijos vartojimą ir kurti papildomus pajamų šaltinius; ŽRVVG teritorijos didesnės pridėtinės vertės kūrimą. Siekiant užtikrinti teritorijos unikalumą, biologinės įvairovės išsaugojimą ir puoselėjimą, ypatingas dėmesys bus skiriamas racionaliam ir tinkamam vietos išteklių valdymui. „Žuvininkystės ir (ar) jos produktų perdirbimo verslų kūrimas ir plėtra bei bendradarbiavimo skatinimas“ priemonei parama bus skiriama žvejybos ir akvakultūros produktams gaminti ir perdirbti pasitelkiant inovacijas, naujas technologijas, skaitmeninimą siekiant sukurti naujus ir (arba) aukštos pridėtinės vertės produktus. „Žuvininkystės veiklų įvairinimas, įskaitant rekreacinės žvejybos skatinimą“ priemonė sieks didinti bendradarbiavimą dalijantis infrastruktūra, ištekliais, gerosiomis praktikomis siekiant plėtoti turizmo, švietimo, laisvalaikio, sporto ir kultūros paslaugas. Bendradarbiavimas sudarys sąlygas parengti ir įgyvendinti vietos projektus, kurie turės teigiamą įtaką ŽRVVG teritorijos identiteto ir išskirtinumo puoselėjimui, leis atrasti inovatyvius vietos problemų sprendimus ir tokiu būdu kurs pridėtinę VPS vertę.
8.2.	„Iš apačios į viršų“ principas:
8.2.1.	Rengiant Šilutės ŽRVVG VPS buvo siekiama kuo didesnio vietos gyventojų įsitraukimo. Informacija apie visą VPS rengimo procesą buvo viešinama interneto tinklalapyje ir socialiniuose tinkluose. ŽRVVG rengė VPS taikydama metodą „iš apačios į viršų“, buvo sudarytos galimybės gyventojams, bendruomenės organizacijoms, verslo ir vietos valdžios atstovams dalyvauti VPS rengime. Atliekant ŽRVVG teritorijos socialinės, ekonominės ir aplinkos situacijos analizę ir SSGG vertinimą, siekiant identifikuoti konkrečius ŽRVVG teritorijos privalumus ir trūkumus, buvo organizuojami susitikimai, kuriuose dalyvavo įvairiems sektoriams atstovaujantys dalyviai. Atliekant ŽRVVG teritorijos socialinės, ekonominės ir aplinkos situacijos analizę, buvo kreipiamasi į įvairias institucijas: Valstybės duomenų agentūrą, VĮ Žemės ūkio duomenų centrą, Šilutės rajono savivaldybę, Žuvininkystės įmonių asociaciją „Lampetra“, Užimtumo tarnybą, LR aplinkos ministeriją, Valstybinę mokesčių inspekciją ir kt., prašant jų pateikti reikalingą informaciją VPS rengimui. Nustatant ŽRVVG teritorijos gyventojų poreikius ir suteikiant jiems prioritetus, buvo organizuota ŽRVVG teritorijos gyventojų anketinė apklausa bei surengti susitikimai su gyventojais, verslo ir vietos valdžios atstovais, NVO, siekiant susipažinti su vietos gyventojų poreikiais, identifikuoti prioritetinės VPS teritorijos plėtros kryptys. Visa surinkta informacija buvo apibendrinta ir panaudota rengiant VPS. Nustatant VPS prioritetus, pasirenkant VPS priemones, veiklos sritis. Atsižvelgiant į atliktos gyventojų poreikių analizės rezultatus ir organizuotose susitikimuose identifikuotas aktualiausias ŽRVVG teritorijai problemas, taikant principą „iš apačios į viršų“, buvo suformuoti VPS prioritetai, priemonės ir veiklos sritys, kurios galutinai 2023 m. rugpjūčio 9 d. buvo pristatytos ŽRVVG teritorijos gyventojams. Planuojant VPS įgyvendinimo etapus ir finansinius išteklius, buvo atsižvelgta į potencialius vietos projektų vykdytojų pateiktus projektinius pasiūlymus ir idėjas, pagrindžiant būtinas projekto įgyvendinimo išlaidas. Formuojant galutinį prioritetų ir priemonių variantą bei rengiant finansinį planą ir numatant VPS įgyvendinimo etapus, buvo atsižvelgta į gyventojų nuomonę. Galutinis sprendimas dėl VPS bus priimtas 2023 m. rugsėjo 19 d. ŽRVVG narių visuotiniame susirinkime.

8.2.2.	ŽRVVG laikysis principo „iš apačios į viršų“ visuose VPS rengimo ir įgyvendinimo etapuose, taip užtikrinant kuo didesnę vietos gyventojų, įmonių ir organizacijų prisidėjimą. Rengiant kvietimų teikti vietos projektus dokumentaciją, apie tai iš anksto bus skelbiama interneto svetainėje www.zuvejukrastas.lt. Dokumentacijoje bus skelbiami VP atrankos ir įgyvendinimo taisyklių projektai, kuriems savo pastabas ir pasiūlymus galės pateikti visi ŽRVVG teritorijos gyventojai. ŽRVVG valdybos posėdžiuose bus organizuojami pastabų ir pasiūlymų aptarimai, kviečiant į juos suinteresuotus ŽRVVG teritorijos gyventojus. Suderinus ŽRVVG teritorijos ir visų suinteresuotųjų teritorijos gyventojų interesus, ŽRVVG valdyba tvirtins kvietimų teikti VP dokumentaciją. Kvietimai teikti vietos projektų paraiškas, kvietimų informacija taip pat bus viešinama interneto svetainėje www.zuvejukrastas.lt, pagal viešųjų pirkimų reikalavimus atrinktuose leidiniuose. Informacija apie paskelbtus kvietimus teikti VP paraiškas bus siunčiama Šilutės ŽRVVG teritorijos seniūnijoms, bendruomenėms, NVO, žvejų ir verslininkų interesus atstovaujančioms organizacijoms. Bus stengiamasi aktyvinti ŽRVVG teritorijos lyderius savanoriškai teikti informaciją apie kvietimus teikti VP paraiškas. Savo ruožtu Šilutės ŽRVVG administracija teiks konsultacijas dėl reikalavimų pareiškėjams, teikiantiems VP paraiškas, taip pat dėl reikalavimų VP atrankai ir įgyvendinimui. Tvirtinant vietos projektus, principo „iš apačios į viršų“ įgyvendinimą užtikrins ŽRVVG valdyba, kuri tvirtins finansuotinus VP ir kurios sudėtis atitinka principo „iš apačios į viršų“ reikalavimus. Be to, informacija apie ŽRVVG valdybos posėdžius, kuriuose bus tvirtinami finansuoti VP, bus skelbiama interneto svetainėje www.zuvejukrastas.lt. ŽRVVG valdybos posėdžiuose, kuriuose bus tvirtinami finansuoti VP, bus sudaryta galimybė stebėtojų teisėmis dalyvauti atskirų ŽRVVG teritorijos gyventojų grupių interesus atstovaujančių organizacijų atstovams. Pristatant VPS įgyvendinimo rezultatus, kiekvienais metais bus pateikiama informacija interneto svetainėje www.zuvejukrastas.lt, vietinėje spaudoje, organizuojami informaciniai renginiai bei dalinamasi informacija Šilutės ŽRVVG teritorijoje vykšančių renginių metu. VP vykdytojai bus įpareigojami viešinti VP įgyvendinimo rezultatus ir pristatyti jų indėlį į VPS įgyvendinimą. Vykdam VPS įgyvendinimo stebėseną, ir siekiant atlikti VPS įgyvendinimo kokybinį vertinimą, pasitelkiant socialinių tinklų teikiamas galimybes, bus vykdomos su žuvininkyste susijusių bendruomeninių organizacijų, kitų NVO, pilietinės visuomenės, verslo, vietos valdžios atstovų apklausos. ŽRVVG teritorijos gyventojams kasmet interneto svetainėje www.zuvejukrastas.lt, susitikimų/VPS įgyvendinimo aptarimų metu bus pristatomi ŽRVVG administracijos surinkti privalomi VPS įgyvendinimo stebėsenos duomenys ir rodikliai. Susitikimų/VPS įgyvendinimo aptarimų metu su tikslinėmis ŽRVVG teritorijos gyventojų grupėmis bus siekiama identifikuoti VPS įgyvendinimo problemas ir jeigu jos bus nustatytos, gauti siūlymus dėl problemų sprendimo. Vykdam ŽRVVG teritorijos gyventojų aktyvinimo veiklas, kiekvienais metais su suinteresuotomis gyventojų grupėmis bus aptariamas VPS numatytas ŽRVVG teritorijos gyventojų aktyvinimo veiksmų planas, diskutuojama dėl numatytų aktyvinimo veiksmų turinio. ŽRVVG teritorijos gyventojai bus skatinami įsitraukti į aktyvinimo veiklų organizavimą ir įgyvendinimą pvz. teikti VP gerosios patirties pavyzdžius, teikti siūlymus dėl numatomų organizuoti aktyvinimo veiklų ir pan.
8.3.	Partnerystės principas:

8.3.1.	Šilutės ŽRVVG, rengdama VPS bei priimdama sprendimus dėl jos įgyvendinimo prioritetų, priemonių, veiklos sričių ir finansinio plano, laikėsi partnerystės principo. Šilutės ŽRVVG yra atvira naujiems nariams, t. y. užtikrina lanksčią, atvirą ir nediskriminuojančią naujų narių priėmimo tvarką. Ji veikia partnerystės, grindžiamos trijų sektorių – pilietinės visuomenės, verslo ir vietos valdžios, principu. Vietos veiklos grupei šiuo metu priklauso 28 nariai, atstovaujantys Šilutės ŽRVVG teritorijoje veikiančius privačius juridinius ir fizinius asmenis, bendruomenes ir kitas nevyriausybinės organizacijas, vietos valdžios atstovus. Asociacija turi kompetentingą darbuotojų komandą ir 11 narių valdybą, kurios sudėtis visiškai atitinka VVG partnerystėms keliamus reikalavimus: valdybą sudaro pilietinės visuomenės, verslo ir vietos valdžios atstovai, susibūrę bendriems tikslams pasiekti. Valdyboje pilietinei visuomenei atstovauja 45,5 proc. valdybos narių, verslui – 27,3 proc., vietos valdžiai – 27,3 proc. Rengiant VPS, aprašant jos priemones, veiklos sritis, planuojant įgyvendinimo etapus bei sudarant finansinį planą, reguliariai buvo organizuojami susitikimai su ŽRVVG valdybos nariais, gauti rezultatai aptariami visuotiniuose narių susirinkimuose.
8.3.2.	Įgyvendinant VPS, Šilutės ŽRVVG ir toliau veiks, laikydamasi partnerystės principo (atitinkama partnerystei keliamus reikalavimus). Partneriai (pilietinės visuomenės, verslo, vietos valdžios atstovai), siekdami ŽRVVG teritorijos vizijos ir jos siekiančių prioritetų įgyvendinimo, vadovaudamiesi nešališkumo, skaidrumo, atvirumo, viešų ir privačių interesų derinimo principais, atstovaus partnerius, rengiant ir tvirtinant VP atrankos ir įgyvendinimo taisykles, rengiant ir tvirtinant kvietimus teikti VP paraiškas, įgyvendinant partnerių aktyvinimo veiksmus, priimant sprendimus dėl VP finansavimo, stebint ir vertinant VPS įgyvendinimo eigą bei rezultatus. Su VPS įgyvendinimo tvarka, sprendimų dėl VP finansavimo priėmimo eiga ir rezultatais, VPS įgyvendinimo rezultatais bus supažindinami visi partneriai, skelbiant informaciją www.zuvejukrastas.lt, spaudoje, partnerių neformaliuose susitikimuose, taip sudarant jiems galimybę ir skatinant palaikyti „grįžtamąjį ryšį“ ir suteikti žinių partnerių atstovams ŽRVVG valdyboje ir ŽRVVG administracijai dėl VPS konkrečių priemonių įgyvendinimo.
8.4.	Vietos finansavimo ir valdymo principas:
8.4.1.	Rengiant VPS visi ŽRVVG partneriai tiek pilietinio sektoriaus, tiek verslo, tiek valdžios atstovai buvo skatinami ieškoti naujų veiklų, idėjų bei vietos iniciatyvų, kurios mažintų finansavimo paklausos ir pasiūlos neatitikimą, kurios generuotų pajamas ir užtikrintų veiklos tęstinumą ir plėtrą, atitiktų gyventojų ir ŽRVVG teritorijos poreikius. Naujų iniciatyvų buvo ieškoma ir jos buvo skatinamos bei tariamasi dėl jų įgyvendinimo finansavimo, organizuojant mokymus, bendras diskusijas. Susitikimuose su valdžios ir verslo atstovais, NVO ir jaunimo atstovais, buvo analizuojami pareiškėjų pateikti projektiniai pasiūlymai bei jų finansavimo galimybės. Buvo tariamasi dėl galimybių įgyvendinti VP, skirtus ekonomikos augimui, turizmo ir kitų paslaugų derinimui su žvejyba ir akvakultūra, užimtumo didinimui, verslinės žvejybos konkurencingumo didinimui, bendradarbiavimo iniciatyvų įgyvendinimui. Svarstytos savivaldybės prisidėjimo galimybės prie numatomų įgyvendinti projektų. Organizuojamų mokymų metu buvo siekiama užtikrinti projektų lyderių ir naudos gavėjų bendradarbiavimą projektuojant ateities veiklą. ŽRVVG nuolat bendravo su potencialiais vietos projektų rengėjais bei naudos gavėjais, siekiant skatinti jų tarpusavio bendradarbiavimą, projektuojant ateities veiklas ŽRVVG teritorijoje. VPS rengimo laikotarpiu buvo organizuojami susitikimai su įvairiomis suinteresuotomis grupėmis, 2023 m. rugpjūčio 9 d. įvyko viešas Šilutės ŽRVVG "Žuvėjų kraštas" 2021-2027 m. vietos plėtros strategijos projekto pristatymo renginys.
8.4.2.	Principo laikymasis įgyvendinant VPS:

	vietos finansavimo mechanizmų paiešką ir kūrimą, Šilutės ŽRVVG ketina vykdyti bendrai su Šilutės rajono savivaldybe ir su potencialiais VP pareiškėjais. ŽRVVG taip pat ketina skatinti projektų vykdytojus ieškoti kitų finansavimo šaltinių, aktyviau įtraukiant verslą. Šilutės ŽRVVG Šilutės rajono savivaldybės tarybai kasmet numato pristatyti kasmetinį VPS priemonių ir jų veiklos sričių finansavimo poreikį, jį aptarti ir ieškoti galimybių skirti finansavimą bent viešųjų projektų bendram finansavimui; ieškant galimybių suvienyti partnerių išteklius, Šilutės ŽRVVG ir toliau skatins visų partnerių bendradarbiavimą. Tikimasi aktyvaus žuvininkystės verslo sektoriaus bendradarbiavimo su regione veikiančiomis NVO, VVG dalinantis žiniomis, patirtimi, sudarant galimybes naudotis turima technine baze. Bendradarbiavimas turėtų sudaryti prielaidas ŽRVVG teritorijos vietos ekonomikos gyvybingumui, tvarių maisto sistemų plėtojimui, turizmo plėtrai, mėlynosios ekonomikos integravimui į vietos bendruomenių ekonomines veiklas bei žuvininkystės produktų vertės didinimui. ŽRVVG skatins partnerius suvienyti išteklius bendrai finansuojant, administruojant ir įgyvendinant projektus. Esant poreikiui, numatoma organizuoti mokymus/konsultacijas kompetencijų bei įgūdžių ugdymui bendradarbiavimo organizavimo, jo tinkamiausių formų, finansavimo šaltinių paieškos srityse; bendram užsibrėžtų vietos plėtros uždavinių sprendimui Šilutės ŽRVVG numato organizuoti mokymus, diskusijas ir kitas gyventojų aktyvinimo veiklas, kurios skatintų vietos projektų pareiškėjus bendradarbiauti kartu, generuojant ir įgyvendinant projektų idėjas, taip užtikrinant maksimalų prisidėjimą prie užsibrėžtų vietos plėtros uždavinių sprendimo.
Horizontalieji principai ir prioritetai:	
8.5.	Jaunimas:
8.5.1.	ŽRVVG veiksmai, susiję su principo laikymusi rengiant VPS: kaip įtraukėte jaunos žmones atlikdami ŽRVVG teritorijos socialinės, ekonominės ir aplinkos situacijos analizę ir SSGG. VPS rengimo metu vykusiuose susitikimuose ir ŽRVVG teritorijos gyventojų apklausoje ne mažiau kaip 40 proc. dalyvių buvo jauni žmonės. Jauni žmonės yra atstovaujami ir ŽRVVG valdymo organe bei administracijoje, kurie rengia ir (ar) yra atsakingi už VPS parengimą; kaip įtraukėte jaunos žmones nustatydami ŽRVVG teritorijos gyventojų poreikius ir suteikdami jiems prioritetus. Atliekant ŽRVVG teritorijos socialinės, ekonominės ir aplinkos situacijos analizę ir SSGG, buvo atlikta apklausa, kurios apklaustųjų jaunimas (iki 40 metų imtinai) sudarė 41 proc. Vykdam apklausą, jaunimas išsakė savo nuomonę apie gyvenamosios vietovės dabartinę situaciją, aktualiausias problemas, pateikė pasiūlymus sritims kurioms labiausiai reikalinga finansinė parama; kaip atsižvelgėte į jaunų žmonių situaciją ir poreikius pasirinkdami VPS priemones, veiklos sritis ir joms įgyvendinti planuojamas lėšas. ŽRVVG, atlikusi socialinės, ekonominės, aplinkosauginės situacijos analizę, SSGG vertinimą, nustatė jaunų žmonių poreikius, į kuriuos tiesiogiai atsižvelgė ir nustatė bei pasirinko prioritetus, priemones ir veiklos sritis. VPS prioritetų, priemonių ir veiklos sričių pasirinkimui svarbią įtaką turėjo ŽRVVG gyventojų poreikių tyrimo rezultatai bei jaunimo atstovų susitikimų metu kelti probleminiai aspektai, ypač darbo vietų trūkumas. ŽRVVG, atsižvelgdama į nustatytus jaunų žmonių poreikius, numatė prioritetus ir priemones, kuriomis bus siekiama pritraukti jaunos žmones į ŽRVVG teritoriją kurti verslą, darbo vietas ir gyventi.

8.5.2.	ŽRVVG veiksmai, susiję su principo laikymusi įgyvendinant VPS: organizuojant ŽRVVG valdymo organų darbą – į ŽRVVG valdybą įtraukti jauni žmonės iki 40 metų amžiaus. Jie yra valdymo organo nariai. Tokiu būdu jiems sudaryta galimybė atstovauti jaunimą, priimant sprendimus ir įgyvendinant veiklas, priskirtas ŽRVVG valdymo organo funkcijoms; kviečiant teikti vietos projektų paraiškas – ŽRVVG administracija su visų kvietimų sąlygomis ir dokumentacija supažindins jaunos žmonės atskirai 14–29 ir 30–40 metų amžiaus asmenis. Jauni žmonės bus įtraukiami į VP įgyvendinimo ir administravimo taisyklių, kvietimo sąlygų rengimą (jie bus supažindinami su minėtų dokumentų projektais, skatinami pateikti savo nuomonę, pasiūlymus bei pastabas. Taisyklių ir kvietimo sąlygų projektai bus skelbiami internetiniame puslapyje www.zuvejukrastas.lt ir (ar) persiunčiami el. paštu jaunimo atstovams, jų asocijuotoms struktūroms ir kitiems suinteresuotiems jauniems žmonėms). Kviečiant teikti VP paraiškas, jaunimas iki 29 metų ir jauni asmenys nuo 30 iki 40 metų bus skatinami savanoriauti, viešinant kvietimo sąlygas ir konsultuojant ŽRVVG teritorijos suinteresuotą jaunimą dėl VP paraiškų pateikimo; atrinkdami vietos projektus – jaunimo dalyvavimas ŽRVVG valdymo organe, priimant sprendimus dėl VP finansavimo, užtikrins jaunimo interesų atstovavimą. Bus sudaryta galimybė jauniems VP pareiškėjams ir pareiškėjams įgyvendinsiantiems jaunimui skirtus projektus pristatyti VP paraiškas projektų atrankos posėdžiuose. Numatoma, kad pirmumas atrenkant VP turėtų būti skiriamas tiems investiciniams VP, kurie numato įdarbinti jaunos žmonės, ir ne pelno projektams, kurie numato jaunų žmonių įtraukti į projekto veiklas; pristatydami VPS įgyvendinimo rezultatus, vykdydami VPS įgyvendinimo stebėseną – numatoma VPS įgyvendinimo rezultatų analizę atlikti, išskiriant jaunimo horizontalaus principo įgyvendinimą, t. y. šis principas bus integruotas į VPS įgyvendinimo stebėsenos sistemą. Bus vertinama kiek VP pateikė jauni žmonės, kiek jaunų žmonių įdarbinta, kiek jaunų žmonių išitraukė į socialinio ir bendruomeninio verslumo, bendradarbiavimo veiklas. Bus atliekami jaunų žmonių nuomonės apie VPS įgyvendinimą tyrimai. Į VPS įgyvendinimo eigos, metinių ataskaitų pristatymo ir aptarimo renginius bus kviečiami jaunimo atstovai. VPS įgyvendinimo rezultatai bus pristatomi internetiniame puslapyje www.zuvejukrastas.lt ir / ar viešinami jaunimui skirtuose leidiniuose ir / ar renginiuose, jų dažniausio susibūrimo vietose (mokyklose ir kt.); vykdydami ŽRVVG teritorijos gyventojų aktyvumo skatinimo veiklas – jauniems žmonėms numatoma organizuoti gerosios praktikos patirties sklaidos mainus. Numatoma atrinkti jaunimo ir / ar jaunimui skirtų projektų gerosios patirties pavyzdžius, juos pristatyti internetiniame puslapyje www.zuvejukrastas.lt. Skatinti jaunimo atstovus savanoriauti, teikiant konsultacijas jauniems VP pareiškėjams ir vykdytojams. Bus siekiama VPS įgyvendinimo viešinimo, ŽRVVG teritorijos gyventojų aktyvumo skatinimo renginius organizuoti maksimaliai derinant su jaunų žmonių užimtumo laiku, kad būtų sudarytos galimybės kuo didesniai jaunų žmonių skaičiui juose sudalyvauti.
8.6.	Kultūra:
8.6.1.	ŽRVVG veiksmai, susiję su prioriteto laikymusi rengiant VPS: nustatydami ŽRVVG teritorijos kultūros išteklių plėtros poreikius, buvo atliekama ŽRVVG teritorijos gyventojų poreikių analizė, analizuojama Šilutės rajono savivaldybės, Šilutės turizmo informacijos centro pateikta informacija. Buvo nagrinėjama kultūros situacija ŽRVVG teritorijoje, kaip vieną iš tikslinių sričių rengiant VPS. Atlikta ŽRVVG

	teritorijos kultūros išteklių analizė, pateikiama VPS 2.1. dalyje. Vietos gyventojų apklausos rezultatai parodė, kad Šilutės ŽRVVG teritorijos gyventojams žvejybos tradicijų ir paveldo išsaugojimas yra svarbus; numatant VPS prioritetus, priemones bei lėšas joms įgyvendinti. Siekiant stiprinti Šilutės ŽRVVG teritorijos gyventojų ir jų bendruomenių kultūrinę tapatybę, didinti jų kūrybingumą, vietovės identiteto, kultūros išteklių panaudojimą verslo plėtrai, užtikrinant žvejybos tradicijų ir paveldo puoselėjimą bei turizmo plėtrą, VPS yra numaciusi priemonę „Žvejybos tradicijų ir paveldo puoselėjimas ir išsaugojimas, bendradarbiavimo skatinimas“.
8.6.2.	ŽRVVG veiksmai, susiję su prioriteto laikymusi įgyvendinant VPS: siekiant ŽRVVG teritorijos gyventojų ir jų bendruomenių kultūrinės tapatybės stiprinimo, bendruomeniškumo, kūrybingumo didinimo, vietovės identiteto bei kultūros išteklių panaudojimo verslo plėtrai, bus organizuojamos konsultacijos potencialiems pareiškėjams su kultūros srities darbuotojais, turizmo specialistais. Šilutės rajono teritorijoje vykšančiuose renginiuose, ŽRVVG pristatys/apgars VPS priemonių įgyvendinimo tikslus ir rezultatus, skatins dėmesį skirti krašto savitumo puoselėjimui, kviečiant koncertuoti vietos kolektyvus, demonstruoti vietos žvejų tradicinius gaminius, vaišintis pagal krašto tradicinę receptūrą pagamintais produktais. ŽRVVG taip pat viešins informaciją apie įgyvendintus projektus kultūros srityje.
8.7.	Darnus vystymasis (įskaitant aplinkosaugą ir klimato kaitos švelninimo veiksmus):
8.7.1.	ŽRVVG veiksmai, susiję su principo laikymusi rengiant VPS: aplinkos situacijos analizė pateikta VPS 2.1 dalyje. Šilutės ŽRVVG teritorijoje buvo tirama, remiantis Šilutės rajono savivaldybės duomenimis, verslo subjektų ataskaitomis bei viešai prieinamais atsakingų institucijų duomenimis. Buvo surinkta ir apibendrinta informacija apie ŽRVVG teritorijos kraštovaizdį, saugomas teritorijas, biologinę įvairovę, vandens kokybę bei teritorijoje naudojamus atsinaujinančius išteklius. Atsižvelgiant į ekonominės, socialinės, aplinkosauginės analizės rezultatus rengiant VPS, parenkant jos prioritetus, priemones ir veiklos sritis buvo siekiama, kad visi prioritetai, priemonės ir veiklos sritys turėtų galimybę didesne ar mažesne apimtimi teigiamai įtakoti Šilutės ŽRVVG teritorijos darnų vystymąsi. Priemonių, veiklos sričių, kurios bus neutralios darnaus vystymosi atžvilgiu, nėra. Priemonių, veiklos sričių, kurios turės tiesioginę neigiamą įtaką darniam vystymuisi, taip pat nėra.
8.7.2.	ŽRVVG veiksmai, susiję su principo laikymusi įgyvendinant VPS: kvietimų teikti vietos projektus metu vietos projektų pareiškėjams bus keliamas reikalavimas užtikrinti, kad VP neturės neigiamos įtakos Šilutės ŽRVVG teritorijos darniam vystymuisi ir jos aplinkos būklei; vietos projektų atrankos metu teikiamsiems pagal atskiras priemones VP bus suteikiamas pirmumas, jei projekte numatytos investicijos, bus skirtos efektyviam išteklių panaudojimui t. y. investicijoms į žiedinę ekonomiką, atsinaujinančius energetinius išteklius, klimato kaitos švelninimui ir prisitaikymui skirtoms inovacijoms ir (ar) procesų taikymui. Esant poreikiui į projektų atrankos posėdžius bus kviečiami asmenys, turintys gebėjimų darnaus vystymosi ir aplinkos apsaugos srityje. VP atrankos metu bus vertinama, ar VP buvo būtinas poveikio aplinkai vertinimas. Jei toks vertinimas buvo būtinas, tai ar jis atliktas;

	vietos projektų įgyvendinimo metu VP vykdytojams, susiduriantiems su aplinkosaugos reikalavimais bus sudarytos galimybės gauti konsultacijas. Ypatingas dėmesys, teikiant konsultacijas, bus skiriamas VP vykdytojams, kurie veiklą vykdo aplinkosaugos, biologinės įvairovės išsaugojimo požiūriu svarbiose, jautriose teritorijose. VP vykdytojai bus skatinami projektui įgyvendinti reikalingus išteklius įsigyti, taikant žaliųjų viešųjų pirkimų kriterijus; VPS rezultatų sklaidos metu šis principas bus integruotas į VPS įgyvendinimo stebėsenos sistemą. Bus siekiama atrinkti ir pristatyti geriausius VP, kurių rezultatai didžiausiu mastu prisideda prie darnaus vystymosi ir (arba) gerina aplinkos būklę; ŽRVVG teritorijos gyventojų aktyvumo skatinimo metu bus imamasi integruotų veiksmų, telkiančių Šilutės ŽRVVG teritorijos gyventojus veikti kartu, siekiant ŽRVVG teritorijos darnaus vystymosi ir aplinkos būklės gerinimo. Numatoma organizuoti gerosios praktikos patirties sklaidos mainus tiek vietos, tiek nacionaliniu, tiek tarptautiniu lygiu, mokymus darnaus vystymosi (įskaitant aplinkosaugą ir klimato kaitos švelninimo veiksmus) klausimais. Suinteresuotiems ŽRVVG teritorijos gyventojams minėtais klausimais bus teikiamos konsultacijos.
8.8.	Moterų ir vyrų lygios galimybės ir nediskriminavimo skatinimas
8.8.1.	ŽRVVG veiksmai, susiję su principo laikymusi rengiant VPS: atliekant ŽRVVG teritorijos gyventojų poreikių apklausą bei organizuojant susitikimus ir pristatymus, dalyvauti buvo kviečiami tiek moterys, tiek vyrai. Gyventojai nebuvo diskriminuojami dėl tautinės kilmės, religijos ar įsitikinimų, negalios, amžiaus, šeimininės padėties, lytinės orientacijos. Informacija apie gyventojų poreikių tyrimą (kvietimai dalyvauti, diskutuoti, nustatyti poreikius) buvo talpinama internetiniame puslapyje www.zuvejukrastas.lt, socialiniuose tinkluose ir buvo prieinama visiems ŽRVVG teritorijos gyventojams. Atliktoje gyventojų apklausoje dalyvavo 59 proc. moterų ir 41 proc. vyrų, todėl nustatyti gyventojų poreikiai ir atlikta SSGG analizė atsižvelgia į įvairių Šilutės ŽRVVG teritorijos gyventojų grupių poreikius. Moterų ir vyrų lygių galimybių ir nediskriminavimo principų įgyvendinimą užtikrina ir ŽRVVG valdymo organo, priimančio sprendimus dėl vietos projektų finansavimo, sudėtis. Jame subalansuotas moterų ir vyrų, pilietinio, verslo ir valdžios sektorių, įvairaus amžiaus ŽRVVG teritorijos gyventojų atstovavimas.
8.8.2.	ŽRVVG veiksmai, susiję su principo laikymusi įgyvendinant VPS: organizuojant ŽRVVG administracijos darbą – ŽRVVG administracijos komanda bus formuojama bei jos veikla vykdoma nepažeidžiant moterų ir vyrų lygių galimybių ir nediskriminavimo principus. Nustatyti privalomi reikalavimai ŽRVVG administracijos darbuotojams nepažeidžia minėtų principų; organizuojant ŽRVVG valdymo organo darbą – į ŽRVVG valdybą atitinkamai moterų ir vyrų lygių galimybių principui įtrauktos moterys ir vyrai. Tokiu būdu sudarytos lygios galimybės atstovauti tiek moteris, tiek vyrus, priimant sprendimus ir įgyvendinant veiklas, priskirtas ŽRVVG valdymo organo funkcijoms. Numatoma galimybė įvairias gyventojų grupes atstovaujančioms asocijuotoms struktūroms dalyvauti VP atrankos posėdžiuose. Jie kviečiami pateikti savo nuomonę dėl VPS ir VP atitikimo moterų ir vyrų lygių galimybių ir nediskriminavimo principams; kviečiant teikti vietos projektų paraiškas – ŽRVVG administracija su visų kvietimų sąlygomis ir dokumentacija sudarys galimybes susipažinti ir pateikti savo nuomonę tiek

moterims, tiek vyrams, taip pat įvairios tautinės kilmės, skirtingos religijos ar įsitikinimų, turintiems negalią, skirtingo amžiaus, šeimyninės padėties, lytinės orientacijos ir kt. asmenims. Taisyklių ir kvietimo sąlygų projektai bus skelbiami internetiniame puslapyje www.zuvejukrastas.lt, socialiniame tinkle „Facebook“ ir persiunčiami el. paštu visiems suinteresuotiems žuvininkystės regiono plėtros dalyviams, nepriklausomai nuo jų lyties, tautinės kilmės, religijos ar įsitikinimų, negalios, amžiaus, šeimyninės padėties, lytinės orientacijos. ŽRVVG administracija tiek VPS rengimo, tiek įgyvendinimo metu inicijuos ir skatins organizuoti apskritojo stalo diskusijas su tikslinėmis grupėmis ir taip generuoti projektines idėjas, kurios atspindėtų moterų, vyrų, įvairios tautinės kilmės, skirtingos religijos ar įsitikinimų, turinčių negalią, skirtingo amžiaus, šeimyninės padėties, lytinės orientacijos asmenų poreikius.

tvirtinant vietos projektus – ŽRVVG valdymo organui bus suorganizuoti mokymai moterų ir vyrų lygių galimybių ir nediskriminavimo skatinimo principo įgyvendinimo tema, kad šis principas nebūtų pažeistas, tvirtinant VP. VP vykdytojai savo ruožtu VP paraiškoje turės įsipareigoti, kad įgyvendindami VP, kontrolės laikotarpiu nepažeis moterų ir vyrų lygių galimybių ir nediskriminavimo skatinimo principo;

pristatant VPS įgyvendinimo rezultatus – numatoma VPS įgyvendinimo rezultatų analizę atlikti išskiriant moterų ir vyrų lygių galimybių ir nediskriminavimo skatinimo horizontalaus principo įgyvendinimą. Bus vertinama kiek VP pateikė moterys ir vyrai, skirtingos tautinės kilmės, religijos ar įsitikinimų, negalios, amžiaus, šeimyninės padėties, lytinės orientacijos asmenys, atitinkamai kiek jų įdarbinta, kiek jų išitraukė į verslumo, bendradarbiavimo veiklas. Laikantis minėtų principų, bus atliekami Šilutės ŽRVVG teritorijos gyventojų nuomonės apie VPS įgyvendinimą tyrimai. Į VPS įgyvendinimo eigos, metinių ataskaitų pristatymo ir aptarimo renginius bus kviečiami asmenys, nepriklausomai nuo lyties, tautinės kilmės, religijos ar įsitikinimų, negalios, amžiaus, šeimyninės padėties, lytinės orientacijos;

vykdant ŽRVVG teritorijos gyventojų aktyvumo skatinimo veiklas – laikantis moterų ir vyrų lygių galimybių, nediskriminavimo skatinimo principų, numatoma organizuoti gerosios praktikos patirties sklaidos mainus tiek vietos, tiek nacionaliniu, tiek tarptautiniu lygiu organizuoti mokymus teikti konsultacijas, pasitelkiant ŽRVVG tinklo teikiamas galimybes. Taip pat atrinkti tikslinių asmenų grupių įgyvendintų projektų gerosios patirties pavyzdžius. Juos pristatyti ne tik internetiniame puslapyje www.zuvejukrastas.lt, socialiniame tinkle „Facebook“. Bus siekiama VPS įgyvendinimo viešinimo, ŽRVVG teritorijos gyventojų aktyvumo skatinimo renginius organizuoti maksimaliai sudarant galimybes kuo didesniai tikslinių grupių asmenų skaičiui juose sudalyvauti.

9. VPS priemonių ir veiklos sričių aprašymas		
9.1.VPS priemonės, neturinčios veiklos sričių		
9.1.1.VPS prioritetas Nr. I „Žuvininkystės, rekreacinės žvejybos bei susijusių verslų konkurencingumo didinimas išnaudojant mėlynosios ekonomikos galimybes“		
9.1.1.1. VPS priemonė „Žuvininkystės veiklų įvairinimas, įskaitant rekreacinės žvejybos skatinimą“ (kodas BIVP - 2)		
9.1.1.1.1.	VPS priemonės tikslas: skatinti veiklas, papildančias žuvininkystę, užtikrinant užimtumą, ekonomikos augimą.	
9.1.1.1.2.	Priemonės apibūdinimas	Kadangi Kuršių mariose stebima žuvų išteklių mažėjimo tendencija, aplinkosauginiai ir poveikio aplinkai mažinimo reikalavimai žuvininkystės veikla užsiimantiems subjektams didėja, žvejybos veikla Kuršių mariose yra sezoninė,

		neužtikrinanti nuolatinio užimtumo ir pajamų, būtina skatinti veiklas, papildančias žuvininkystę, (išskyrus perdirbimą, rinkodarą ir tiesioginę prekybą), sudarant prielaidas nuolatinį pajamų galimybėms, darbo vietų išlaikymui ir papildomų darbo vietų kūrimui ar savarankiškam užimtumui. Pagal priemonę remiamos veiklos: žvejybos turizmas (tame tarpe, tradicinės žvejybos verslo demonstravimas, rekreacinė žvejyba ir kt.), maitinimo ir (ar) apgyvendinimo paslaugos, aktyvus turizmas, šviečiamoji ir / ar kultūrinė ir kitos su žuvininkyste susijusios veiklos, kurios bus nustatytos vadovaujantis Ekonominės veiklos rūšių klasifikatoriumi, o informacija apie tai nurodoma Vietos projektų atrankos ir įgyvendinimo taisyklėse nustatytuose reikalavimuose, kurie taikomi kvietimų teikti vietos projektus metu. Bus sudarytos galimybės pagal poreikį tvarkyti susijusią infrastruktūrą, reikalingą minėtų veiklų vykdymui. Šia priemone, kuria remiamas verslo vystymas mėlynosios augimo sektoriuose, žvejybos ir akvakultūros veiklos įvairinimas remiant turizmo ir kitų paslaugų derinimą su žvejyba ir akvakultūra, bus prisidedama prie 7.1 specifinio tikslo įgyvendinimo. Kartu atliepiami SSGG analizės metu nustatyti tokie vietos poreikiai kaip: 4.1., 4.2. ir 4.4., kuriems yra svarbus infrastruktūros, reikalingos žuvininkystės, turizmo ir susijusioms veikloms vykdyti, plėtojimas ir pritaikymas, tvaraus ir inovatyvaus verslo kūrimosi mėlynosios ekonomikos sektoriuose skatinimas, veiklos įvairinimo galimybių sudarymas. Pagal priemonę planuojama finansuoti 3 projektus (įgyvendinamus 2 juridinių asm. (mažų ar vidutinių įmonių) ir 1 jauno fizinio asm.), kuriuos įgyvendinant bus sukurtos 3 darbo vietos. Tikimasi, kad įgyvendinant priemonę bus įdiegtą bent viena inovacija naujų paslaugų, verslo modelių ar metodų srityje.
9.1.1.1.3.	Pagal priemonę remiamų vietos projektų pobūdis:	
9.1.1.1.3.1	<i>pelno</i>	☒
9.1.1.1.3.2.	<i>ne pelno</i>	☐
9.1.1.1.4.	Tinkami paramos gavėjai	Asmenys, įregistravę žuvininkystės, jos produktų perdirbimo ar rekreacinės žvejybos veiklą Šilutės ŽRVVG teritorijoje ir veiklą vykdančys ne trumpiau nei 6 mėnesius: - labai maža, maža arba vidutinė įmonė (taip kaip apibrėžia LR smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatymas); - fizinis asmuo, ne jaunesnis nei 18 metų amžiaus
9.1.1.1.5.	Priemonės tikslinė grupė	Šilutės teritorijoje veikiančio žuvininkystės sektoriaus įmonės, fiziniai asmenys, vykdančys ekonominę veiklą, Šilutės ŽRVVG teritorijos gyventojai, tame tarpe ir jaunimas.
9.1.1.1.6.	Tinkamumo sąlygos	1. Remiama veikla turi būti vykdoma Šilutės ŽRVVG teritorijoje ir (arba) už jos ribų, jeigu vietos projekte numatyta

		ekonominė veikla, susijusi su mobiliąja prekyba, paslaugų teikimu; 2. Projekto įgyvendinimo metu turi būti sukurama ne mažiau kaip 1 darbo vieta.
9.1.1.1.7.	Vietos projektų atrankos kriterijai	1. Didesnis sukurtų naujų darbo vietų skaičius; 2. Projektas susijęs su inovacijomis⁶⁹, atsinaujinančia energija. 3. Projektą įgyvendins jaunas žmogus (iki 40 metų imtinai), kai vietos projektą teikia fizinis asmuo arba bent vienas iš juridinio asmens akcininkų/dalininkų/dalyvių – jaunas asmuo (iki 40 m. imtinai), kai vietos projektą teikia juridinis asmuo.
9.1.1.1.8.	Didžiausia paramos suma vietos projektui (Eur)	iki 109 489 Eur
9.1.1.1.9.	Paramos lyginamoji dalis (proc.)	Paramos lyginamoji dalis (proc.): - 50 proc. tinkamų finansuoti išlaidų, kai vietos projektas yra privataus ūkininkystės verslo pobūdžio (po jo įgyvendinimo projekte išipareigojama gauti grynujų pajamų) ir jį teikia juridinis (privatus arba viešas) arba fizinis asmuo. Fizinių asmenų privataus ūkininkystės verslo pobūdžio vietos projektais laikomi vietos projektai, kurie yra teikiami fizinių asmenų, vietos projekto paraiškos pateikimo dieną arba vietos projekto įgyvendinimo metu veikiančių pagal verslo liudijimą arba individualios veiklos pažymą, arba teikiami uždarytų akcinių bendrovių ar kitą teisinį statusą turinčių juridinių asmenų, kai jų steigėjais yra vienas fizinis asmuo. Nurodytas paramos intensyvumas privataus ūkininkystės verslo pobūdžio vietos projektams didinamas arba mažinamas vadovaujantis Reglamento (ES) Nr. 2021/1139 III priedu; - 75 proc. tinkamų finansuoti išlaidų, kai vietos projektas yra skirtas ūkininkystės verslui plėtoti arba pradėti, jį teikia juridinis arba fizinis asmuo, ir pareiškėjas įrodo, kad vietos projektas yra inovatyvus vietos lygiu. Visuomenei turi būti suteikiama galimybė susipažinti su vietos projekto veiksmais ir rezultatais. Fizinių asmenų privataus ūkininkystės verslo pobūdžio vietos projektais laikomi vietos projektai, kurie yra teikiami fizinių asmenų, vietos projekto paraiškos pateikimo dieną arba vietos projekto įgyvendinimo metu veikiančių pagal verslo liudijimą arba individualios veiklos pažymą, leidžiančių užsiimti ūkininkystės verslu
9.1.2. VPS prioritetą Nr. II „Ūkininkystės bendruomenių ir kitų sektoriaus dalyvių įsitraukimo skatinimas“		
9.1.2.1. VPS priemonė „Žvejybos tradicijų ir paveldo puoselėjimas ir išsaugojimas, bendradarbiavimo skatinimas“ (kodas BIVP - 3)		

⁶⁹ Ar projektas atitinka inovatyvumo kriterijų bus vertinama remiantis Projektų inovatyvumo vertinimo metodika, patvirtinta Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2023 m. kovo 24 d. įsakymu Nr. 3D-181.

9.1.2.1.1.	VPS priemonės tikslas: skatinti žvejybos paveldo išsaugojimą ir pritaikymą per bendradarbiavimą ir bendruomenės stiprinimą.	
9.1.2.1.2.	Priemonės apibūdinimas	Šilutės krašto žvejybos tradicijų ir paveldo savitumas, jo reprezentavimas teigiamai veikia vietovės konkurencingumą, formuoja jo patrauklumą vietos ir visos Lietuvos gyventojams, užsienio turistams, skatina bendruomenių įsitraukimą. Siekiant kurti ir pristatyti Šilutės krašto pridėtinę vertę, pagal priemonę numatoma remti inovacines veiklas⁷⁰ (teminiai mokymai, stovyklos, mugės, tradicinės šventės, kultūriniai renginiai, veiklos skirtos jaunimui ir pan.), leidybą, švietėjišką veiklą, skirtą Šilutės krašto savitumo, žvejybos tradicijų, paveldo ir kultūrinių vertybių pristatymui. Ši priemonė, kurios tikslas skatinti bendruomenių gyvybingumą, sektoriaus atstovų tarpusavio bendradarbiavimą, įsitraukimo didinimą, informuotumo apie žvejybos veiklą ir jos vertę vietinei bendruomenei didinimas, kartu atliepianč SSOG analizės metu nustatytus tokius vietos poreikius kaip: 4.3. ir 4.6., skatinti išlaikyti, atkurti ir puoselėti išskirtines su žuvininkyste susijusias tradicijas, prisidės prie 7.4. specifinio tikslo įgyvendinimo. Pagal šią priemonę numatoma finansuoti 2 projektus. Tikimasi, kad bent 1 projektu bus didinamas rajono socialinis tvarumas, kad bent 1 projektas bus inovatyvus ir bus bent 2 subjektams suteikiama nauda per skatinimo ir informavimo veiklas, 2 veiksmams įgyvendinama suinteresuotųjų šalių bendradarbiavimo veikla. Iš viso planuojama suteikti naudą ne mažiau kaip po 10 naudos gavėjų projekte, viso per priemonę numatoma 20 naudos gavėjų.
9.1.2.1.3.	Pagal priemonę remiamų vietos projektų pobūdis:	
9.1.2.1.3.1	<i>pelno</i>	☐
9.1.2.1.3.1	<i>ne pelno</i>	☒
9.1.2.1.4.	Tinkami paramos gavėjai	Viešieji juridiniai asmenys: - nevyriausybinių organizacijų; - bendruomeninių organizacijų; - viešojo įstaiga, savivaldybė; - savivaldybės ar valstybės įstaiga registruoti Šilutės ŽRVVG teritorijoje.
9.1.2.1.5.	Priemonės tikslinė grupė	Šilutės ŽRVVG teritorijos žuvininkystės ir kitų verslų atstovai, gyventojai, jaunimas, vietos ir užsienio turistai.
9.1.2.1.6.	Tinkamumo sąlygos	1. Pareiškėjai turi būti registruoti ir veiklą vykdyti Šilutės ŽRVVG teritorijoje; 2. Projekto metu sukuriamas produktas turintis išliekamąją vertę (popieriniai, elektroniniai leidiniai, reprezentacinis inventorių, video medžiaga, audio ir/ar video gidai ir kt.);

⁷⁰ Ar projektas atitinka inovatyvumo kriterijų bus vertinama remiantis Projektų inovatyvumo vertinimo metodika, patvirtinta Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2023 m. kovo 24 d. įsakymu Nr. 3D-181.

9.1.2.1.7.	Vietos projektų atrankos kriterijai	1. Į projekto įgyvendinimą bus įtraukti žvejybos ir su ja susijusių verslų atstovai; 2. Pareiškėjas turi patirties ir/ar kompetencijų žvejybos tradicijų ir/ar paveldo srityse; 3. Projektas įgyvendinamas partnerystėje su kitomis organizacijomis; 4. Projektas yra inovatyvus⁷¹.
9.1.2.1.8.	Didžiausia paramos suma vietos projektui (Eur)	iki 28 425 Eur
9.1.2.1.9.	Paramos lyginamoji dalis (proc.)	- 100 proc. tinkamų finansuoti išlaidų, kai vietos projektas yra ne pelno ir jį teikia NVO ar kitas viešasis juridinis asmuo, o remiami veiksmai atitinka vieną iš kriterijų: 1) atitinka kolektyvinius interesus; 2) turi kolektyvinį paramos gavėją arba 3) turi inovacinių aspektų, kai tinkama, vietos (ŽRVVG teritorijos) lygmeniu ir užtikrina galimybę visuomenei susipažinti su jų rezultatais; - iki 80 proc. tinkamų finansuoti išlaidų, kai projektas yra ne pelno ir visuomenei bus suteikiama galimybė susipažinti su projektu, finansuojamų iš EJŖŽAF lėšų, vykdytų veiksmų rezultatais.
9.1.2.2. VPS priemonė „Žvejybos ir (ar) akvakultūros sektoriaus profesijų puoselėjimas“ (kodas BIVP - 4)		
9.1.2.2.1.	VPS priemonės tikslas: gerinti žuvininkystės sektoriaus darbuotojų profesinę kvalifikaciją, skleisti mokslo bei technikos žinias ir inovacinės praktikos pavyzdžius.	
9.1.2.2.2.	Priemonės apibūdinimas	Atsižvelgiant į klimato kaitos ir kitų aplinkybių sąlygotą situaciją, bioresursų mažėjimą, pokyčius, sparčiai tobulėjančias technologijas, tačiau mažėjančią žuvininkystės profesijos populiarumą, būtina suteikti didesnes galimybes naudotis ir keistis žiniomis bei informacija ir kita metodine pagalba, įskaitant geriausios praktikos sklaidą. Tai itin aktualu siekiant didinti informuotumą, ypač tarp jaunesnių žmonių, apie žvejų ir kitų žuvininkystės sektoriaus profesijas ir jų vertę vietinei bendruomenei, taip pat siekiant suteikti paskatas jauniems žmonėms, besidomintiems žvejybos ir akvakultūros sektoriaus profesijomis.

⁷¹ Projektas gali būti laikomas inovatyviu, jei atitinka bent vieną iš žemiau įvardintų kriterijų:

- Numato kurti naujus produktus, teikti naujas paslaugas arba įgyvendinti naujus veiklos būdus ŽVVG teritorijos sąlygomis;
- Stiprina įvairių subjektų, sektorių, skirtingų ŽVVG bendradarbiavimą;
- Apima vieną arba daugiau nedidelio masto veiksmų ir prototipų arba didesnio masto pavyzdinį projektą, į kurį įsitraukia visa bendruomenė;
- Padeda atrasti naujų būdų sutelkti ir naudoti turimus ŽVVG teritorijos išteklius bei turtą;
- Gali (bet nebūtinai) būti vykdomos dalyvaujant universitetams arba apimti pažangius mokslinius tyrimus ir technologinę plėtrą;
- Gali paskatinti socialines inovacijas, kurias vėliau galima išplėtoti ir taikyti platesniu mastu vykdam mainus, bendradarbiaujant ir pasitelkiant bendradarbiavimo tinklų veiklą;
- Skatina integraciją per: vertikalius sektorių, tiekimo grandinių vidinius ryšius bei horizontaliuosius ryšius tarp sektorių; skurdžios vietovės susiejimą su perspektyvia vietoje; vietos, regioninio ir nacionalinio valdymo lygmenų sąsajas.

		Mokymai bus pritaikyti prie vietos 4.3 ir 4.6. poreikių, siekiant didinti informuotumą, apie žvejų profesiją ir jos vertę vietinei bendruomenei, sudarant galimybes įgyti reikalingas žinias ir įgūdžius, skatinti žvejų bendruomenių ir kitų žuvininkystės ir akvakultūros sektoriaus dalyvių bendrą įsitraukimą į vietos ekonomikos veiklas, bendradarbiavimą, įtraukties didinimą. Siekiant užtikrinti mokymų prieinamumą, numatoma skatinti inovatyvias, lanksčias mokymų formas. Pagal priemonę numatoma remti: profesinės kvalifikacijos tobulinimo veiklas; mokslo bei technikos žinių ir inovacijų, mėlynųjų biotechnologijų, atsinaujinančios energijos, skaitmeninimo ir (ar) žiedinės ekonomikos praktikos pavyzdžių sklaidą; žuvininkystės verslo (įskaitant su kitais sektoriais ir veikėjais) bendradarbiavimo skatinimo veiklas. Skatinti žvejų bendruomenių ir kitų žuvininkystės ir akvakultūros sektoriaus dalyvių įsitraukimą į vietos ekonomikos veiklas, bendradarbiavimą, įtraukti. Ši priemonė prisidės prie 7.4 specifinio tikslo įgyvendinimo ir atlieps identifikuotos vietos poreikius didinti informuotumą apie žvejų profesiją ir jos vertę vietinei bendruomenei, sudarant galimybę įgyti reikalingas žinias ir įgūdžius. Pagal priemonę planuojama, kad bus įgyvendintas bent 1 vietos projektas, kurį pateikė vietos valdžios ar valstybės institucija/organizacija. Tikimasi, kad bent 1 projektu bus didinamas rajono socialinis tvarumas ir 1 projektas bus inovatyvus. Pagal šią priemonę numatomos finansuoti 2 suinteresuotųjų šalių bendradarbiavimo veiklos. Iš viso planuojama suteikti naudą ne mažiau kaip 16 naudos gavėjų per 2 projektus (bent po 8 naudos gavėjus 1 projekte).
9.1.2.2.3.	Pagal priemonę remiamų vietos projektų pobūdis:	
9.1.2.2.3.1	<i>pelno</i>	☐
9.1.2.2.3.2	<i>ne pelno</i>	☒
9.1.2.2.4.	Tinkami paramos gavėjai	Viešieji juridiniai asmenys: - nevyriausybinių organizacijų; - bendruomeninių organizacijų; - viešoji įstaiga, savivaldybė; - savivaldybės ar valstybės įstaiga.
9.1.2.2.5.	Priemonės tikslinė grupė	Šilutės ŽRVVG teritorijos žuvininkystės verslų atstovai bei jų darbuotojai, viešieji juridiniai asmenys, gyventojai, tame tarpe ir jaunimas.
9.1.2.2.6.	Tinkamumo sąlygos	1. Pareiškėjas suteikia naudą ne mažiau kaip 8 naudos gavėjams; 2. Projekto įgyvendinimo metu vykdomos veiklos skirtos jaunimo įtraukties į žuvininkystę skatinimui; 3. Pareiškėjai turi būti registruoti ir veiklą vykdyti Šilutės ŽRVVG teritorijoje.

9.1.2.2.7.	Vietos projektų atrankos kriterijai	1. Didesnis projekto naudos gavėjų skaičius; 2. Projektas susijęs su tvarių maisto sistemų plėtojimu, inovacijų⁷², mėlynųjų biotechnologijų, atsinaujinančios energijos, skaitmeninimo, žiedinės ekonomikos skatinimu ir (ar) tradicinės, sertifikuotos kaip tautinis paveldas arba įtrauktos į Nematerialaus paveldo vertybių sąvadą, žvejybos skatinimu. 3. Didesnis projekto veiklose dalyvaujančių jaunų žmonių (iki 40 metų imtinai) skaičius.
9.1.2.2.8.	Didžiausia paramos suma vietos projektui (Eur)	iki 28 425 Eur
9.1.2.2.9.	Paramos lyginamoji dalis (proc.)	- iki 60 proc. žvejų organizacijų ar kitų kolektyvinių paramos gavėjų įgyvendinamiems projektams; - iki 75 proc. kai projektai susiję su inovaciniais produktais, procesais arba įranga žuvininkystės sektoriuje, vadovaujantis Projektų inovatyvumo vertinimo metodika, patvirtinta Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2023 m. kovo 24 d. įsakymu Nr. 3D-181 „Dėl Projektų inovatyvumo vertinimo metodikos patvirtinimo“; - iki 80 proc. tinkamų finansuoti išlaidų, kai vietos projektas yra ne pelno ir jį teikia NVO ar kitas viešasis juridinis asmuo, o remiami veiksmai atitinka vieną iš kriterijų: 1) atitinka kolektyvinius interesus; 2) turi kolektyvinį paramos gavėją arba 3) turi inovacinių aspektų, kai tinkama, vietos (ŽRVVG teritorijos) lygmeniu ir užtikrina galimybę visuomenei susipažinti su jų rezultatais.
9.2. VPS priemonės, turinčios veiklos sritis		
9.2.1. VPS prioritetą Nr. I „Žuvininkystės, rekreacinės žvejybos bei susijusių verslų konkurencingumo didinimas išnaudojant mėlynosios ekonomikos galimybes“		
9.2.2. VPS priemonė „Žuvininkystės ir (ar) jos produktų perdirbimo verslų kūrimas, plėtra bei bendradarbiavimo skatinimas“ (kodas BIVP - 1)		
9.2.3.	VPS priemonės tikslas: skatinti kurti ir plėtoti žuvininkystės ir (ar) jos produktų perdirbimo verslus, išlaikant ar kuriant darbo vietas, skatinant savarankišką užimtumą, mėlynosios ekonomikos galimybių išnaudojimą	

⁷² Projektas gali būti laikomas inovatyviu, jei atitinka bent vieną iš žemiau įvardintų kriterijų:

- Numato kurti naujus produktus, teikti naujas paslaugas arba įgyvendinti naujus veiklos būdus ŽVVG teritorijos sąlygomis;
- Stiprina įvairių subjektų, sektorių, skirtingų ŽVVG bendradarbiavimą;
- Apima vieną arba daugiau nedidelio masto veiksmų ir prototipų arba didesnio masto pavyzdinį projektą, į kurį įsitraukia visa bendruomenė;
- Padeda atrasti naujų būdų sutelkti ir naudoti turimus ŽVVG teritorijos išteklius bei turtą;
- Gali (bet nebūtinai) būti vykdomos dalyvaujant universitetams arba apimti pažangius mokslinius tyrimus ir technologinę plėtrą;
- Gali paskatinti socialines inovacijas, kurias vėliau galima išplėtoti ir taikyti platesniu mastu vykdant mainus, bendradarbiaujant ir pasitelkiant bendradarbiavimo tinklų veiklą;
- Skatina integraciją per: vertikalius sektorių, tiekimo grandinių vidinius ryšius bei horizontaliuosius ryšius tarp sektorių; skurdžios vietovės susiejimą su perspektyvia vieta; vietos, regioninio ir nacionalinio valdymo lygmenų sąsajas.

9.2.4.	1 veiklos sritis	„Žuvininkystės ir (ar) jos produktų perdirbimo verslų kūrimo skatinimas“ (kodas BIVP - 1.1)
9.2.4.1.	Veiklos srities apibūdinimas	Parama žvejybos ir (ar) akvakultūros ir (ar) jų produktų perdirbimo verslų kūrimui yra svarbi priemonė, sudaranti prielaidas išnaudoti Šilutės ŽRVVG teritorijos išskirtinį potencialą ir vystyti vietos ekonomiką, kelti gyventojų užimtumo lygį per naujų darbo vietų kūrimą ar savarankiško gyventojų užimtumo skatinimą, taip pat mažinantį neigiamą poveikį natūraliems žuvų ištekliais skatinant akvakultūros veiklą kaip alternatyvią veiklą užtikrinančią gamintojams žaliavą, vartotojams žuvies ir jos produktų tiekimą, kartu skatinant jaunimo verslumą. Pagal priemonę taip pat bus skatinamas inovacijų, mėlynųjų biotechnologijų, atsinaujinančios energijos pasitelkimas, skaitmenizuotų procesų diegimas, mažos vertės, bet gausesnių žuvų rūšių panaudojimas, tvarių maisto sistemų plėtojimas, ekologiškesnių vietinio vartojimo įpročių skatinimas bei didinant vartotojų informuotumą. Taip prisidedant prie 7.2 specifinio tikslo įgyvendinimo, kartu atliepiančiam identifiкуotus vietos 4.1., 4.4., 4.5. ir 4.7 poreikius skatinti kurti saugias ir kokybiškas darbo vietas, ypač pritraukiant jaunimą, skatinti tvaraus ir inovatyvaus verslo kūrimąsi mėlynosios ekonomikos sektoriuose, veiklos įvairinimo galimybes, sudaryti sąlygas tvarių maisto sistemų kūrimui ir plėtojimui, pasitelkiant inovacijas ir skaitmeninimą, vietos produktų rinkodarą ir vertės didinimą, bendradarbiavimą, produkcijos realizacijos rinkų plėtrą, vartotojų informuotumą, darbo našumo didinimą, prisidėti prie natūralių žuvies išteklių išsaugojimo ir gausinimo, regiono gyventojų užimtumo didinimo remiant tvarių ir inovatyvių, ypač jaunų žmonių įgyvendinamų, akvakultūros verslų kūrimo ir plėtojimo projektus. Planuojama pagal šią priemonę paramą skirti 1 vietos projektui (1 jaunam fiziniam arba juridiniam asm.), kurio įgyvendinimo rezultate bus sukurta 1 darbo vieta. Numatoma finansuoti bent 1 veiksmą, kuriuo prisidedama prie geros aplinkos būklės, įskaitant gamtos atkūrimą, išsaugojimą, ekosistemų apsaugą, biologinę įvairovę, žuvų sveikatą ir gerovę. Kadangi suplanuota priemonė / veiklos sritis dalinai sutampa su pagal Lietuvos žuvininkystės sektoriaus 2021-2027 metų programos 2 prioritetu „Skatinti tvarią akvakultūros veiklą ir žvejybos bei akvakultūros produktų perdirbimą ir prekybą, taip prisidedant prie aprūpinimo maistu Sąjungoje“ atskirtis bus užtikrinama remiant tik Šilutės ŽRVVG teritorijoje registruotus ir ten pat veiklą vykdančius asmenis.
9.2.4.2.	Pagal veiklos sritį remiamų vietos projektų pobūdis:	
9.2.4.2.1.	<i>pelno</i>	☒
9.2.4.2.2.	<i>ne pelno</i>	

9.2.4.3.	Tinkami paramos gavėjai	- Privatūs juridiniai asmenys, registruoti Šilutės ŽRVVG teritorijoje: labai maža, maža arba vidutinė įmonė (taip kaip apibrėžia LR smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatymas); - Fiziniai asmenys, ne jaunesni nei 18 metų amžiaus, registruoti Šilutės ŽRVVG teritorijoje.
9.2.4.4.	Priemonės veiklos srities tikslinė grupė	Šilutės ŽRVVG teritorijos žuvininkystės ir kitų verslų atstovai bei jų darbuotojai, gyventojai, tame tarpe ir jaunimas.
9.2.4.5.	Tinkamumo sąlygos	1. Remiama veikla turi būti vykdoma Šilutės ŽRVVG teritorijoje, išimtis taikoma jeigu vietos projekte numatyta ekonominė veikla susijusi su tik mobilių paslaugų teikimui; 2. Projekto įgyvendinimo metu turi būti sukurama ne mažiau kaip 1 darbo vieta.
9.2.4.6.	Vietos projektų atrankos kriterijai	1. Didesnis sukurtų naujų darbo vietų skaičius; 2. Projektas susijęs su tvarių maisto sistemų plėtojimu, inovacijomis, mėlynosiomis biotechnologijomis, atsinaujinančia energija, skaitmenizacija; 3. Kai projektas skirtas žvejybos ir akvakultūros produkcijos perdirbimui ir/ar realizavimui, įgyvendinus projektą perdirbtoje ir realizuojamoje produkcijoje Šilutės ŽRVVG teritorijoje užauginta ir (ar) sugauta žuvis sudarys ne mažiau kaip 20 proc. visą projekto kontrolės laikotarpį; 4. Projektą įgyvendins jaunas žmogus (iki 40 m. imtinai), kai vietos projektą teikia fizinis asmuo, arba bent vienas iš juridinio asmens akcininkų/dalininkų/dalyvių – jaunas asmuo (iki 40 m. imtinai), kai vietos projektą teikia juridinis asmuo.
9.2.4.7.	Didžiausia paramos suma vietos projektui (Eur)	iki 107 000 Eur
9.2.4.8.	Paramos lyginamoji dalis (proc.)	- 50 proc. tinkamų finansuoti išlaidų, kai vietos projektas yra privataus žuvininkystės verslo pobūdžio (po jo įgyvendinimo projekte išipareigojama gauti grynąjų pajamų) ir jį teikia juridinis (privatus arba viešas) arba fizinis asmuo. Fizinių asmenų privataus žuvininkystės verslo pobūdžio vietos projektais laikomi vietos projektai, kurie yra teikiami fizinių asmenų, vietos projekto paraiškos pateikimo dieną arba vietos projekto įgyvendinimo metu veikiančių pagal verslo liudijimą arba individualios veiklos pažymą, arba teikiami uždarųjų akcinių bendrovių ar kitą teisinį statusą turinčių juridinių asmenų, kai jų steigėjais yra vienas fizinis asmuo. Šiame papunktyje nurodytas paramos intensyvumas privataus žuvininkystės verslo pobūdžio vietos projektams didinamas arba mažinamas vadovaujantis Reglamento (ES) Nr. 2021/1139 III priedu; - 75 proc. tinkamų finansuoti išlaidų, kai vietos projektas yra skirtas žuvininkystės verslui plėtoti arba pradėti, jį teikia juridinis arba fizinis asmuo, ir pareiškėjas įrodo, kad vietos projektas yra inovatyvus vietos lygiu, vadovaujantis

		Projektų inovatyvumo vertinimo metodika, patvirtinta Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2023 m. kovo 24 d. įsakymu Nr. 3D-181 „Dėl Projektų inovatyvumo vertinimo metodikos patvirtinimo. Visuomenei turi būti suteikiama galimybė susipažinti su vietos projekto veiksmiais ir rezultatais. Fizinių asmenų privataus žuvininkystės verslo pobūdžio vietos projektais laikomi vietos projektai, kurie yra teikiami fizinių asmenų, vietos projekto paraiškos pateikimo dieną arba vietos projekto įgyvendinimo metu veikiančių pagal verslo liudijimą arba individualios veiklos pažymą, leidžiančią užsiimti žuvininkystės verslu.
9.2.5.	2 veiklos sritis	„Žuvininkystės ir (ar) jos produktų perdirbimo verslų plėtra ir (ar) bendradarbiavimo skatinimas“ (kodas BIVP -1.2)
9.2.5.1.	Veiklos srities apibūdinimas	Parama žvejybos ir (ar) akvakultūros ir (ar) jų produktų perdirbimo verslų plėtrai yra svarbi siekiant prisidėti prie vietos ekonomikos palaikymo ir vystymo, gyventojų užimtumo lygio palaikymo ir kėlimo, taip pat tobulėjant technologijoms, didėjant vartotojų keliamiems reikalavimams, keičiantis jų įpročiams bei didėjant konkurencijai, būtina nuolat tobulinti savo gamybinius procesus, didinti produktų vertę ir kartu pasitelkti rinkodaros priemones, randant naujas vietas rinkoje, taip pat plėtoti tvarias maisto sistemas, didinti vartotojų informuotumą apie vietos produktus, tvarią žvejybą ir žuvų auginimą, kartu skatinant juos pereiti prie ekologiškesnių vartojimo įpročių. Be to, dėl įvairių aplinkybių didėjant spaudimui natūraliems žuvų ištekliais, griežtėjant aplinkosauginiams reikalavimams, būtina verslams operatyviai persiorientuoti, taip pat išnaudoti galimybes grėsmes paversti galimybėmis - panaudoti mažesnės vertės, invazinių rūšių, bet gausesnius žuvų išteklius, vietos akvakultūros produkciją ir pan. Siekiant ribotų biologinių išteklių didesnės pridėtinės vertės, numatoma remti bioekonomikos metodų pritaikymo galimybes (mėlynoji bioekonomika gali padėti pagerinti aprūpinimą maistu ir kurti naujoviškus produktus, pritaikytus tvaresniam gyvenimo būdui), numatytas Bioekonomikos strategijoje. Pagal priemonę taip pat bus skatinamos inovacijų, mėlynųjų biotechnologijų, skaitmenizuotų procesų diegimas bei bendradarbiavimo tarp žuvininkystės (tame tarpe ir su kitais sektoriais ir (ar) tarp skirtingų veikėjų tipų) skatinimas. Taip pat bus sudaromos galimybės infrastruktūros gerinimui ir pritaikymui, susijusiems su žuvininkystės veiklų plėtos poreikiais. Priemonė numatytų veiklų rėmimu prisidės prie 7.2. specifinio tikslo įgyvendinimo, taip pat atlieps identifikuotus vietos 4.1., 4.4., 4.5. ir 4.7. poreikius skatinti kurti saugias ir kokybiškas darbo vietas, ypač pritraukiant jaunimą, skatinti tvaraus ir inovatyvaus verslo vystymąsi mėlynosios ekonomikos sektoriuose, veiklos įvairinimo galimybes, sudaryti sąlygas tvarių maisto sistemų kūrimui ir plėtojimui, pasitelkiant inovacijas ir skaitmeninimą, vietos produktų rinkodarą ir vertės didinimą,

		bendradarbiavimą, produkcijos realizacijos rinkų plėtrą, vartotojų informuotumą, darbo našumo didinimą, prisidėti prie natūralių žuvies išteklių išsaugojimo ir gausinimo, regiono gyventojų užimtumo didinimo remiant tvarių ir inovatyvių, ypač jaunų žmonių įgyvendinamų, akvakultūros verslų kūrimo ir plėtojimo projektus, Tikimasi, kad pagal priemonę bus įgyvendintas bent 1 vietos projektas, kurį pateiks maža ir/ar vidutinė įmonė, ir 1 projektas, kurį pateiks bent 1 jaunas fizinis asmuo. Planuojama, kad šie projektai prisidės prie bent jau 2 darbo vietų išsaugojimo (bent po 1 išsaugotą darbo vietą kiekviename projekte). Tikimasi, kad bus įdiegtos bent 2 inovacijos naujų produktų, paslaugų, procesų, verslo modelių ar metodų srityje, kurios tiesiogiai prisidės prie išteklių naudojimo efektyvumo gamyboje ir (arba) perdirbime didinimo. Numatoma finansuoti bent 1 veiksmą, kuriuo prisidedama prie geros aplinkos būklės, įskaitant gamtos atkūrimą, išsaugojimą, ekosistemų apsaugą, biologinę įvairovę, žuvų sveikatą ir gerovę. Pagal priemonę tikimasi įgyvendinti dvi suinteresuotųjų šalių bendradarbiavimo veiklas. Kadangi suplanuota priemonė / veiklos sritis sutampa su pagal Lietuvos žuvininkystės sektoriaus 2021–2027 metų programos 2 prioritetu „Skatinti tvarią akvakultūros veiklą ir žvejybos bei akvakultūros produktų perdirbimą ir prekybą, taip prisidedant prie aprūpinimo maistu Sąjungoje“ atskirtis bus užtikrinama remiant tik Šilutės ŽRVVG teritorijoje registruotus ir ten pat veiklą vykdančius asmenis. Nebus teikiama parama gamtotvarkos priemonių įgyvendinimui, mokslo atstovų ir žuvininkystės įmonių bendradarbiavimo veikloms. Parama projektams, susijusiems su žvejybos veikla, bus teikiama tik vykdančioms žvejybos veiklą Kuršių mariose, Nemuno žemupio polderiuose ir upėse.
9.2.5.2.	Pagal veiklos sritį remiamų vietos projektų pobūdis:	
9.2.5.2.1.	<i>pelno</i>	☒
9.2.5.2.2.	<i>ne pelno</i>	☐
9.2.5.3.	Tinkami paramos gavėjai	Asmenys, įregistravę žuvininkystės ir/ar jos produktų perdirbimo veiklą Šilutės ŽRVVG teritorijoje ne trumpiau kaip 1 metai iki paraiškos pateikimo: - labai maža, maža arba vidutinė įmonė (taip kaip apibrėžia LR smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatymas); - Fizinis asmuo, ne jaunesnis nei 18 metų amžiaus.
9.2.5.4.	Priemonės veiklos srities tikslinė grupė	Šilutės ŽRVVG teritorijos žuvininkystės verslų atstovai bei jų darbuotojai, gyventojai, tame tarpe ir jaunimas.
9.2.5.5.	Tinkamumo sąlygos	1. Remiama veikla turi būti vykdoma Šilutės ŽRVVG teritorijoje, išimtis taikoma jeigu vietos projekte numatyta ekonominė veikla susijusi su mobilių paslaugų teikimu;

		2. Projekto įgyvendinimo metu turi būti išsaugota ne mažiau kaip 1 darbo vieta; 3. Kai projektas skirtas žvejybos ir akvakultūros produkcijos perdirbimui ir/ar realizavimui, įgyvendinus projektą perdirbtoje ir realizuojamoje produkcijoje Šilutės ŽRVVG teritorijoje užauginta ir (ar) sugauta žuvis sudarys ne mažiau kaip 20 proc. visą projekto kontrolės laikotarpį.
9.2.5.6.	Vietos projektų atrankos kriterijai	1. Projekte numatytos investicijos skirtos žvejų produkcijos kokybei ir/ar aplinkosaugos reikalavimams užtikrinti, susijusios su tvarių maisto sistemų plėtojimu, inovacijomis⁷³, ir (ar) mėlynosiomis biotechnologijomis, ir (ar) atsinaujinančia energija, ir (ar) skaitmenizacija; 2. Projekte numatytos ir veiklos susijusios su vartotojų informuotumo didinimu, ekologiškesnių vietinio vartojimo įpročių skatinimu. 3. Projektą įgyvendins jaunas žmogus (iki 40 metų imtinai), kai vietos projektą teikia fizinis asmuo arba bent vienas iš juridinio asmens akcininkų/dalininkų/dalyvių – jaunas asmuo (iki 40 m. imtinai), kai vietos projektą teikia juridinis asmuo. 4. Projektas įgyvendinamas partnerystėje su kitų verslų atstovais.
9.2.5.7.	Didžiausia paramos suma projektui (Eur)	iki 104 293 Eur
9.2.5.8.	Paramos lyginamoji dalis (proc.)	- 50 proc. tinkamų finansuoti išlaidų, kai vietos projektas yra privataus žuvininkystės verslo pobūdžio (po jo įgyvendinimo projekte išpareigojama gauti grynąjį pajamų) ir jį teikia juridinis (privatus arba viešas) arba fizinis asmuo. Fizinį asmenų privataus žuvininkystės verslo pobūdžio vietos projektais laikomi vietos projektai, kurie yra teikiami fizinį asmenų, vietos projekto paraiškos pateikimo dieną arba vietos projekto įgyvendinimo metu veikiančių pagal verslo liudijimą arba individualios veiklos pažymą, arba teikiami uždarytų akcinių bendrovių ar kitą teisinį statusą turinčių juridinių asmenų, kai jų steigėjais yra vienas fizinis asmuo. Šiame papunktyje nurodytas paramos intensyvumas privataus žuvininkystės verslo pobūdžio vietos projektams didinamas arba mažinamas vadovaujantis Reglamento (ES) Nr. 2021/1139 III priedu; - 75 proc. tinkamų finansuoti išlaidų, kai vietos projektas yra skirtas žuvininkystės verslui plėtoti arba pradėti, jį teikia juridinis arba fizinis asmuo, ir pareiškėjas įrodo, kad vietos projektas yra inovatyvus vietos lygiu, vadovaujantis Projektų inovatyvumo vertinimo metodika, patvirtinta Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2023 m. kovo 24 d. įsakymu Nr. 3D-181 „Dėl Projektų inovatyvumo vertinimo metodikos patvirtinimo. Visuomenei turi būti suteikiama

⁷³ Ar projektas atitinka inovatyvumo kriterijų bus vertinama remiantis Projektų inovatyvumo vertinimo metodika, patvirtinta Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2023 m. kovo 24 d. įsakymu Nr. 3D-181.

		galimybė susipažinti su vietos projekto veiksmais ir rezultatais. Fizinį asmenų privataus žuvininkystės verslo pobūdžio vietos projektais laikomi vietos projektai, kurie yra teikiami fizinių asmenų, vietos projekto paraiškos pateikimo dieną arba vietos projekto įgyvendinimo metu veikiančių pagal verslo liudijimą arba individualios veiklos pažymą, leidžiančią užsiimti žuvininkystės verslu.
--	--	--

10. VPS įgyvendinimo veiksmų planas		
	Planuojami veiksmai	Sąsaja su VPS ir priemonėmis
10.1.	2023 m.	
10.1.1.	Susiję su VPS įgyvendinimu: • VPS patvirtinimas ŽRVVG narių susirinkime; • VPS pateikimas NMA vertinimui; • VPS koregavimas pagal NMA pastabas; • Sutarties dėl VPS įgyvendinimo su NMA derinimas ir pasirašymas; • ŽRVVG valdybos ir narių informavimas apie pasirašytą VPS įgyvendinimo sutartį.	Visos VPS priemonės
10.1.2.	Susiję su ŽRVVG teritorijos gyventojų aktyvumo skatinimu: • 1 informacinis renginys – susitikimas su Šilutės ŽRVVG teritorijos pilietinės visuomenės atstovais, vietos valdžios, verslo atstovais, įtraukiant žvejybos ir akvakultūros atstovus; • Gyventojų informavimas apie pasirašytą VPS įgyvendinimo sutartį ir prioritetų bei priemonių pristatymas; • Dalyvavimas ŽRVVG tinklo veikloje; • Informacijos, susijusios su VPS įgyvendinimu talpinimas interneto svetainėje www.zuvejukrastas.lt, socialiniame tinkle „Facebook“.	Visos VPS priemonės
10.2.	2024 m.	
10.2.1.	Susiję su VPS įgyvendinimu: • 2024 m. viešinimo ir gyventojų aktyvinimo plano sudarymas ir tvirtinimas; • Avansinio mokėjimo prašymo teikimas NMA; • Metinio VPS administravimo išlaidų poreikio pagrindimo aprašo parengimas; • Viešųjų pirkimų, susijusių su VPS administravimo išlaidomis, vykdymas; VP dokumentacijos I kvietimui teikti Projektų įgyvendinimo planus (toliau – PĮP) rengimas, aptarimas, pristatymas ŽRVVG valdybai ir patvirtinimas; • I kvietimas teikti VP paraiškas; • I kvietimo VP surinkimas, jų vertinimas, ŽRVVG valdybos posėdžio organizavimas ir finansuotinių VP tvirtinimas;	KVIETIMAS NR. 1 VPS prioriteto Nr. I priemonės „Žuvininkystės ir (ar) jos produktų perdirbimo verslų kūrimas, plėtra bei bendradarbiavimo skatinimas“ (BIVP-1)

	• I kvietimo VP įgyvendinimo stebėseną ir kontrolę; • Administracinio darbo įgyvendinant I kvietimo VP organizavimas ir vykdymas (viešųjų pirkimų derinimas ir vertinimas, mokėjimo prašymų surinkimas ir vertinimas, patikrų vietoje atlikimas, VP įgyvendinimo ataskaitų administravimas, konsultavimas ir kt.); • VPS įgyvendinimo stebėsenai reikalingų duomenų rinkimas ir analizė; • VPS įgyvendinimo eigos apžvalga ir aptarimas; • Metinės VPS įgyvendinimo ataskaitos rengimas, tvirtinimas.	
10.2.2.	Susiję su ŽRVVG teritorijos gyventojų aktyvumo skatinimu: • Dalyvavimas ŽRVVG tinklaveikoje; • Informacijos, susijusios su VPS įgyvendinimu (VP atrankos taisyklės, kvietimą teikti PĮP, jų rezultatai ir kt.) talpinimas interneto svetainėje www.zuvejukurastas.lt, socialiniame tinkle „Facebook“; • Informacijos paskelbimas vietinėje spaudoje; • Viešinimo plakatų parengimas; • Priemonių su išoriniu ženklinimu (pvz., lipdukai, raštinės reikmenys su Viešinimo taisyklių reikalaujama atributika, kt.) rengimas ir gaminimas; • Mokomųjų, informacinių renginių rengimas, siekiant parengti potencialius pareiškėjus ir VP vykdytojus teikti paraiškas pagal I kvietimo priemonę; • Konsultacijų teikimas VP vykdytojams pagal I kvietimo priemonę; • Įgyvendintų VP gerosios patirties viešinimas interneto svetainėje www.zuvejukurastas.lt, socialiniame tinkle „Facebook“; • VPS įgyvendinimo eigos viešinimo pristatymas ŽRVVG narių susirinkimuose ir kt. renginiuose.	KVIETIMAS NR. 1 VPS prioriteto Nr. I priemonės „Žuvininkystės ir (ar) jos produktų perdirbimo verslų kūrimas, plėtra bei bendradarbiavimo skatinimas“ (BIVP-1)
10.3.	2025 m.	
10.3.1.	Susiję su VPS įgyvendinimu: • 2025 m. viešinimo ir gyventojų aktyvinimo plano sudarymas ir tvirtinimas; • Mokėjimo prašymo teikimas NMA; • Metinio VPS administravimo išlaidų poreikio pagrindimo aprašo parengimas; • Viešųjų pirkimų, susijusių su VPS administravimo išlaidomis, vykdymas;	KVIETIMAS NR. 2 VPS prioriteto Nr. I priemonės „Žuvininkystės veiklų įvairinimas, įskaitant rekreacinės žvejybos skatinimą“ (BIVP-2)

	• VP dokumentacijos kvietimams teikti PĮP rengimas, aptarimas, pristatymas ŽRVVG valdybai ir patvirtinimas; • Kvietimų teikti VP paraiškas skelbimas; • Kvietimų VP surinkimas, jų vertinimas, ŽRVVG valdybos posėdžio organizavimas ir finansuotinių VP tvirtinimas; • Kvietimų VP įgyvendinimo stebėseną ir kontrolę; • Administracinio darbo įgyvendinant kvietimus VP organizavimas ir vykdymas (viešųjų pirkimų derinimas ir vertinimas, mokėjimo prašymų surinkimas ir vertinimas, patikrų vietoje atlikimas, VP įgyvendinimo ataskaitų administravimas, konsultavimas ir kt.); • VPS įgyvendinimo stebėsenai reikalingų duomenų rinkimas ir analizė; • VPS įgyvendinimo eigos apžvalga ir aptarimas; • Metinės VPS įgyvendinimo ataskaitos rengimas, tvirtinimas.	KVIETIMAS NR. 3 VPS prioriteto Nr. II priemonės „Žuvininkystės sektoriaus profesijų puoselėjimas“ (BIVP-4)
10.3.2.	Susiję su ŽRVVG teritorijos gyventojų aktyvumo skatinimu: • Dalyvavimas ŽRVVG tinklaveikoje; • Interneto svetainės www.zuvejukrastas.lt medžiagos, informacinių pranešimų rengimas, nuolatinis joje pateikiamos informacijos atnaujinimas, VPS įgyvendinimo eigos ir rezultatų viešinimas; • Socialinio tinklo „Facebook“ medžiagos, informacinių pranešimų rengimas, nuolatinis joje pateikiamos informacijos atnaujinimas; • Priemonių su išoriniu ženkliniu (pvz., lipdukai, raštinės reikmenys su Viešinimo taisyklių reikalaujama atributika, kt.) rengimas ir gaminimas; • Mokomųjų, informacinių renginių rengimas, siekiant parengti potencialius pareiškėjus ir VP vykdytojus teikti paraiškas pagal II, III kvietimų priemones. • Konsultacijų teikimas VP vykdytojams pagal II, III kvietimų priemones; • Įgyvendintų VP gerosios patirties viešinimas interneto svetainėje www.zuvejukrastas.lt, socialiniame tinkle „Facebook“; • Informacinių renginių apie VPS įgyvendinimo eigą organizavimas; • VPS įgyvendinimo eigos viešinimo pristatymas ŽRVVG narių susirinkimuose ir kt. renginiuose.	KVIETIMAS NR. 2 VPS prioriteto Nr. I priemonės „Žuvininkystės veiklų įvairinimas, įskaitant rekreacinės žvejybos skatinimą“ (BIVP-2) KVIETIMAS NR. 3 VPS prioriteto Nr. II priemonės „Žuvininkystės sektoriaus profesijų puoselėjimas“ (BIVP-4)

10.4.	2026 m.	
10.4.1.	Susiję su VPS įgyvendinimu: • 2026 m. viešinimo ir gyventojų aktyvinimo plano sudarymas ir tvirtinimas; • Mokėjimo prašymo teikimas NMA; • Metinio VPS administravimo išlaidų poreikio pagrindimo aprašo parengimas; • Viešųjų pirkimų, susijusių su VPS administravimo išlaidomis, vykdymas; • VP dokumentacijos kvietimams teikti PĮP rengimas, aptarimas, pristatymas ŽRVVG valdybai ir patvirtinimas; • Kvietimų teikti VP paraiškas skelbimas; • Kvietimų VP surinkimas, jų vertinimas, ŽRVVG valdybos posėdžio organizavimas ir finansuotinių VP tvirtinimas; • Kvietimų VP įgyvendinimo stebėseną ir kontrolę; • Administracinio darbo įgyvendinant kvietimus VP organizavimas ir vykdymas (viešųjų pirkimų derinimas ir vertinimas, mokėjimo prašymų surinkimas ir vertinimas, patikrų vietoje atlikimas, VP įgyvendinimo ataskaitų administravimas, konsultavimas ir kt.); • VPS įgyvendinimo stebėsenai reikalingų duomenų rinkimas ir analizė; • VPS įgyvendinimo eigos apžvalga ir aptarimas; • Metinės VPS įgyvendinimo ataskaitos rengimas, tvirtinimas; • ŽRVVG teritorinio ar tarptautinio bendradarbiavimo veiklų įgyvendinimas.	KVIETIMAS NR. 4 VPS prioriteto Nr. I priemonės „Žuvininkystės ir (ar) jos produktų perdirbimo verslų kūrimas, plėtra bei bendradarbiavimo skatinimas“ (BIVP-1) KVIETIMAS NR. 5 VPS prioriteto Nr. II priemonės „Žvejybos tradicijų ir paveldo puoselėjimas ir išsaugojimas, bendradarbiavimo skatinimas“ (BIVP-3)
10.4.2.	Susiję su ŽRVVG teritorijos gyventojų aktyvumo skatinimu: • Dalyvavimas ŽRVVG tinklaveikoje; • Interneto svetainės www.zuvejukrastas.lt medžiagos, informacinių pranešimų rengimas, nuolatinis joje pateikiamos informacijos atnaujinimas, VPS įgyvendinimo eigos ir rezultatų viešinimas; • Socialinio tinklo „Facebook“ medžiagos, informacinių pranešimų rengimas, nuolatinis joje pateikiamos informacijos atnaujinimas; • Mokomųjų, informacinių renginių rengimas, siekiant parengti potencialius pareiškėjus ir VP vykdytojus teikti paraiškas pagal IV, V kvietimų priemones. • Konsultacijų teikimas VP vykdytojams pagal IV, V kvietimo priemones; • Informacinių renginių apie VPS įgyvendinimo eigą organizavimas;	KVIETIMAS NR. 4 VPS prioriteto Nr. I priemonės „Žuvininkystės ir (ar) jos produktų perdirbimo verslų kūrimas, plėtra bei bendradarbiavimo skatinimas“ (BIVP-1) KVIETIMAS NR. 5 VPS prioriteto Nr. II priemonės „Žvejybos tradicijų ir paveldo puoselėjimas ir išsaugojimas, bendradarbiavimo skatinimas“ (BIVP-3)

	• VPS eigos viešinimo pristatymas ŽRVVG narių susirinkimuose ir kt. renginiuose.	
10.5.	2027 m.	
10.5.1.	Susiję su VPS įgyvendinimu: • 2027 m. viešinimo ir gyventojų aktyvinimo plano sudarymas ir tvirtinimas; • Mokėjimo prašymo teikimas NMA; • Metinio VPS administravimo išlaidų poreikio pagrindimo aprašo parengimas; • Viešųjų pirkimų, susijusių su VPS administravimo išlaidomis, vykdymas; • VP dokumentacijos kvietimams teikti PĮP rengimas, aptarimas, pristatymas ŽRVVG valdybai ir patvirtinimas; • Kvietimų teikti VP paraiškas skelbimas; • Kvietimų VP surinkimas, jų vertinimas, ŽRVVG valdybos posėdžio organizavimas ir finansuotųjų VP tvirtinimas; • Kvietimų VP įgyvendinimo stebėseną ir kontrolę; • Administracinio darbo įgyvendinant kvietimus VP organizavimas ir vykdymas (viešųjų pirkimų derinimas ir vertinimas, mokėjimo prašymų surinkimas ir vertinimas, patikrų vietoje atlikimas, VP įgyvendinimo ataskaitų administravimas, konsultavimas ir kt.); • VPS įgyvendinimo stebėsenai reikalingų duomenų rinkimas ir analizė; • VPS įgyvendinimo eigos apžvalga ir aptarimas; • Metinės VPS įgyvendinimo ataskaitos rengimas, tvirtinimas; • ŽRVVG teritorinio ar tarptautinio bendradarbiavimo veiklų įgyvendinimas.	KVIETIMAS NR. 6 VPS prioriteto Nr. I priemonės „Žuvininkystės veiklų įvairinimas, įskaitant rekreacinės žvejybos skatinimą“ (BIVP-2) KVIETIMAS NR. 7 VPS prioriteto Nr. II priemonės „Žuvininkystės sektoriaus profesijų puoselėjimas“ (BIVP-4)
10.5.2.	Susiję su ŽRVVG teritorijos gyventojų aktyvumo skatinimu: • Dalyvavimas ŽRVVG tinklaveikoje; • Interneto svetainės www.zuvejukrastas.lt medžiagos, informacinių pranešimų rengimas, nuolatinis joje pateikiamos informacijos atnaujinimas, VPS įgyvendinimo eigos ir rezultatų viešinimas; • Socialinio tinklo „Facebook“ medžiagos, informacinių pranešimų rengimas, nuolatinis joje pateikiamos informacijos atnaujinimas; • Priemonių su išoriniu ženklinimu (pvz., lipdukai, raštinės reikmenys su Viešinimo taisyklių reikalaujama atributika, kt.) rengimas ir gaminimas;	KVIETIMAS NR. 6 VPS prioriteto Nr. I priemonės „Žuvininkystės veiklų įvairinimas, įskaitant rekreacinės žvejybos skatinimą“ (BIVP-2) KVIETIMAS NR. 7 VPS prioriteto Nr. II priemonės „Žuvininkystės sektoriaus profesijų puoselėjimas“ (BIVP-4)

	• Mokomųjų, informacinių renginių rengimas, siekiant parengti potencialius pareiškėjus ir VP vykdytojus teikti paraiškas pagal VI, VII kvietimų priemones; • Konsultacijų teikimas VP vykdytojams pagal VI, VII kvietimo priemones; • Informacinių renginių (išvykų) „VPS vietos projektų geroji patirtis“ organizavimas; • VPS eigos viešinimo pristatymas ŽRVVG narių susirinkimuose ir kt. renginiuose.	
10.6.	2028 m.	
10.6.1.	Susiję su VPS įgyvendinimu: • 2028 m. viešinimo ir gyventojų aktyvinimo plano sudarymas ir tvirtinimas; • Mokėjimo prašymo teikimas NMA; • Metinio VPS administravimo išlaidų poreikio pagrindimo aprašo parengimas; • Viešųjų pirkimų, susijusių su VPS administravimo išlaidomis, vykdymas; • VP dokumentacijos kvietimams teikti PĮP rengimas, aptarimas, pristatymas ŽRVVG valdybai ir patvirtinimas; • Kvietimų teikti VP paraiškas skelbimas; • Kvietimų VP surinkimas, jų vertinimas, ŽRVVG valdybos posėdžio organizavimas ir finansuotinių VP tvirtinimas; • Kvietimų VP įgyvendinimo stebėseną ir kontrolę; • Administracinio darbo įgyvendinant kvietimus VP organizavimas ir vykdymas (viešųjų pirkimų derinimas ir vertinimas, mokėjimo prašymų surinkimas ir vertinimas, patikrų vietoje atlikimas, VP įgyvendinimo ataskaitų administravimas, konsultavimas ir kt.); • VPS įgyvendinimo stebėsenai reikalingų duomenų rinkimas ir analizė; • VPS įgyvendinimo eigos apžvalga ir aptarimas; • Metinės VPS įgyvendinimo ataskaitos rengimas, tvirtinimas.	KVIETIMAS NR. 8 VPS prioriteto Nr. II priemonės „Žvejybos tradicijų ir paveldo puoselėjimas ir išsaugojimas, bendradarbiavimo skatinimas“ (BIVP-3)
10.6.2.	Susiję su ŽRVVG teritorijos gyventojų aktyvumo skatinimu: • 2028 m. viešinimo ir gyventojų aktyvinimo plano sudarymas ir tvirtinimas; • Dalyvavimas ŽRVVG tinklaveikoje; • Interneto svetainės www.zuvejukrastas.lt medžiagos, informacinių pranešimų rengimas, nuolatinis joje pateikiamos informacijos atnaujinimas, VPS įgyvendinimo eigos ir rezultatų viešinimas;	KVIETIMAS NR. 8 VPS prioriteto Nr. II priemonės „Žvejybos tradicijų ir paveldo puoselėjimas ir išsaugojimas, bendradarbiavimo skatinimas“ (BIVP-3)

	• Socialinio tinklo „Facebook“ medžiagos, informacinių pranešimų rengimas, nuolatinis joje pateikiamos informacijos atnaujinimas; • Mokomųjų, informacinių renginių rengimas, siekiant parengti potencialius pareiškėjus ir VP vykdytojus teikti paraiškas pagal VIII kvietimo priemones; • Konsultacijų teikimas VP vykdytojams pagal VIII kvietimo priemones; • Informacinių renginių apie VPS įgyvendinimo eigą organizavimas; • VPS eigos viešinimo pristatymas ŽRVVG narių susirinkimuose ir kt. renginiuose.	
10.7.	2029 m.	
10.7.1.	Susiję su VPS įgyvendinimu: • 2029 m. viešinimo ir gyventojų aktyvinimo plano sudarymas ir tvirtinimas; • Mokėjimo prašymo teikimas NMA; • Metinio VPS administravimo išlaidų poreikio pagrindimo aprašo parengimas; • Viešųjų pirkimų, susijusių su VPS administravimo išlaidomis, vykdymas; • VP dokumentacijos kvietimams teikti PĮP rengimas, aptarimas, pristatymas ŽRVVG valdybai ir patvirtinimas; • Kvietimų teikti VP paraiškas skelbimas; • Kvietimų VP surinkimas, jų vertinimas, ŽRVVG valdybos posėdžio organizavimas ir finansuotinių VP tvirtinimas; • VP įgyvendinimo stebėseną ir kontrolę; • VPS įgyvendinimo stebėsenai reikalingų duomenų rinkimas ir analizė; • VPS įgyvendinimo eigos apžvalga ir aptarimas; • Metinės VPS įgyvendinimo ataskaitos rengimas, tvirtinimas.	Visos VPS priemonės
10.7.2.	Susiję su ŽRVVG teritorijos gyventojų aktyvumo skatinimu: • 2029 m. viešinimo ir gyventojų aktyvinimo plano sudarymas ir tvirtinimas; • Dalyvavimas ŽRVVG tinklaveikoje; • Interneto svetainės www.zuvejukrastas.lt medžiagos, informacinių pranešimų rengimas, nuolatinis joje pateikiamos informacijos atnaujinimas, VPS įgyvendinimo eigos ir rezultatų viešinimas; • Socialinio tinklo „Facebook“ medžiagos, informacinių pranešimų rengimas, nuolatinis joje pateikiamos informacijos atnaujinimas;	Visos VPS priemonės

	• Informacinių renginių apie VPS įgyvendinimo eigą organizavimas; • VPS eigos viešinimo pristatymas ŽRVVG narių susirinkimuose ir kt. renginiuose.	
10.8.	2030 m.	
10.8.1.	Susiję su VPS įgyvendinimu: • Ataskaitos teikimas NMA už 2029 metus; • Metinio VPS administravimo išlaidų poreikio pagrindimo aprašo parengimas; • Galutinės VPS įgyvendinimo ataskaitos rengimas, tvirtinimas ir teikimas; • Galutinio mokėjimo prašymo teikimas NMA; • VP įgyvendinimo koordinavimas ir monitoringas: ataskaitų rinkimas, patikros vietoje, konsultavimas; • VPS įgyvendinimo stebėsenai reikalingų duomenų rinkimas ir analizė; • VPS įgyvendinimo eigos apžvalga ir aptarimas.	Visos VPS priemonės
10.8.2.	Susiję su ŽRVVG teritorijos gyventojų aktyvumo skatinimu: • Dalyvavimas ŽRVVG tinklaveikoje; • Interneto svetainės www.zuvejukrastas.lt medžiagos, informacinių pranešimų rengimas, nuolatinis joje pateikiamos informacijos atnaujinimas, VPS įgyvendinimo eigos ir rezultatų viešinimas; • Socialinio tinklo „Facebook“ medžiagos, informacinių pranešimų rengimas, nuolatinis joje pateikiamos informacijos atnaujinimas; • Informacinių renginių apie VPS įgyvendinimo eigą organizavimas; • VPS įgyvendinimo eigos viešinimo pristatymas ŽRVVG narių susirinkimuose ir kt. renginiuose; • Baigiamojo VPS įgyvendinimo renginio organizavimas.	Visos VPS priemonės

11. VPS finansinis planas				
VPS finansinis planas pagal prioritetus:				
11.1.	Prioriteto Nr.	VPS prioriteto pavadinimas	Planuojama paramos lėšų suma (Eur)	Planuojama lėšų (proc.)

11.1.1.	I	Žuvininkystės, rekreacinės žvejybos bei susijusių verslų konkurencingumo didinimas išnaudojant mėlynosios ekonomikos galimybes	644 053		85
11.1.2.	II	Žuvininkystės bendruomenių ir kitų sektoriaus dalyvių įsitraukimo skatinimas	113 700		15
			Iš viso: 757 753		Iš viso: 100
11.2.	VPS finansinis planas pagal priemones:				
	VPS priemonės pavadinimas	VPS prioriteto Nr., kuriam priskiriama priemonė.	VPS priemonės kodas.	Planuojama lėšų suma (Eur)	Planuojama lėšų (proc.)
11.2.1.	Žuvininkystės ir (ar) jos produktų perdirbimo verslų kūrimas, plėtra bei bendradarbiavimo skatinimas	1	BIVP - 1	315 586	41,65
11.2.2.	Žuvininkystės veiklų įvairinimas, įskaitant rekreacinės žvejybos skatinimą	1	BIVP - 2	328 467	43,35
11.2.3.	Žvejybos tradicijų ir paveldo puoselėjimas ir išsaugojimas, bendradarbiavimo skatinimas	2	BIVP - 3	56 850	7,5
11.2.4.	Žuvininkystės sektoriaus profesijų puoselėjimas	2	BIVP - 4	56 850	7,5
				Iš viso: 757 753	Iš viso: 100 (nuo vietos projektams įgyvendinti planuojamos sumos)
11.3.	VPS administravimo išlaidų finansinis planas:				
	VPS administravimo išlaidų kategorijos		Planuojama lėšų (Eur)		Planuojama lėšų (proc.)

11.3.1.	ŽRVVG veiklos išlaidos	160 293						75 proc. visos ŽRVVG administravimui planuojamos sumos				
11.3.2.	ŽRVVG teritorijos gyventojų aktyvinimo išlaidos	53 431						25 proc. visos ŽRVVG administravimui planuojamos sumos				
11.3.3.	Iš viso:	213 724						22 proc. visos VPS įgyvendinti skirtos sumos				
11.4.	Indikatyvus VPS lėšų poreikis pagal metus:	ES fondas	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	Iš viso:	
11.4.1.	Planuojamas lėšų poreikis vietos projektams pagal VPS finansuoti pagal metus (proc. nuo vietos projektams numatytos sumos)	EJRŽAF	-	10	28	28	18	8	8	-	100 proc.	
11.4.2.	Planuojamas lėšų poreikis VPS administravimo išlaidoms pagal metus (proc. nuo VPS administravimui numatytos sumos)	EJRŽAF	-	16	17	17	17	17	16	-	100 proc.	
11.5.	Planuojami papildomi VPS finansavimo šaltiniai		Pagrindimas									
11.5.1.												
11.5.2.												
<...>												
12. VPS įgyvendinimo rodikliai												
12.1. VPS pasiekimų rodikliai:												
Eil. Nr.	VPS įgyvendinimo rodiklių pavadinimas	EJRŽAF specifiniai tikslai nustatyti Aprašo 4 priedo III skyriaus:				Iš viso:						
		7.1 p.	7.2 p.	7.3 p.	7.4 p.							
12.1.1.	Paremtų vietos projektų skaičius (vnt.):											
12.1.1.1.	Paremtų vietos projektų skaičius (vnt.)			3	3	-	4	10				

12.1.1.2.	Paremtų vietos projektų, kuriuos pateikė vietos valdžios institucija (savivaldybė) arba valstybės institucija / organizacija, skaičius (vnt.)	-	-	-	1	1
12.1.1.3.	Paremtų vietos projektų, kuriuos pateikė mažos ir vidutinės įmonės, skaičius (vnt.)	2	2	-	-	4
12.1.1.4.	Paremtų vietos projektų, kuriuos pateikė fiziniai asmenys, skaičius (vnt.):	1	1	-	-	2
12.1.1.4.1.	<i>iš jų iki 40 m.</i>	1	1	-	-	iš viso: Moterų 1 vyrų 1
12.1.1.4.2.	<i>iš jų vyresni kaip 40 m.</i>	-	-	-	-	iš viso: moterų vyrų
12.1.1.5.	Paremtų vietos projektų, kuriuos pateikė 12.1.1.3–12.1.1.4 papunkčiuose neišvardyti asmenys, skaičius (vnt.)	-	-	-	3	3
12.1.2.	Priemonės kodas: BIVP-1					
12.1.2.1.	Paremtų vietos projektų skaičius (vnt.)	-	3	-	-	3
12.1.3.	Priemonės kodas: BIVP-2					
12.1.3.1.	Paremtų vietos projektų skaičius (vnt.)	3	-	-	-	3
12.1.4.	Priemonės kodas: BIVP-3					
12.1.4.1.	Paremtų vietos projektų skaičius (vnt.)	-	-	-	2	2
12.1.5.	Priemonės kodas: BIVP-4					
12.1.5.1.	Paremtų vietos projektų skaičius (vnt.)	-	-	-	2	2

12.2. VPS pasiekimų tikslo rodikliai (angl. target)

Eil. Nr.	VPS įgyvendinimo rodiklių pavadinimas	EJRŽAF specifiniai tikslai nustatyti Aprašo 4 priedo III skyriaus:				
		7.1 p.	7.2 p.	7.3 p.	7.4 p.	Iš viso:
12.2.1.	Sukurtos įmonės (subjektai) CR03)	-	-	-	-	-
12.2.2.	Sukurta darbo vietų (asmenys) (CR06)	3	1	-	-	4
12.2.3.	Išsaugotos darbo vietos (asmenys) (CR07)	-	2	-	-	2
12.2.4.	Naudą gaunantys asmenys (asmenys) (CR08)				36	36
12.2.5.	Veiksmai, kuriais prisidedama prie geros aplinkos būklės, įskaitant gamtos atkūrimą, išsaugojimą,	-	2	-	-	2

	ekosistemų apsaugą, biologinę įvairovę, žuvų sveikatą ir gerovę (veiksmai) (CR10)					
12.2.6.	Subjektai, didinantys socialinį tvarumą (subjektai) (CR11)	-	-	-	2	2
12.2.7.	Suinteresuotųjų šalių bendradarbiavimo veikla (veiksmai) (CR13)	-	2	-	4	6
12.2.8.	Įdiegtos inovacijos (naujų produktų, paslaugų, procesų, verslo modelių ar metodų skaičius) (skaičius) (CR14)	1	2	-	2	5
12.2.9.	Subjektai, gaunantys naudos iš skatinimo ir informavimo veiklos (subjektai) (CR16)	-	-	-	2	2
12.2.10.	Subjektai, didinantys išteklių naudojimo efektyvumą gamyboje ir (arba) perdirbime (subjektai) (CR17)	-	2	-	-	2
12.2.11.	Duomenų rinkiniai ir suteiktos konsultacijos (skaičius) (CR21)	-	-	-	-	-

13. VPS įgyvendinimo vidaus valdymas ir stebėseną

13.1.	VPS įgyvendinimo valdymo ir stebėsenos funkcijos pagal subjektus	
13.1.1.	ŽRVVG nariai	• Svarsto ir tvirtina ŽRVVG valdymo struktūrą; • Tvirtina VPS poreikius, prioritetus ir priemones; • Skleidžia informaciją apie VPS galimybes; • Teikia pasiūlymus dėl VPS įgyvendinimo gerinimo; • Atlieka kitas funkcijas, numatytas ŽRVVG įstatuose.
13.1.2.	ŽRVVG valdymo organo nariai	ŽRVVG valdymo organai: 1) kolegialus valdymo organas – valdyba: • Priima sprendimus dėl VPS įgyvendinimo; • Teikia siūlymus dėl VPS įgyvendinimo problemų sprendimo VPS administravimo vadovui; • Tvirtina projektinę dokumentaciją: kvietimų taisykles, vidaus aprašo dokumentus, VP atrankos ir įgyvendinimo taisykles, VP atrankos kriterijus; • Priima sprendimus dėl ŽRVVG lėšomis finansuojamų projektų;

		• Atlieka samdomų darbuotojų atranką, nustato jų darbo užmokestį; • Svarsto ir tvirtina metinę VPS įgyvendinimo ataskaitą; • Atlieka kitas funkcijas, numatytas ŽRVVG įstatuose ir Valdybos darbo reglamente. 2) vienasmenis valdymo organas – pirmininkas: • Organizuoja ir koordinuoja ŽRVVG administracinę veiklą; • Teikia valdybai samdomų darbuotojų kandidatūras; • Sudaro darbo sutartis su darbuotojais, tvirtina pareiginius nuostatus, vykdo kitas su darbo santykiais susijusias funkcijas; • Atstovauja ŽRVVG, pasirašo sutartis su fiziniais ir juridiniais asmenimis; • Atsiskaito visuotiniam susirinkimui už ŽRVVG veiklą; • Atlieka kitas funkcijas, numatytas ŽRVVG įstatuose.
13.1.3.	VPS administravimo vadovas	• Koordinuoja, kontroliuoja, vykdo VPS įgyvendinimą; • Nuolat seka visus VPS įgyvendinimo aspektus, teikia informaciją valdybai apie numatomas arba esamas problemas ir vėlavimus vietos projektų (toliau – VP) rengime ir įgyvendinime; • Kontroliuoja VP įgyvendinimą; • Užtikrina VPS įgyvendinimo terminų laikymąsi, savalaikį dokumentų pateikimą ir duomenų teisingumą; • Užtikrina tinkamą VPS įgyvendinimo mokėjimo prašymų ir ataskaitų parengimą bei kontroliuoja savalaikį jų pateikimą NMA; • Vykdo VP patikras; • Kontroliuoja, kaip užtikrinama, kad visuomenė ir VP įgyvendinantys asmenys, VPS tikslinės grupės būtų informuoti apie VPS įgyvendinimą, jos finansavimo šaltinius, ir kad pagal teisės aktų reikalavimus būtų viešinamas VP įgyvendinamas; • Užtikrina tinkamą VPS įgyvendinimo dokumentų parengimą, registravimą, vykdymą ir kontrolę; • Palaiko glaudžius ryšius su NMA, ŽŪM, ŽRVVG Tinklu, savivalda, įvairiomis organizacijomis, verslininkais, dalinantis informacija, patirtimi sprendžiant VPS įgyvendinimo klausimus, dalyvauja jų organizuojamose renginiuose, susijusiuose su projektų įgyvendinimu; • Sprendžia su VPS įgyvendinimu iškilusius organizacinius klausimus; • Formuoja darbo užduotis ir pavedimus VPS administravimo vadovui atskaitingiems asmenims; • Nagrinėja organizacijų ir kitų asmenų prašymus, pareiškimus, pasiūlymus, skundus ir nustatyta tvarka, kiek leidžia kompetencija, teikia atsakymus;

		• Vykdo ŽRVVG pirmininko įsakymus, valdybos raštiškus pavedimus; • Atlieka kitas funkcijas, numatytas Pareigybės aprašyme.
13.1.4.	VPS finansininkas (buhalteris)	• Užtikrina finansinių-ūkinių operacijų teisėtumą ir tinkamą dokumentų įforminimą, apskaitos dokumentų saugojimą, organizacijos lėšų naudojimą įstatymų nustatyta tvarka; • Užtikrina, kad teisingai ir laiku būtų rengiamos finansinės ataskaitos; • Laikosi VPS plano įgyvendinimo, rengia ir teikia VPS mokėjimo prašymus; • Rengia ir teikia informacinę, konsultacinę ir metodinę pagalbą VP rengėjams finansiniais klausimais; • Atlieka VP vykdytojo mokėjimo prašymo administracinės atitikties tikrinimą ir perduoda mokėjimo prašymus NMA Teritoriniam paramos administravimo skyriui; • Dalyvauja atliekant VP patikras; • Atlieka kitas funkcijas, numatytas Pareigybės aprašyme.
13.1.5.	kiti ŽRVVG administracijos darbuotojai:	
13.1.5.1.	VPS administratorius (-iai)	• Vykdo VPS įgyvendinimą pagal nustatytus terminus; • Rengia ŽRVVG veiklai ir VPS įgyvendinimui reikalingų dokumentų projektus; • Rengia kvietimų teikti vietos projektų paraiškas dokumentaciją; • Registruoja vietos projektų paraiškas, pildo vietos projektų paraiškų registracijos žurnalą; • Atlieka vietos projektų paraiškų administravimo funkcijas numatytas ŽRVVG atlikti teises aktuose, reglamentuojančiuose VPS įgyvendinimą; • Rengia medžiagą posėdžiams dėl lėšų vietos projektams įgyvendinti skyrimo ir posėdžių protokolus; • Rengia paramos VPS įgyvendinimui sutarties pakeitimus; • Teikia informacinę, konsultacinę pagalbą potencialiems vietos projektų pareiškėjams; • Pagal raštvedybos reikalavimus tvarko ŽRVVG gaunamus ir siunčiamus dokumentus; • Rengia ŽRVVG pirmininko įsakymų projektus; • Rengia medžiagą ŽRVVG valdybos posėdžiams; • Administruoja ŽRVVG atliekamus viešuosius pirkimus, rengia technines sąlygas; • Vykdo ŽRVVG pirmininko įsakymus, valdybos raštiškus pavedimus; • Atlieka kitas funkcijas, numatytas Pareigybės aprašyme.

13.1.5.2.	VPS viešųjų ryšių specialistas (-ai)	• Formuoja ir įgyvendina VPS viešinimo ir komunikacijos veiklas; • Užtikrina VPS išorinės ir vidinės komunikacijos srautų paskirstymą ir suderinimą; • Užtikrina ir kontroliuoja, kad visuomenė, VPS įgyvendinantys asmenys, vietos projektų tikslinės grupės ir rezultatus naudojančios asmenys būtų informuoti, kad VPS ir vietos projektų įgyvendinimas finansuojamas EJRR ir Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšomis; • Kontroliuoja vietos projektų tinkamą viešinimą; • Užtikrina nuolatinę informacijos apie VPS sklaidą; • Pagal kompetenciją konsultuoja ir keičiasi informacija su kitais VPS darbuotojais; • Koordinuoja informaciją ir ją skelbia VPS interneto svetainėje bei socialiniuose tinkluose; • Rengia ir atsako už pranešimų visuomenei apie ŽRVVG vykdomą veiklą ir VPS įgyvendinimą ir jos įtaką regiono gyventojams kokybę ir jų pateikimą laiku, taip pat juos platina VPS interneto svetainėje ir siunčia žiniasklaidos priemonėms; • Organizuoja ŽRVVG teritorijos gyventojų aktyvinimo renginius (mokymus, informacinius renginius ir kt.); • Bendrauja su vietos projektų teikėjais ir pilietinės visuomenės, verslo bei vietos valdžios atstovais, konsultuoja, informuoja, teikia metodinę pagalbą VPS įgyvendinimo klausimais; • Fotografuoja/filmuoja VPS etapus ir dalyvių veiklą (renginiai, susitikimai, oficialūs priėmimai, vizitai ir kt.), kaupia duomenis skaitmeninėse laikmenose, sistemina skaitmeninių nuotraukų ir filmuoto vaizdo reportažų archyvą; • Organizuoja viešųjų ryšių kampanijas ir įgyvendina jų tikslus, užmezga ir palaiko ryšius su žiniasklaida; • Operatyviai reaguoja į viešojoje erdvėje pasirodžiusią su ŽRVVG susijusią neteisingą ar kritinę informaciją; • Atsako į suinteresuotiems asmenims rūpimus klausimus apie ŽRVVG vykdomą veiklą ir VPS įgyvendinimą; • Vykdo ŽRVVG pirmininko įsakymus, valdybos raštiškus pavedimus; • Atlieka kitas funkcijas, numatytas Pareigybės aprašyme.
13.2.	ŽRVVG darbuotojų gebėjimai įgyvendinti VPS	

13.2.1.	VPS administravimo vadovas	Aukštasis universitetinis arba jam prilygintas išsilavinimas ir ne mažesnė nei 3 metų darbo patirtis projektų valdymo srityje arba turėti ne mažesnę negu 5 m. darbo patirtį VPS, dvisektorių VPS ar kaimo vietovių vietos plėtros strategijų administravimo ir įgyvendinimo srityje. VPS administravimo pareigų (įskaitant administravimo vadovo pareigų) negali eiti asmuo, tuo pat metu esantis ŽVVG kolegialaus organo nariu;
13.2.2.	VPS finansininkas ir (arba) buhalteris	Aukštasis išsilavinimas buhalterinės apskaitos tvarkymo srityje ir ne mažesnė nei 2 metų darbo patirtis buhalterinės apskaitos tvarkymo ir (arba) finansų valdymo srityje arba ne mažesnė negu 2 metų darbo patirtis buhalterinės apskaitos tvarkymo ir (arba) finansų valdymo srityje įgyvendinant VPS, dvisektoriaus VPS ar kaimo vietovių vietos plėtros strategijas (šis reikalavimas netaikomas, jeigu VPS finansų valdymui pasitelkiama buhalterinės apskaitos paslaugas teikianti įmonė).
13.2.3.	kiti ŽRVVG administracijos darbuotojai:	
13.2.3.1.	VPS administratorius	Aukštasis išsilavinimas ir ne mažesnė negu 1 metų darbo patirtis projektų valdymo srityje arba ne mažesnė negu 2 metų darbo patirtis VPS, dvisektorių VPS ar kaimo vietovių vietos plėtros strategijų administravimo ir įgyvendinimo srityje.
13.2.3.2.	VPS viešųjų ryšių specialistas	Aukštasis išsilavinimas arba ne mažesnė negu 1 metų darbo patirtis VPS, dvisektorių VPS ar kaimo vietovių vietos plėtros strategijų administravimo ir įgyvendinimo srityje.
13.3.	VPS įgyvendinimo valdymo ir stebėsenos vidaus sistemos apibūdinimas	
13.3.1.	VPS ĮGYVENDINIMO VALDYMO VIDAUS SISTEMA	

ŠILUTĖS ŽRVVG 2021-2027 METŲ VIETOS PLĖTROS STRATEGIJOS ĮGYVENDINIMO VALDYMAS	VVG NARIAI		VVG valdymo struktūros tvirtinimas VPS tvirtinimas Informacijos apie VPS įgyvendinimą skleidimas Pasiūlymų dėl VPS įgyvendinimo gerinimo teikimas
	VVG VALDYBA		Sprendimų dėl VPS įgyvendinimo priėmimas Darbuotojų atranka
	VVG PIRMININKAS		ŽRVVG administracinės veiklos organizavimas ir koordinavimas ŽRVVG atstovavimas
	VPS ADMINISTRAVIMO VADOVAS		VPS įgyvendinimo administravimo organizavimas Ryšių su suinteresuotais žuvininkystės regiono nariais palaikymas
	VPS FINANSININKAS		Finansinės-buhalterinės apskaitos organizavimas VPS mokėjimo prašymų rengimas ir teikimas
	VPS ADMINISTRATORIUS		VPS įgyvendinimo administravimas VP rengėjų konsultavimas
	VPS VIEŠŲJŲ RYŠIŲ SPECIALISTAS		ŽRVVG teritorijos žvejų bendruomenės aktyvumo skatinimo veiksmų įgyvendinimas
ŽRVVG už VPS įgyvendinimo rezultatus, įskaitant atliktus VPS įgyvendinimo vidaus stebėsenos veiksmus, atsiskaito teikdama metines VPS įgyvendinimo ataskaitas. ŽRVVG, vadovaudamasi metiniais VPS įgyvendinimo rezultatais, rengia ir iki kiekvienų einamųjų metų vasario 1 d. pateikia NMA metinę VPS įgyvendinimo ataskaitą už praėjusius kalendorinius metus. Metinėje VPS įgyvendinimo ataskaitoje teikiami duomenys apie VPS įgyvendinimo pažangą ir rezultatus nuo ataskaitinių metų sausio 1 d. iki gruodžio 31 d. Metinė VPS įgyvendinimo ataskaita tvirtinama Šilutės ŽRVVG valdybos narių susirinkimo. ŽRVVG dalyvauja VPS įgyvendinimo vertinime atlikdama VPS įgyvendinimo vidaus vertinimą. ŽRVVG vertina VPS įgyvendinimo stebėsenos duomenis ir rodiklių pasiekimą, identifikuoja VPS įgyvendinimo problemas, informuoja apie tai NMA ir (arba) ŽŪM, taip pat teikia joms siūlymus dėl VPS įgyvendinimo problemų sprendimo.			

VPS ADMINISTRAVIMO VADOVAS:

- a) Renka informaciją apie narių pokyčius pagal pilietinės visuomenės, verslo, vietos valdžios sektorius;
- b) Renka informaciją apie valdymo organo, atsakingo už VPS įgyvendinimo sprendimus, narių pokyčius pagal pilietinės visuomenės, verslo, vietos valdžios sektorius;
- c) Renka informaciją apie darbuotojų pokyčius;
- d) Renka informaciją apie vidaus valdymo, stebėsenos ir vertinimo veiksmus, atliktus kiekvienais ataskaitiniais metais;
- e) Renka informaciją apie VPS keitimus ir įgyvendinimo pamokas.

VPS FINANSININKAS:

- a) Renka finansinę informaciją apie VPS administravimo išlaidas ir jų poreikį kiekvienais ataskaitiniais metais.

VPS ADMINISTRATORIUS:

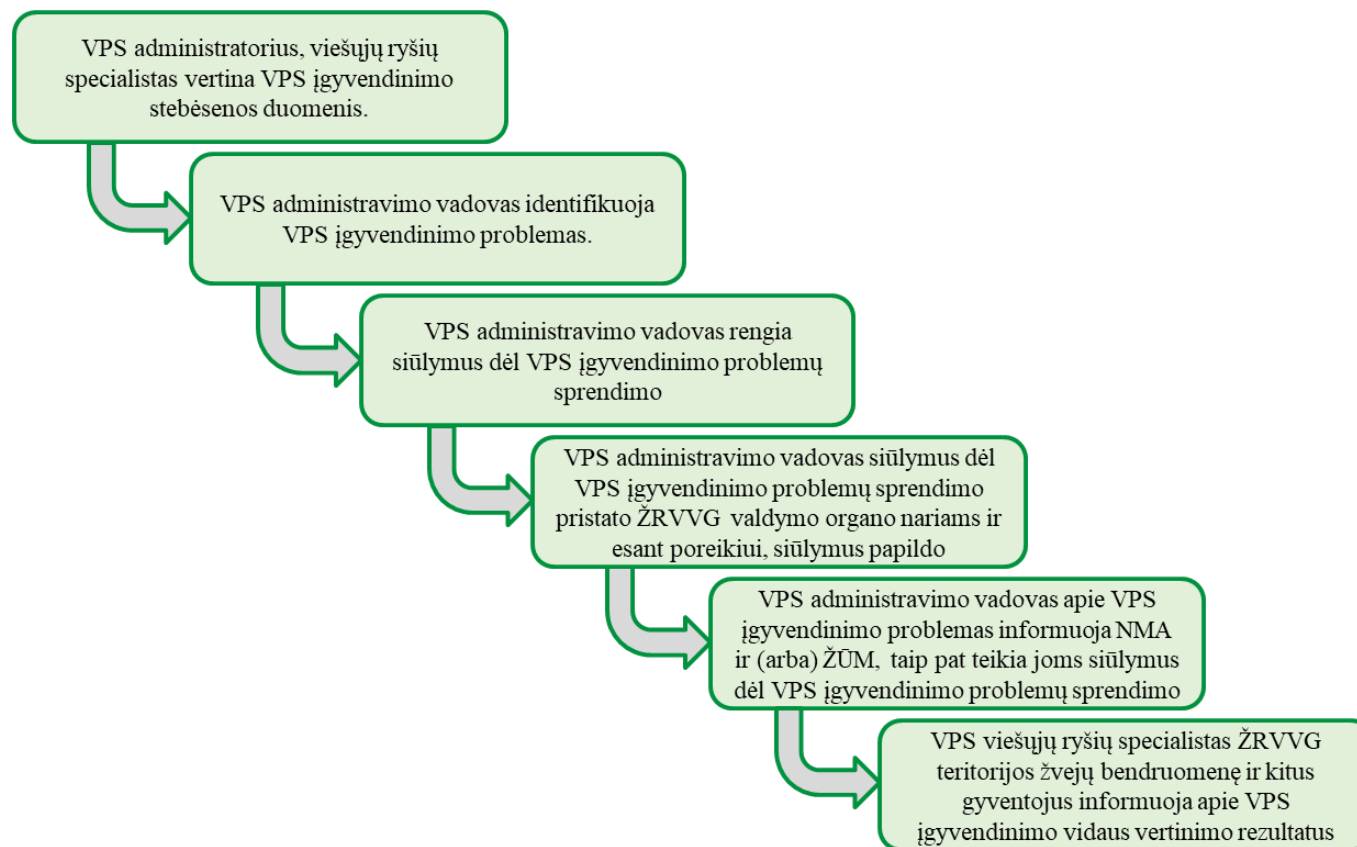
- a) Renka bendrą ir detalią informaciją apie vietos projektų įgyvendinimo pažangą kiekvienais ataskaitiniais metais:
 - Paskelbti kvietimai iš viso ir pagal VPS prioritetus, priemonės ir jų veiklos sritis;
 - Gauti vietos projektai iš viso ir pagal VPS prioritetus, priemonės ir jų veiklos sritis;
 - Įvertinti vietos projektai iš viso ir pagal VPS prioritetus, priemonės ir jų veiklos sritis;
 - Patvirtinti vietos projektai iš viso ir pagal VPS prioritetus, priemonės ir jų veiklos sritis;
 - Pasirašytos vietos projektų sutartys iš viso ir pagal VPS prioritetus, priemonės ir jų veiklos sritis;
 - Įgyvendinami vietos projektai iš viso ir pagal VPS prioritetus, priemonės ir jų veiklos sritis;
 - Įgyvendinti vietos projektai iš viso ir pagal VPS prioritetus, priemonės ir jų veiklos sritis.
- b) Nustato geruosius įgyvendintų vietos projektų pavyzdžius, kurie prisideda prie skirtingų ES žuvininkystės politikos prioritetų tikslinių sričių įgyvendinimo;
- c) Nustato problemas, su kuriomis buvo susidurta ataskaitiniais metais, siekiant vietos projektų įgyvendinimo pažangos;
- d) Renka informaciją apie VPS įgyvendinimo rodiklius, nurodytus VPS 12 punkte ir susijusius su vietos projektų įgyvendinimu, kurie pasiekiami kiekvienais ataskaitiniais metais:
 - VPS pasiekimų produkto rodikliai (sąrašas nurodytas VPS 12 punkte);
 - VPS pasiekimų tikslo rodikliai (sąrašas nurodytas VPS 12 punkte).

VPS VIEŠŲJŲ RYŠIŲ SPECIALISTAS:

- a) Renka informaciją apie ŽRVVG teritorijos žuvininkystės bendruomenės aktyvinimo veiksmus atliktus kiekvienais ataskaitiniais metais, identifikuoja jų sąsajas su VPS įgyvendinimo veiksmų planu;
- b) Renka informaciją apie veiksmus, kurie atlikti siekiant įgyvendinti LEADER metodo ir bendruomenės inicijuotos vietos

plėtos principus ir horizontaliuosius principus bei prioritetus pagal kiekvieną principą ir prioritetą atskirai kiekvienais ataskaitiniais metais, nustato sąsajas su VPS nuostatomis.

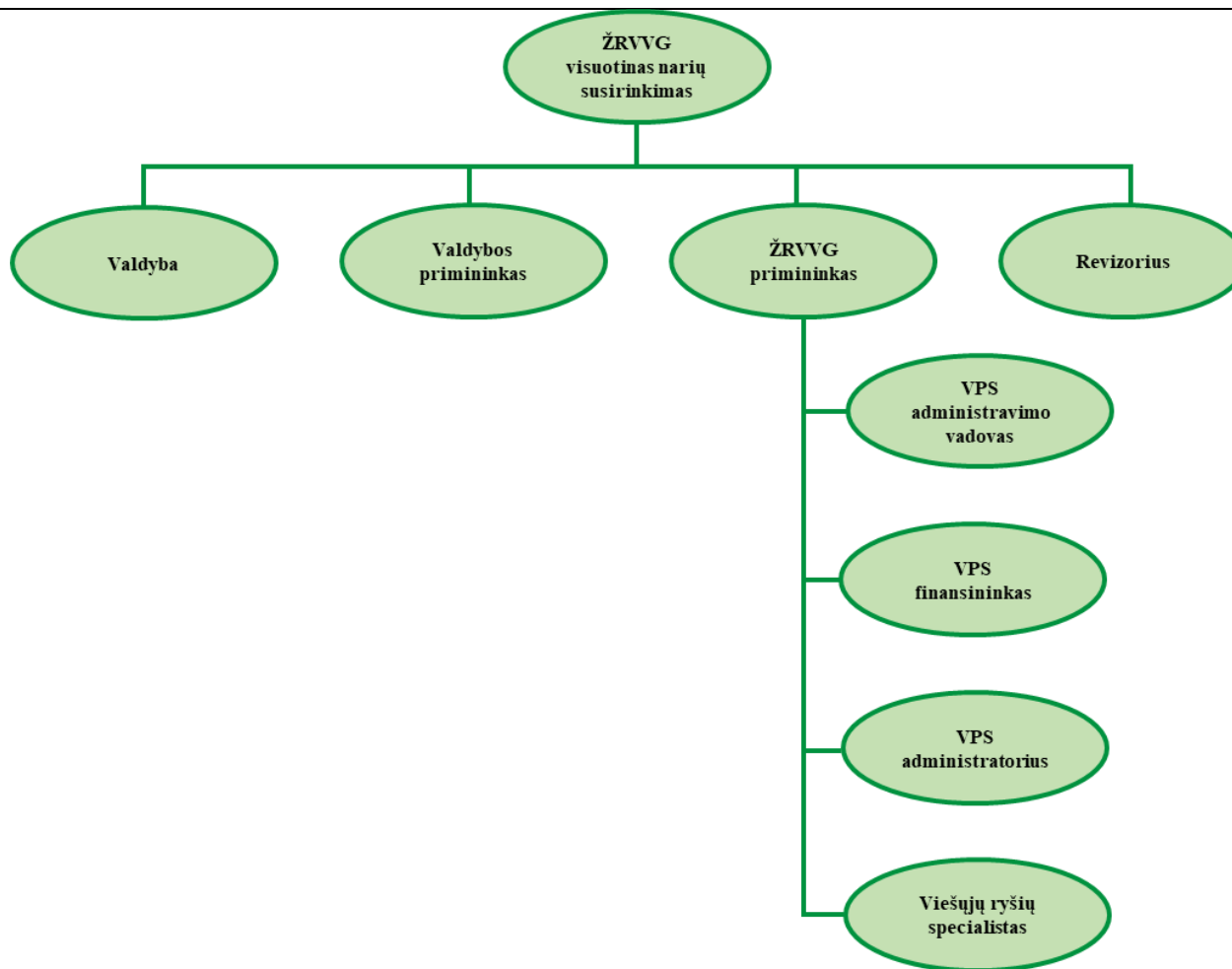
INFORMACIJOS APIE VPS ĮGYVENDINIMO EIGĄ TEIKIMO TVARKA ĮGYVENDINANT VPS DALYVAUJANTIEMS ŽRVVG SUBJEKTAMS

Informacija apie VPS įgyvendinimo eigą renkama ir jos sklaidai naudojami šie komunikacijos būdai:

- vietos projektų ataskaitos – reguliari, dokumentuota, apibendrinamoji informacija apie projektą (pažangos ir finansiniai rodikliai pagal

	loginės struktūros lentelę, veiklos planą ir biudžetą), kurią paramos gavėjai teikia ŽRVVG administracijai; ▪ mokėjimo prašymai; ▪ VPS įgyvendinimo ataskaitos; ▪ VPS eigos apžvalga ir aptarimai – VPS įgyvendinime dalyvaujančių subjektų susitikimai, kuriuose aptariama, kaip įgyvendinami VPS veiklos planai ir biudžetas, nustatomos einamosios problemos. ATSKAITOMYBĖS (PAVALDUMO) SISTEMA, TAIKOMA ĮGYVENDINANT VPS Atskaitomybės (pavaldumo) tarp atskirų įgyvendinant VPS dalyvaujančių ŽRVVG subjektų sistemą reglamentuoja Šilutės ŽRVVG įstatai. Juose aprašytos kiekvieno asociacijos valdymo organo kompetencija, pareigos.
--	---

ŽRVVG valdymo struktūra

Vadovaujantis Šilutės ŽRVVG įstatais, aukščiausias valdymo organas yra ŽRVVG visuotinis narių susirinkimas, kuris yra šaukiamas ne rečiau kaip kartą per metus. Visuotiniame narių susirinkime vieno sprendžiamąo balso teisę turi kiekvienas ŽRVVG narys. Visuotinis ŽRVVG susirinkimas skiria (renka) ir atšaukia iš pareigų ŽRVVG valdybą, valdybos pirmininką, ŽRVVG pirmininką ir revizorių.

	✓ ŽRVVG valdyba yra kolegialus valdymo organas, vadovaujantis ŽRVVG veiklai tarp visuotinių narių susirinkimų. Valdyba yra pavaldi ŽRVVG susirinkimui ir atlieka visas jo pavestas ir įstatuose įtvirtintas funkcijas. Ne rečiau kaip vieną kartą per metus atsiskaito ŽRVVG narių visuotinam susirinkimui. Valdybos narių skaičių nustato visuotinas narių susirinkimas. ✓ Valdybos darbui vadovauja ŽRVVG valdybos narių posėdžio metu išrinktas valdybos pirmininkas ir jo pavaduotojas(-a). ✓ ŽRVVG pirmininkas yra vienasmenis valdymo organas. ŽRVVG administracija pavaldi ŽRVVG pirmininkui. ✓ ŽRVVG veiklos ir finansinės veiklos kontrolę vykdo revizorius. Jis dirba savarankiškai ir už savo veiklą atsiskaito tik ŽRVVG visuotinam narių susirinkimui. ATSAKOMYBĖS SISTEMA, TAIKOMA ĮGYVENDINANT VPS ŽRVVG įsipareigoja VPS įgyvendinimo laikotarpiu formuojant ar keičiant VPS administraciją (įskaitant VPS administravimo vadovą) užtikrinti viešųjų ir privačių interesų derinimą, imtis kitų korupcijos prevencijos priemonių vadovaujantis Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymu. ŽRVVG administracijos darbą, teises ir pareigas, atsakomybę reglamentuoja ŽRVVG administracijos darbo tvarkos taisyklės, pareigybių aprašymai, ŽRVVG pirmininko įsakymai. Darbuotojai už funkcijų bei pareigų vykdymą atsako darbo tvarkos taisyklių ir Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka. VPS administruojantiems darbuotojams už darbo drausmės pažeidimus gali būti skiriamos drausminės nuobaudos Lietuvos Respublikos darbo kodekso nustatyta tvarka.
--	--

ⁱ Valstybės duomenų agentūros duomenys. Prieiga internetu: <https://osp.stat.gov.lt/lt/statistiniu-rodikliu-analize?hash=d406adb3-2e0b-4603-a979-2bebfa5be88b>